

Sprawozdanie

o wypłacalności i kondycji finansowej
na dzień 31 grudnia 2017 roku i za rok obrotowy zakończony tego dnia
Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.

Spis treści

Wprowadzenie	4
Podsumowanie	5

A

Działalność i wyniki operacyjne	9
A.1 Działalność	10
A.2 Wynik z działalności ubezpieczeniowej	12
A.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)	17
A.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności	19
A.5 Wszelkie inne informacje	19

B

System zarządzania	20
B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania	21
B.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji	27
B.3 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności	29
B.4 System kontroli wewnętrznej	38
B.5 Funkcja audytu wewnętrznego	43
B.6 Funkcja aktuarialna	45
B.7 Outsourcing	47
B.8 Wszelkie inne informacje	48

C

Profil ryzyka	49
C.1 Ryzyko ubezpieczeniowe (aktuarialne)	50
C.2 Ryzyko rynkowe	61
C.3 Ryzyko kredytowe	69
C.4 Ryzyko płynności	73
C.5 Ryzyko operacyjne	76
C.6 Pozostałe istotne ryzyka	82
C.7 Wszelkie inne informacje	82

D

Wycena do celów wypłacalności	84
D.1 Aktywa	85
D.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	90
D.3 Inne zobowiązania	99
D.4 Alternatywne metody wyceny	103
D.5 Wszelkie inne informacje	108

E

Zarządzanie kapitałem	110
E.1 Środki własne	111
E.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy	116
E.3 Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności	119
E.4 Różnice między formułą standardową, a stosowanym modelem wewnętrznym	119
E.5 Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	119
E.6 Wszelkie inne informacje	119

Załączniki	120
Załącznik nr 1 S.02.01.02	121 - 122
Załącznik nr 2 S.05.01.02	123 - 124
Załącznik nr 3 S.05.02.01	125
Załącznik nr 4 S.12.01.02	126 - 127
Załącznik nr 5 S.17.01.02	126 - 127
Załącznik nr 6 S.19.01.21	128
Załącznik nr 7 S.22.01.21	128
Załącznik nr 8 S.23.01.01	129
Załącznik nr 9 S.25.01.21	130
Załącznik nr 10 S.28.01.01	131

Wprowadzenie

Dane identyfikujące Spółkę

Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna (dalej jako Gothaer TU S.A. lub Spółka) z siedzibą przy ulicy Wołoskiej 22A w Warszawie działa na podstawie zezwolenia Ministra Finansów z dnia 30 stycznia 1990 roku na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej.

Spółka należy do Grupy Gothaer i prowadzi działalności ubezpieczeniową działu II, określoną w załączniku do Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Jedynym akcjonariuszem Spółki jest Gothaer Finanzholding AG z siedzibą przy Arnoldiplatz 1 w Kolonii, Niemcy.

Podstawa sporządzenia

Zgodnie z art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz art. 301 Rozporządzenia delegowanego Gothaer TU S.A. ujawniło na stronie internetowej sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2017 roku i za rok obrotowy kończący się tego dnia (dalej jako sprawozdanie).

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z wymogami określonymi w:

- a. Ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1844) – dalej jako Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- b. Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) – dalej jako Dyrektywa Wypłacalność II;
- c. Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) – dalej jako Rozporządzenie delegowane;
- d. Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) z 2015/2451 z dnia 2 grudnia 2015 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i kondycji finansowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE – dalej jako Rozporządzenie wykonawcze;
- e. Wytycznych dotyczących sprawozdawczości i publicznego ujawniania informacji (EIOPA-BoS-15/109).

Okres sprawozdawczy

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku. Rokiem obrotowym w Spółce jest rok kalendarzowy.

Dane liczbowe zapewniające porównywalność danych

Dane liczbowe za lata 2017 i 2016 zostały sporządzone według takich samych przyjętych Zasad (polityki) rachunkowości oraz Zasad (polityki) rachunkowości w Wypłacalności II i są w pełni porównywalne.

O ile nie wykazano inaczej, wszystkie wartości w sprawozdaniu zostały zaprezentowane w tys. PLN, dlatego ze względu na zaokrąglenia mogą wystąpić różnice pomiędzy poszczególnymi wierszami, a sumami kontrolnymi niniejszego sprawozdania.

Podsumowanie

Działalność i wyniki operacyjne

Rok 2017 był dla Gothaer TU S.A. bardzo znaczący zarówno od strony zrealizowanych celów operacyjnych, jak i osiągnięć związanych z realizacją strategii Go2021. Wysiłek organizacyjny w transformacji biznesu zaowocował również prestiżowymi nagrodami takimi, jak Instytucja Roku 2017 w kategorii „Najlepsza jakość obsługi w zdalnych kanałach kontaktu”, czy Mistrz Biznesu 2017. Jednocześnie Spółka zrealizowała, a nawet w wielu miejscach przekroczyła, plany operacyjne dotyczące przypisu składki, poprawy rentowności czy zmian strukturalnych w portfelu. Równolegle wdrożono program oszczędnościowy po stronie wydatków operacyjnych, dokonano zmian organizacyjnych, które przyniosły dalszą poprawę wskaźników związanych z efektywnością działalności operacyjnej.

Składka przypisana brutto wyniosła 622 890 tys. PLN (+0,6% w porównaniu do 2016 roku). Spółka bardzo istotnie zredukowała straty w rachunku technicznym do -13 186 tys. PLN, w stosunku do -76 983 tys. PLN w 2016 roku, a także poprawiła wynik netto z -38 173 tys. PLN w 2016 roku do -6 188 tys. PLN w 2017 roku. Wskaźnik mieszany będący miernikiem efektywności operacyjnej w ubezpieczeniach wyniósł 100,4% (poprawa o 16,2 p.p. w stosunku do ubiegłego roku).

Poprawa wyników finansowych Spółki oraz zasilenie kapitałowe w kwocie 34 000 tys. PLN, wpłynęły na wzrost bezpieczeństwa kapitałowego, czego wyrazem jest znacząca poprawa współczynnika pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności, który na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniósł 153%, w stosunku do 130% w roku poprzednim.

Tabela 1. Podstawowe informacje finansowe za lata 2016 oraz 2017 - według polskich standardów rachunkowości.

Informacje finansowe (w tys. PLN)	01.01.2016 - 31.12. 2016	01.01.2017 - 31.12. 2017
Składka przypisana brutto	619 055	622 890
Składka zarobiona brutto	613 929	629 084
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	433 478	392 060
Koszty akwizycji	150 029	151 945
Koszty administracyjne	54 668	50 018
Wynik techniczny netto	-76 983	-13 186
Wynik finansowy netto	-38 173	-6 188

System zarządzania

System zarządzania funkcjonujący w Gothaer TU S.A. zapewnia prawidłowe i bezpieczne kierowanie prowadzoną działalnością poprzez: dysponowanie przejrzystą strukturą organizacyjną, odpowiednio podzielone zakresy odpowiedzialności, efektywne ścieżki raportowania, ciągłe doskonalenie organizacji oraz eliminację ryzyk wykraczających poza tolerancję Spółki.

System zarządzania Gothaer TU S.A. opiera się na: Zarządzie, Radzie Nadzorczej, Walnym Zgromadzeniu, osobach pełniących funkcje kluczowe oraz komitetach funkcjonujących w Spółce, w tym Komitecie Audytu. Gothaer TU S.A. stara się zapewnić odpowiedni poziom zróżnicowania kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia poszczególnych osób, by zagwarantować, że Spółka jest właściwie zarządzana i nadzorowana.

Jednym z najważniejszych procesów systemu zarządzania Spółki jest zarządzanie ryzykiem, którego głównym celem jest zapewnienie odpowiedniej ochrony ubezpieczonym. Powyższy cel jest realizowany poprzez zapewnienie kontroli poziomu ryzyka i jego utrzymywanie w ramach przyjętej tolerancji na ryzyko i systemu limitów, w zmieniającym się otoczeniu makroekonomicznym i prawnym.

W zakresie realizacji systemu zarządzania Spółki funkcja zarządzania ryzykiem współpracuje z funkcją aktuarialną, która przeprowadza kalkulację wymogów kapitałowych, a także dokonuje obliczeń ekspozycji na poszczególne ryzyka.

Dodatkowo, w celu zarządzania poszczególnymi ryzykami, Spółka wprowadziła system kontroli wewnętrznej, w której wiodące role pełnią: funkcja audytu wewnętrznego, we współpracy z funkcją zgodności z przepisami. System kontroli wewnętrznej ma zapewniać, że kadra zarządzająca jest na bieżąco informowana o istotnych ryzykach oraz posiada niezbędne narzędzia do skutecznej analizy i zarządzania tymi ryzykami.

Profil ryzyka

W ramach systemu zarządzania Spółka opracowała mapę ryzyk, obejmującą i definiującą ryzyka, których materializacja może mieć istotne znaczenie dla dalszego funkcjonowania Gothaer TU S.A. Katalog ryzyk podlega okresowym przeglądom i może zostać rozszerzony lub zmieniony w przypadku zaistnienia istotnych zmian w skali lub specyfice prowadzonej działalności. W mapie ryzyka znajdują się między innymi ryzyka uwzględnione w kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności według formuły standardowej:

- a. ryzyko rynkowe – Spółka zamierza kontynuować dotychczasową politykę lokacyjną ukierunkowaną na skarbowe dłużne papiery wartościowe;
- b. ryzyko kredytowe – Spółka zamierza ograniczać ryzyko wobec reasekuratorów poprzez dywersyfikację umów reasekuracji, a także kontynuować restrykcyjną politykę windykacyjną wobec ubezpieczonych i pośredników ubezpieczeniowych;
- c. ryzyko ubezpieczeniowe – Spółka zamierza kontynuować prace nad poprawą rentowności oferowanych usług ubezpieczeniowych (w oparciu o badania adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i taryf ubezpieczeniowych), a w przypadku ryzyk katastroficznych planowane jest zwiększenie dotychczasowej ochrony reasekuracyjnej;
- d. ryzyko operacyjne – poszczególne ryzyka Spółki są zarządzane poprzez realizację strategii kierunkowych określonych w Strategii Go2021.

Poza ryzykami stanowiącymi element formuły standardowej, Gothaer TU S.A. zidentyfikowało w mapie ryzyk:

- a. ryzyko płynności – Spółka zamierza kontynuować prace nad poprawą dopasowania przepływów pieniężnych po stronie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do odpowiadających im aktywów, poprzez lokowanie środków finansowych w bezpieczne skarbowe dłużne papiery wartościowe oraz poprzez utrzymywanie stałego depozytu bankowego;
- b. ryzyko ochrony poziomu udziału własnego – Spółka charakteryzuje się niską skłonnością do akceptacji ryzyka z uwagi na możliwość jego transferu w drodze reasekuracji.

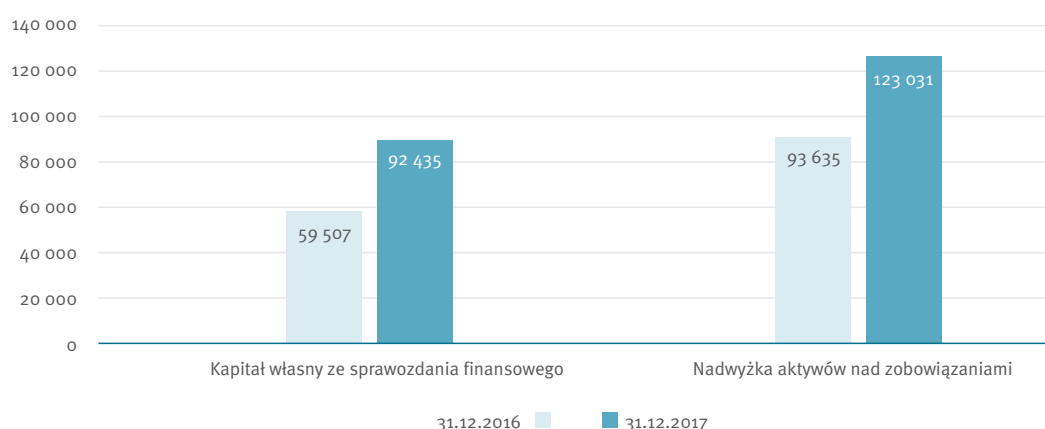
Wycena do celów wypłacalności

Gothaer TU S.A. wycenia aktywa i zobowiązania (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) w wartości godziwej, przy założeniu kontynuacji działalności oraz kierując się hierarchią wyceny.

Spółka wycenia rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w wartości sumy najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka, która odpowiada bieżącej kwocie, jaką Gothaer TU S.A. musiałoby zapłacić, gdyby miało bezpośrednio przenieść swoje prawa i zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i reasekuracji do innego zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji.

Wycena aktywów i zobowiązań (w tym rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) na potrzeby Wypłacalności II doprowadziła na dzień 31 grudnia 2017 roku do zmiany nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami, wykazanej w bilansie ekonomicznym, z 92 435 tys. PLN (wartość tożsama z kapitałem własnym ujawnionym w sprawozdaniu finansowym) do 123 031 tys. PLN.

Wykres 1. Kapitał własny i nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami na dzień 31 grudnia 2016 i 31 grudnia 2017.

Zarządzanie kapitałem

Tabela 2. Dopuszczone środki własne na pokrycie SCR¹ i MCR² na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Wyszczególnienie (w tys. PLN)	Wartość wg Wypłacalność II	Kategoria 1	Kategoria 2
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR ¹	174 443	123 031	51 412
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR ²	133 278	123 031	10 247
SCR ¹	113 855		
MCR ²	51 235		
Współczynnik wypłacalności SCR ¹	153%		
Współczynnik wypłacalności MCR ²	260%		

W ramach zarządzania kapitałem Gothaer TU S.A. kontynuuje strategię związaną z utrzymywaniem współczynnika wypłacalności, kalkulowanego w oparciu o formułę standardową kapitałowego wymogu wypłacalności, na poziomie nie mniejszym niż 110%.

Utrzymywanie odpowiedniego współczynnika wypłacalności wiąże się ze stosowaniem trzech równoległych działań zarządczych: optymalizacją zarządzania ryzykiem, utrzymywaniem zobowiązań podporządkowanych na odpowiednim poziomie, podnoszeniem kapitałów własnych.

¹ Solvency Capital Requirement – Kapitałowy Wymóg Wypłacalności (dalej także jako SCR).

² Minimum Capital Requirement – Minimalny Wymóg Kapitałowy (dalej także jako MCR).

W 2017 roku nastąpiło podwyższenie kapitałów o kwotę 34 000 tys. PLN (w tym zwiększenie kapitału zakładowego z kwoty 102 611 tys. PLN do kwoty 110 382 tys. PLN). Stan pożyczek podporządkowany w wysokości nominalnej 50 000 tys. PLN pozostał bez zmian w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym.

W okresie sprawozdawczym Spółka spełniła wszystkie ustawowe wymogi w zakresie bezpieczeństwa finansowego i wypłacalności. Współczynnik wypłacalności, oparty na formule standardowej kapitałowego wymogu wypłacalności, w wysokości 153% (130% w 2016 roku) zapewnia, że Gothaer TU S.A. dysponuje środkami własnymi, które są adekwatne do skali prowadzonej działalności operacyjnej i powiązanych z nią ryzyk, a także daje Klientom istotną gwarancję realizacji zobowiązań ubezpieczeniowych.

Anna Włodarczyk-Moczkowska
Prezes Zarządu
Gothaer TU S.A.

Adam Dwulecki
Członek Zarządu
Gothaer TU S.A.

Lidia Fido
Członek Zarządu
Gothaer TU S.A.

Działalność i wyniki operacyjne

A

Działalność i wyniki operacyjne

A.1 Działalność

Nazwa i forma prawna Spółki

Gothaer TU S.A. z siedzibą przy ulicy Wołoskiej 22A w Warszawie, działa na podstawie zezwolenia Ministra Finansów z dnia 30 stycznia 1990 roku na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej.

Spółka działa w formie spółki akcyjnej posiadającej osobowość prawną zgodnie z prawem polskim.

Przedmiotem działalności Gothaer TU S.A., według działów Europejskiej Klasyfikacji Działalności, są ubezpieczenia rzeczowe (nr PKD 65 12 Z).

Siedziba Spółki

ul. Wołoska 22A
02-675 Warszawa

Rejestracja w Sądzie Gospodarczym

Numer rejestru KRS 0000033882
Siedziba Sądu Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie,
XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego,
Data rejestracji 20 sierpnia 2001 roku

Rejestracja w Urzędzie Skarbowym i Wojewódzkim Urzędzie Statystycznym

NIP 524-030-23-93
REGON 010594552

Nazwa i dane kontaktowe organu nadzoru

Spółka działa na rynku regulowanym przez Komisję Nadzoru Finansowego (dalej także jako KNF), której siedziba znajduje się przy Placu Powstańców Warszawy 1 w Warszawie.

Gothaer TU S.A. należy do Grupy Kapitałowej Gothaer (struktura została zaprezentowana na schemacie 1), która działa na rynku regulowanym przez BaFin (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht), której siedziba znajduje się przy Graurheindorfer, 53117 Bonn, Niemcy.

Informacje dotyczące biegłego rewidenta

Biegłym rewidentem, odpowiedzialnym za przeprowadzenie badania niniejszego sprawozdania, jest Marcin Dymek (nr ewidencyjny 9899), reprezentujący KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą przy ulicy Inflanckiej 4a w Warszawie.

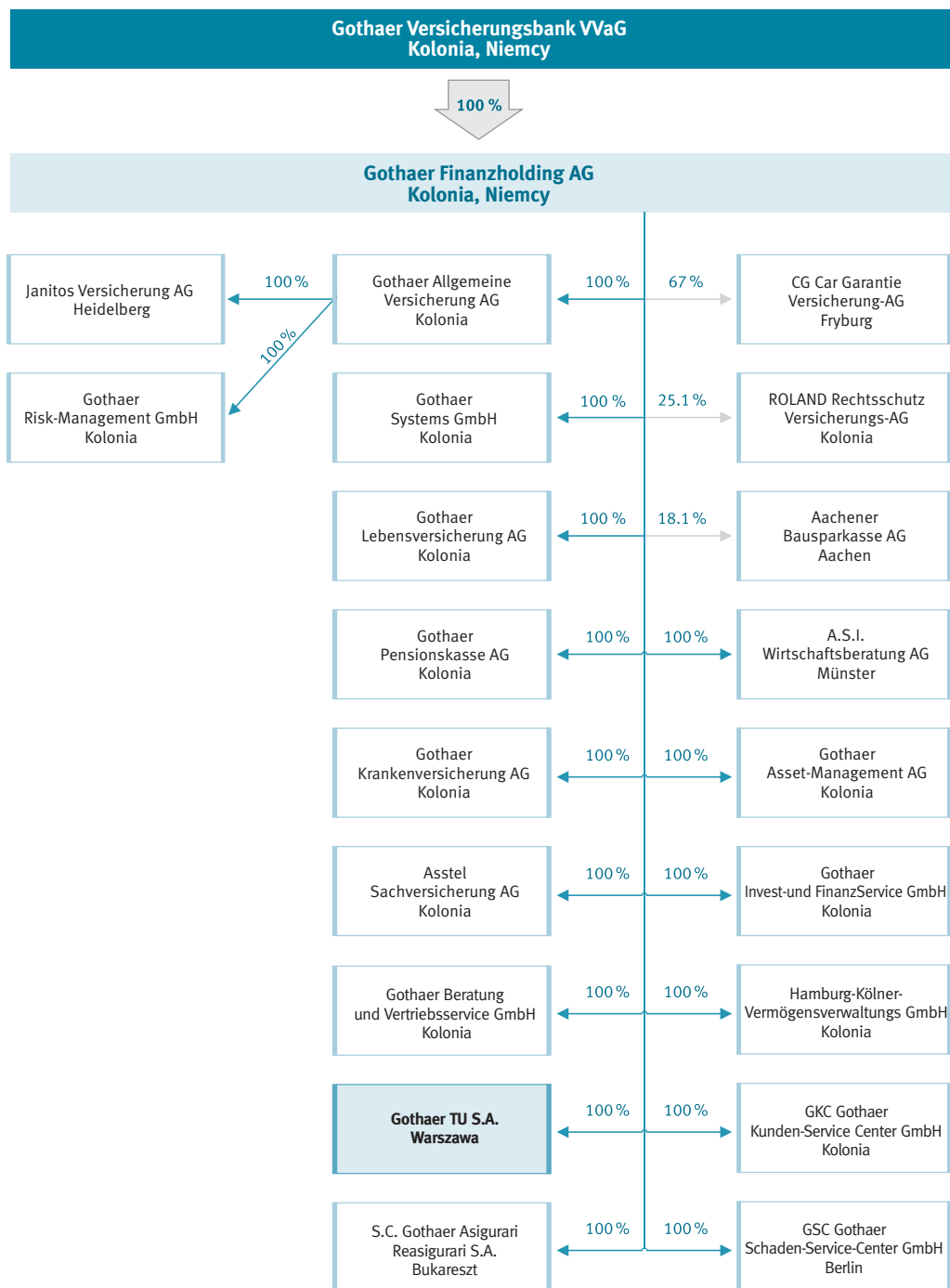
KPMG Audyt Spółka z o.o. sp.k. jest podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych wpisanym na listę pod numerem 3546. KPMG Audyt Sp. z o.o. sp.k. zostało wybrane jako podmiot uprawniony do badania niniejszego sprawozdania uchwałą Rady Nadzorczej z 14 września 2017 roku.

Informacje dotyczące udziałowców posiadających znaczne pakiety akcji Spółki

Jedynym akcjonariuszem Gothaer TU S.A. jest Gothaer Finanzholding AG z siedzibą przy Arnoldiplatz 1 w Kolonii, Niemcy.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku kapitał zakładowy Spółki wynosił 110 382 tys. PLN (słownie: sto dziesięć milionów trzysta osiemdziesiąt dwa tysiące) i dzielił się na 55 191 438 (słownie: pięćdziesiąt pięć milionów sto dziewięćdziesiąt jeden tysięcy czterysta trzydzieści osiem) akcji imiennych o wartości nominalnej 2,00 PLN każda. Akcje nie są w żaden sposób uprzywilejowane.

Schemat 1. Struktura Grupy Gothaer na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Informacje o znaczących zdarzeniach mających wpływ na Spółkę

W 2017 roku nie miały miejsca istotne zdarzenia mające wpływ na Spółkę.

A.2 Wynik z działalności ubezpieczeniowej

W 2017 roku Spółka prowadziła działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ubezpieczeń rzeczowych, tj. komunikacyjnych, majątkowych, osobowych, finansowych i pozostałych. Wartość składki przypisanej brutto wyniosła 622 890 tys. PLN i była nieznacznie wyższa od składki w 2016 roku (+0,6%). W wyniku realizacji założeń strategicznych Spółki stopniowo zwiększa się udział ubezpieczeń niekomunikacyjnych w portfelu i w 2017 roku wyniósł on 40,6% w porównaniu do 37,7% w roku poprzednim. Sprzedaż ubezpieczeń dokonywana jest z wykorzystaniem dwóch głównych kanałów dystrybucji, tj. multiagencji i brokerów.

Tabela 3. Składka przypisana brutto za lata 2016 oraz 2017.

Składka przypisana brutto (w tys. PLN)	01.01.2016 -31.12.2016	01.01.2017 -31.12.2017
Ubezpieczenia komunikacyjne ³	385 721	369 654
Ubezpieczenia majątkowe ⁴	102 178	111 304
Ubezpieczenia osobowe ⁵	47 231	53 369
Ubezpieczenia finansowe ⁶	13 767	18 331
Ubezpieczenia pozostałe ⁷	70 157	70 232
Składka przypisana brutto razem	619 055	622 890

Struktura składki i odszkodowań w podziale na linie biznesowe została przedstawiona w załączniku nr 2 – S.05.01.02.

Ubezpieczenia komunikacyjne

W obszarze ubezpieczeń komunikacyjnych Spółka odnotowała spadek składki przypisanej o 4,2% w porównaniu do ubiegłego roku, obserwując jednocześnie znaczącą poprawę wyniku technicznego z poziomu -79 532 tys. PLN w 2016 roku do -7 061 tys. PLN w 2017 roku przy spadku wskaźnika szkodowości brutto ze 104,3% do 75,1%.

Zmniejszenie strat w tym obszarze jest wynikiem konsekwentnej polityki cenowej, nakierowanej na redukcję zaangażowania w nierentowne segmenty portfela komunikacyjnego, a także znacząco niższego negatywnego rozwoju zdarzeń szkodowych z lat ubiegłych.

- 3 Zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia delegowanego w pozycji ubezpieczenia komunikacyjne zostały ujęte: pozostałe ubezpieczenia pojazdów, ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych.
- 4 Zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia delegowanego w pozycji ubezpieczenia majątkowe zostały ujęte: pozostałe ubezpieczenia pojazdów, ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe, ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych.
- 5 Zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia delegowanego w pozycji ubezpieczenia osobowe zostały ujęte ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych.
- 6 Zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia delegowanego w pozycji ubezpieczenia finansowe zostały ujęte: ubezpieczenia kredytów i poręczeń, ubezpieczenia różnych strat finansowych.
- 7 Zgodnie z Załącznikiem I do Rozporządzenia delegowanego w pozycji ubezpieczenia pozostałe zostały ujęte: ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej, ubezpieczenie kosztów ochrony prawnej, ubezpieczenia świadczenia pomocy.

Również w biznesie zarabiającym się w przeciągu roku zdarzenia 2017 Spółka obserwuje wyraźną poprawę wskaźnika szkodowości (spadek z 80,4% w roku zdarzenia 2016 do 64,8% w roku zdarzenia 2017).

Poprawa wskaźnika szkodowości wynika z jednej strony ze wzrostu cen ubezpieczeń komunikacyjnych, które to działania spójne są z trendami rynkowymi, obserwowanymi począwszy od drugiego kwartału roku przypisowego 2016. Wzrost ten podyktowany był urealnieniem cen w stosunku do ponoszonych kosztów z tytułu likwidacji szkód, szczególnie po wprowadzeniu w życie wytycznych organu nadzoru dotyczących likwidacji szkód nieosobowych w ubezpieczeniach OC. Z drugiej strony, Spółka skutecznie ogranicza ryzyko negatywnej selekcji, projektując taryfy w oparciu o modele aktuarialne, jak również stale aktualizując reguły underwritingowe. Obydwie grupy działań poskutkowały w 2017 roku znaczącym obniżeniem częstości zarówno w ubezpieczeniach OC, jak też AC.

Ubezpieczenia majątkowe

W korporacyjnych ubezpieczeniach majątkowych została utrzymana tendencja rozwoju składki przypisanej z 2016 roku. We wszystkich kwartałach wystąpiły duże szkody, nie pozwalające na utrzymanie dobrego wyniku, spowodowane zarówno przyczynami ludzkimi, jak i żywiołami natury. Nie stwierdzono jednak żadnych wspólnych tendencji w tych zdarzeniach, wymagających zmian w polityce underwritingowej.

W detalicznych ubezpieczeniach majątkowych dokonano korekty stawek ubezpieczeniowych oraz zakresu ochrony ubezpieczeniowej, mającej na celu odnowienie dotychczasowego portfela oraz rozwój nowej sprzedaży przy utrzymaniu planowych wyników szkodowych. W ubezpieczeniach małych i średnich przedsiębiorstw w 2017 roku Gothaer TU S.A. kontynuowało przebudowę portfela, ograniczając ryzyka ocenione jako niepożądane.

Rok 2017 był kolejnym rokiem bardzo wysokiego poziomu konkurencyjności rynkowej, a także negatywnych zmian otoczenia prawnego do rozwoju sektora energetyki odnawialnej. Mimo tego Spółce udało się kontynuować stabilny rozwój tej linii z pozytywną dynamiką wolumenu składki (111 304 tys. PLN w 2017 roku w porównaniu do 102 178 tys. PLN w 2016 roku). W 2017 roku wzrosła jednak szkodowość tej linii (62,9% w 2017 roku w porównaniu do 48,1% w 2016 roku), zwłaszcza w wyniku zdarzeń o charakterze klęsk żywiołowych, co dotknęło zarówno segment detaliczny, jak i korporacyjny. W tym ostatnim wyższy wzrost szkodowości spowodowany został wystąpieniem ponadto kilku pojedynczych dużych szkód ogniowych.

Ubezpieczenia osobowe

Podobnie jak w latach ubiegłych, ubezpieczenia wypadkowe oraz ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych występowały w Spółce jako samodzielne produkty oraz w ramach kompleksowej oferty wraz z ubezpieczeniami komunikacyjnymi i majątkowymi w programach ubezpieczeniowych. Oferta Gothaer TU S.A. obejmuje zarówno ubezpieczenia dla klientów indywidualnych, jak i dla grup.

W 2017 roku nadal obserwowaliśmy wzrost liczby cudzoziemców przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zainteresowanych ubezpieczeniem pokrycia kosztów świadczeń medycznych. Dla tej grupy klientów wprowadzono modyfikację w dotychczasowym ubezpieczeniu, mającą na celu lepsze dopasowanie zakresu ochrony, co pozwoliło odnotować w tej grupie, podobnie jak w 2016 roku, wysoką dynamikę sprzedaży.

Rok 2017 to również większa aktywność turystyczna naszych obywateli, co przełożyło się zarówno na wolumen składki przypisanej, jak też na szkodowość.

W 2017 roku udało się Spółce osiągnąć wyższy przypis składki z tej linii ubezpieczeń (53 369 tys. PLN w 2017 roku w porównaniu do 47 231 tys. PLN w 2016 roku).

Ubezpieczenia finansowe

Ubezpieczenia finansowe obejmują głównie różnego rodzaju gwarancje kontraktowe dla klientów korporacyjnych. Oferta w zakresie gwarancji została tak skonstruowana, aby zabezpieczyć cały proces inwestycyjny (począwszy od wadium, poprzez kontrakt - w tym zaliczkę, a skończywszy na rękojmi). W dalszym ciągu realizujemy strategię polegającą na restrykcyjnych kryteriach oceny ryzyka i udzielania gwarancji. Żaden z sektorów gospodarki nie został wyłączony z obsługi, ale stosowano zasadę indywidualnego podejścia do każdego wniosku o udzielenie gwarancji. Szczególne działania podejmowano w celu zdywersyfikowania portfela klientów ze względu na branże działalności.

Spółka osiągnęła istotny wzrost wolumenu składki z tej linii (18 331 tys. PLN w 2017 roku w porównaniu do 13 767 tys. PLN w 2016 roku), jednakże jego skala nadal stanowi niszową część portfela ubezpieczeniowego.

Ubezpieczenia pozostałe

Rok 2017 w odniesieniu do ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej to niestety dalsza tendencja do obniżania składek. Biorąc pod uwagę powyższe, osiągnięta dynamika w pozyskiwaniu nowego biznesu Gothaer TU S.A. nie przekłada się proporcjonalnie na wzrost przypisu składki.

Duża konkurencja na rynku ubezpieczeń tak po stronie Zakładów Ubezpieczeń, jak również pośredników, nie pozostaje bez wpływu na kształt oferowanej ochrony ubezpieczeniowej. Zakres udzielanego pokrycia rośnie, co w zestawieniu z obniżką składek oraz długim okresem odpowiedzialności może stwarzać zagrożenie pogorszenia wyniku w dłuższej perspektywie. W rezultacie tego, Gothaer TU S.A. prowadzi politykę wyważonej oceny ryzyka, dbając przede wszystkim o wynik techniczny.

Dalsze zmiany w systemie prawnym oraz kierunkach orzecznictwa sprzyjają rozwojowi ubezpieczeń ochrony prawnej. W 2017 roku Gothaer TU S.A. odnotował wzrost przypisu składki w tym segmencie ubezpieczeń utrzymując w dalszym ciągu dobry wynik techniczny.

Z tego segmentu ubezpieczeń Spółka utrzymała wolumen składkowy (70 232 tys. PLN w 2017 roku w porównaniu do 70 157 tys. PLN w 2016 roku), przy czym w zakresie ubezpieczeń OC ogólnej wystąpił przyrost sprzedaży o 8,5% (41 786 tys. PLN w 2017 roku w porównaniu do 38 517 tys. PLN w 2016 roku).

Podstawowe informacje finansowe

Poniższa tabela zawiera podstawowe dane finansowe Spółki, zgodne ze sprawozdaniem finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku (dalej jako sprawozdanie finansowe).

Tabela 4. Podstawowe informacje finansowe za lata 2016 oraz 2017.

Podstawowe informacje finansowej (dane w tys. PLN)	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
Składka przypisana brutto	619 055	622 890
Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	433 478	392 060
Koszty działalności ubezpieczeniowej	179 849	149 226
Wpływ reasekuracji	42 100	-5 148
Wynik techniczny netto	-76 983	-13 186
Wynik finansowy netto	-38 173	-6 188
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	931 810	963 595
Wskaźnik szkodowości brutto	83,2%	68,3%
Wskaźnik szkodowości na udziale własnym	66,7%	60,9%
Wskaźnik kosztów administracyjnych brutto	8,9%	8,0%
Wskaźnik kosztów akwizycji brutto	24,4%	24,2%
Wskaźnik kosztów działalności ubezpieczeniowej brutto	33,3%	32,1%

Odszkodowania i wskaźniki szkodowości

W 2017 roku Spółka wypłaciła odszkodowania i świadczenia brutto w wysokości 392 060 tys. PLN wobec 433 478 tys. PLN wypłaconych w 2016 roku (spadek o 9,6%). Wskaźnik szkodowości brutto w 2017 roku ukształtował się na poziomie 68,3% (w 2016 roku 83,2%). Na wysokość wskaźnika szkodowości w skali Spółki znaczący wpływ ma jego poziom w ubezpieczeniach komunikacyjnych (w tym w grupie 10, gdzie nastąpiła pozytywna zmiana o 35,2 p.p. oraz w grupie 3 o 17,9 p.p.). Jednocześnie wzrost szkodowości brutto wystąpił w segmencie korporacyjnym, zwłaszcza w ubezpieczeniach majątkowych i finansowych.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto wyniosła 963 595 tys. PLN (wzrost w porównaniu do poprzedniego roku o 31 785 tys. PLN). Przyrost rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dotyczył przede wszystkim rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia (+38 940 tys. PLN), podczas gdy zarówno rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego, jak też rezerwa na wyrównanie szkodowości (ryzyka) uległy zmniejszeniu (odpowiednio o -6 193 tys. PLN i -962 tys. PLN).

Przyrost rezerw techniczno-ubezpieczeniowych był znacznie mniejszy na udziale własnym Spółki i wyniósł +5 261 tys. PLN, przy czym rezerwa składek spadła o 9 612 tys. PLN, a rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia przyrosły o 15 836 tys. PLN, zaś zmiana rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka) w całości pozostała na udziale Spółki.

Największy przyrost rezerwy składki brutto Spółka odnotowała w grupie 15 – ubezpieczenia finansowe (+4 452 tys. PLN), a spadek w grupie 3 – ubezpieczenia auto-casco (-18 374 tys. PLN), co odzwierciedlało zmiany w strukturze portfela ubezpieczeniowego Spółki. Największy przyrost rezerwy brutto na niewypłacone odszkodowania i świadczenia Spółka zanotowała w grupie 10 – ubezpieczenia OC komunikacyjne wraz z OC przewoźnika (+22 648 tys. PLN) i w grupie 8 – ubezpieczenia od ognia i innych żywiołów (+7 419 tys. PLN), zaś największy spadek w grupie 3 – ubezpieczenia auto-casco (-4 659 tys. PLN). Rezerwa na wyrównanie szkodowości (ryzyka) spadła najistotniej w grupie 8 (-1 180 tys. PLN), co związane było ze wzrostem szkodowości tej linii.

Koszty działalności

Najistotniejszą pozycją po stronie wydatków, poza odszkodowaniami i świadczeniami wypłaconymi z zawartych umów ubezpieczenia, były koszty działalności, obejmujące koszty akwizycji i koszty administracyjne.

Podstawowymi elementami kosztów akwizycji Gothaer TU S.A. były prowizje agencyjne oraz koszty związane z obsługą sieci sprzedaży. Prowizje agencyjne naliczane były wg ustalonej w umowie agencyjnej stawki prowizyjnej od składki i zwiększały się wraz ze wzrostem sprzedaży. Stawki prowizyjne stosowane w Gothaer TU S.A. nie odbiegały istotnie od stawek oferowanych przez konkurencyjne zakłady ubezpieczeń.

W zakresie kosztów administracyjnych Spółka wdrożyła program oszczędnościowy, w tym kosztów osobowych, dzięki czemu udało się zredukować udział kosztów administracyjnych w składce przypisanej z 8,8% w 2016 roku do 8% w 2017 roku.

Tabela 5. Struktura kosztów działalności za lata 2016 oraz 2017.

Koszty działalności (w tys. PLN)	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
koszty akwizycji	150 029	151 945
udział kosztów akwizycji w składce przypisanej	24,2%	24,4%
koszty administracyjne	54 668	50 018
udział kosztów administracyjnych w składce przypisanej	8,8%	8,0%

Wskaźnik mieszany

W 2017 roku wskaźnik mieszany brutto wyniósł 100,4%, podczas gdy na koniec 2016 roku kształtował się na poziomie 116,6%. Polepszenie wskaźnika wynika głównie z niższej szkodowości w ubezpieczeniach komunikacyjnych.

Reasekuracja

W 2017 roku Spółka chroniła umowami reasekuracji obligatoryjnej swój portfel ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej komunikacyjnej, majątkowych i inżynierskich, w tym także auto-casco i casco szynowe, odpowiedzialności cywilnej ogólnej i zawodowej, gwarancji ubezpieczeniowych oraz transportowych, a także ryzyka wypadków masowych, pandemii i OC zawodowej przewoźników oraz ryzyka assistance.

W miarę potrzeby Spółka aranżowała także reasekurację fakultatywną.

Udział reasekuratorów w składce przypisanej w 2017 roku wyniósł 43,5% (w 2016 roku: 41,7%). Wpływ reasekuracji na wynik techniczny wyniósł -5 148 tys. PLN (w roku 2016: 42 100 tys. PLN).

Wynik techniczny

Wynik techniczny za 2017 rok wyniósł -13 186 tys. PLN, wobec wyniku -76 983 tys. PLN uzyskanego w 2016 roku. Z analizy rentowności poszczególnych grup ubezpieczeniowych wynika, że z 15 grup, w których prowadzona była działalność ubezpieczeniowa, w aż 11 z nich uzyskano dodatni wynik techniczny, co stanowi poprawę w stosunku do 2016 roku. Najwyższy wynik techniczny w wysokości 7 403 tys. PLN uzyskano w grupie 3 (auto-casco).

Najistotniejszy wpływ na ujemny wynik techniczny Spółki mają ubezpieczenia w grupie 10 (OC komunikacyjne), których wynik wyniósł -14 469 tys. PLN (w roku ubiegłym -62 239 tys. PLN). Zmniejszenie strat w tym obszarze jest wynikiem konsekwentnej polityki cenowej, nakierowanej na redukcję zaangażowania w nierentowne segmenty portfela komunikacyjnego.

Wynik finansowy

Wynik finansowy netto za 2017 rok wyniósł -6 188 tys. PLN i był istotnie lepszy od wyniku z roku poprzedniego (zmiana o +31 985 tys. PLN), jak też przekroczył planowany (o 30 447 tys. PLN).

Głównym czynnikiem zmiany wyniku finansowego netto była poprawa wyniku technicznego netto o 63 797 tys. PLN. Przychody z lokat wraz z niezrealizowanymi zyskami z lokat spadły o 2 241 tys. PLN, co jednak udało się zbilansować ze spadkiem kosztów działalności lokacyjnej i niezrealizowanych strat na lokatach o 2 453 tys. PLN.

A.3 Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

Nadrzędnym celem działalności lokacyjnej Gothaer TU S.A. jest zachowanie wysokiej stopy zwrotu z inwestycji, przy założonym poziomie ryzyka, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia płynności środków, dywersyfikacji portfela lokat oraz dopasowania aktywów Spółki do jej zobowiązań, w tym pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych adekwatnymi aktywami.

Polityka inwestycyjna ukierunkowana jest głównie na bezpieczeństwo lokat, co w konsekwencji determinuje strategię inwestycyjną do lokowania środków finansowych głównie w dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa (95,8%). W celu zachowania bieżącej płynności Spółki, zwłaszcza w zakresie wypłat odszkodowań i salda reasekuracji, Gothaer TU S.A. lokuje część środków w depozyty bankowe (4,2%).

Wynik z działalności lokacyjnej, obliczony zgodnie ze statutowym sprawozdaniem finansowym, wyniósł w 2017 roku 26 534 tys. PLN (z uwzględnieniem kapitału z aktualizacji wyceny), co dało rentowność w skali roku na poziomie 3,91% (wzrost o 251,3% w porównaniu do roku poprzedniego). W 2016 roku analogicznie wyliczony dochód z działalności lokacyjnej wyniósł 4 630 tys. PLN, a rentowność 0,71%.

Tak znaczący wzrost dochodów spowodowany był:

- a. spadkiem rentowności stóp procentowych posiadanego portfela dłużnych papierów wartościowych w 2017 roku o 7,2%, który skutkował wzrostem wyceny tego portfela o 7 229 tys. PLN (wzrost o 1,1%) w stosunku do roku poprzedniego;
- b. wzrostem rentowności stóp procentowych posiadanego portfela dłużnych papierów wartościowych w 2016 roku o 32,6%, który skutkował spadkiem wyceny tego portfela o 16 612 tys. PLN (spadek o 2,6%) w stosunku do 2015 roku.

Tabela 6. Przychody i koszty z działalności lokacyjnej za lata 2016 oraz 2017.

Wyszczególnienie (w tys. PLN)	01.01.2016 - 31.12.2016	01.01.2017 - 31.12.2017
DEPOZyty BANKOWE		
Przychody z lokat	259	263
Niezrealizowane straty	0	90
OBLIGACJE SKARBU PAŃSTWA		
Przychody z obligacji	24 131	20 608
Niezrealizowane zyski	1 006	2 284
Koszty działalności lokacyjnej	1 775	1 261
Niezrealizowane straty	3 615	1 585
PRZYCHODY Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ	25 396	23 155
KOSZTY Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ	5 309	2 936
DOCHÓD Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ	20 006	20 219
Δ KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY BRUTTO	-15 376	6 315
Obligacje	-15 376	6 297
Akcje	0	18
WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ	4 630	26 534
RENTOWNOŚĆ	0,71%	3,91%

A.4 Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Spółka nie prowadzi innych rodzajów działalności, poza opisanymi w niniejszym rozdziale.

Umowy leasingowe

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są zaliczane do umów leasingu operacyjnego.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wszystkie umowy leasingowe zawarte przez Gothaer TU S.A. zostały zaklasyfikowane jako leasing operacyjny ze względu na zakres, w jakim ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu przypadają w udziale Spółki jako leasingobiorcy.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka posiada 156 samochodów w leasingu operacyjnym, których łączna wartość wyniosła 6 160 tys. PLN. Każda z umów została zawarta na okres 36 miesięcy, liczony od dnia wydania samochodu.

A.5 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące działalności i wyników operacyjnych Spółki zostały zaprezentowane w niniejszym rozdziale.

System zarządzania

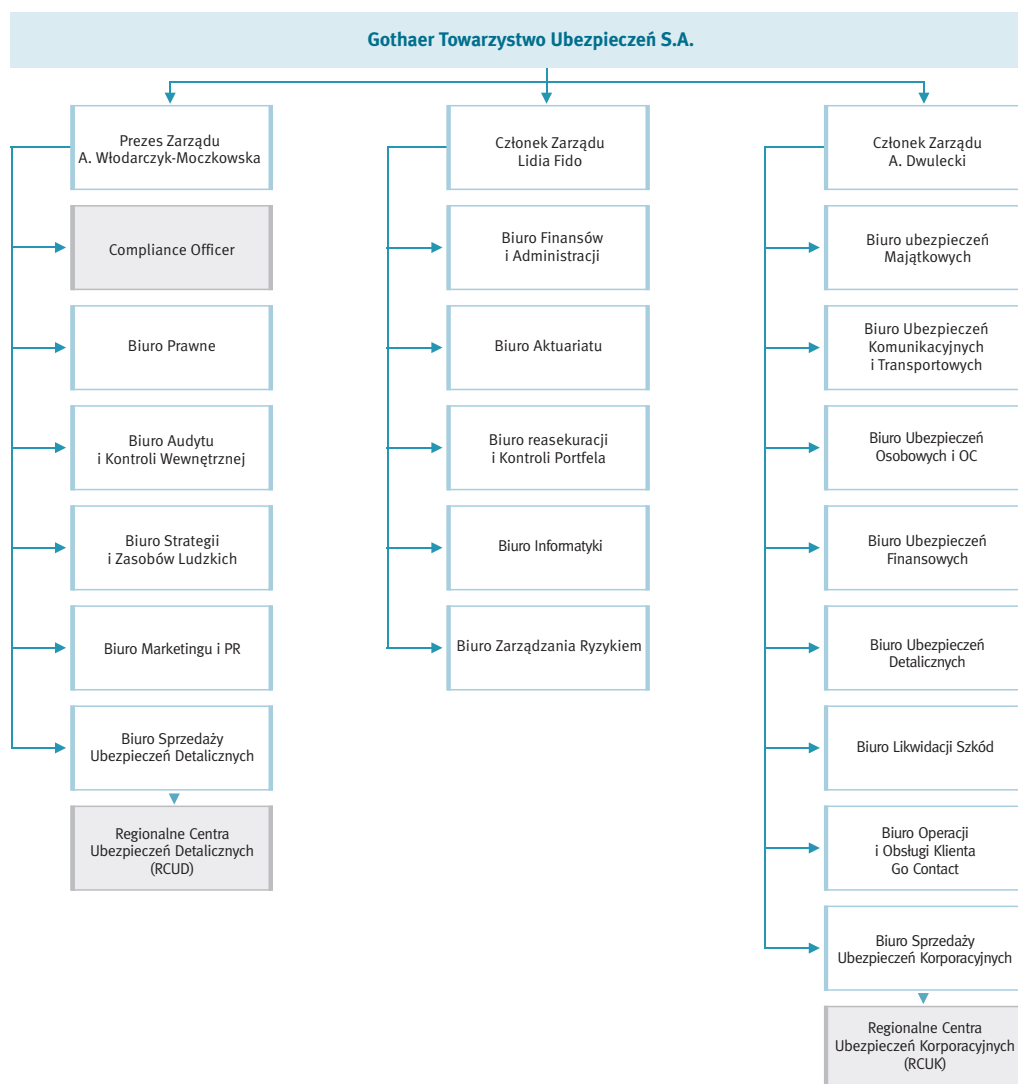
B

System zarządzania

B.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania

W ramach systemu zarządzania Gothaer TU S.A. istotnymi organami są: Zarząd, Rada Nadzorcza, Walne Zgromadzenie, osoby pełniące funkcje kluczowe oraz komitety funkcjonujące w Spółce.

Schemat 2. Struktura organizacyjna Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku (obowiązująca od dnia 1 lipca 2017 roku).

Zarząd

Organem uprawnionym do reprezentacji i prowadzenia spraw Spółki jest Zarząd, który składa się z co najmniej dwóch członków, w tym Prezesa Zarządu, powoływanych przez Radę Nadzorczą na kadencję nie dłuższą niż 5 lat. Zarząd może podejmować uchwały na posiedzeniach, w trybie pisemnym/obiegowym, jak również za pomocą środków porozumiewania się na odległość. W przypadku równości głosów w głosowaniu nad uchwałą Zarządu, decyduje głos Prezesa Zarządu. Szczegółowy tryb podejmowania uchwał ustala Regulamin Zarządu uchwalany przez Zarząd.

W Spółce od 1 stycznia 2016 roku funkcjonowała prokura samoistna, która od 12 lipca 2017 roku została zastąpiona prokurą łączną.

Tabela 7. Skład Zarządu w 2017 roku.

Zarząd	Odpowiedzialność
Anna Włodarczyk-Moczkowska Posiada zgodę KNF na powołanie na stanowisko Prezesa Zarządu Gothaer TU S.A.	<ul style="list-style-type: none"> Prezes Zarządu, odpowiedzialna za organizację i nadzór działalność Spółki w zakresie: sprzedaży ubezpieczeń, spraw korporacyjnych i postępowań prawnych, strategii, spraw personalnych, zarządzania projektami i procesami, audytu i kontroli wewnętrznej, marketingu i PR Prezes Zarządu pełni nadzór nad funkcją zgodności z przepisami (compliance) oraz funkcją audytu wewnętrznego do 1 lutego 2017 roku odpowiedzialna za zarządzanie ryzykiem do 1 lipca 2017 roku odpowiedzialna za sprawy ekonomiczno-finansowe, inwestycje kapitałowe, administrację i windykację
Adam Dwulecki Posiada zgodę KNF na powołanie na stanowisko Członka Zarządu Gothaer TU S.A.	<ul style="list-style-type: none"> Członek Zarządu, odpowiedzialny za sprawy z zakresu: ubezpieczeń korporacyjnych (w tym współpracy z brokerami), underwritingu ubezpieczeń detalicznych, likwidacji szkód, obsługi klientów i partnerów (w tym obsługi reklamacji) do 1 lipca 2017 roku odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem, aktuariat, planowanie, reasekurację i kontrolę portfela oraz informatykę
Lidia Fido – od 1 lipca 2017 roku Posiada zgodę KNF na powołanie na stanowisko Członka Zarządu Gothaer TU S.A. odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem	<ul style="list-style-type: none"> Członek Zarządu, odpowiedzialna za: sprawy ekonomiczno-finansowe, inwestycje kapitałowe, administrację i windykację, aktuariat, planowanie, reasekurację i kontrolę portfela, informatykę oraz zarządzanie ryzykiem Członek Zarządu pełni nadzór nad funkcją aktuariatną i funkcją zarządzania ryzykiem

Rada Nadzorcza

Organem nadzoru Spółki jest Rada Nadzorcza, która sprawuje stały nadzór nad działalnością Gothaer TU S.A. we wszystkich dziedzinach jego działalności. Do kompetencji Rady Nadzorczej, poza sprawami wynikającymi bezpośrednio z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, należy:

- zatwierdzanie strategii Spółki;
- zatwierdzanie opracowanych przez Zarząd rocznych lub wieloletnich planów finansowych Spółki;
- wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, któremu powierzone zostanie badanie rocznych sprawozdań finansowych Spółki;
- zatwierdzanie wytycznych w zakresie prowadzonej działalności lokacyjnej;
- wyrażanie zgody na: nabycie, objęcie lub zbycie udziałów lub akcji w innych podmiotach prawa oraz zakładanie i likwidowanie innych podmiotów prawa, chyba, że czynność ta dokonywana jest przez Spółkę w ramach prowadzonej działalności lokacyjnej;

- f. wyrażanie zgody na zbycie i nabycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, przy czym zgoda Rady Nadzorczej zastępuje konieczność uzyskania akceptacji Walnego Zgromadzenia w trybie art. 393 pkt 4 Ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz.U. 2000 r., poz. 1037) – dalej jako KSH;
- g. zatwierdzanie podziału kompetencji pomiędzy poszczególnymi Członkami Zarządu.

Ponadto w dniu 14 września 2017 roku Rada Nadzorcza powołała Komitet Audytu. Pełni on funkcje konsultacyjno-doradcze dla Rady Nadzorczej Gothaer TU S.A. oraz kontrolne w odniesieniu do Gothaer TU S.A. Komitet Audytu wykonuje zadania określone przepisami prawa, w tym przepisami Ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1089). Do 14 września 2017 roku zadania Komitetu Audytu wykonywała Rada Nadzorcza.

Tabela 8. Skład Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu w 2017 roku.

Rada Nadzorcza	Funkcja	Komitet Audytu
dr Christopher Lohmann	Przewodniczący Rady Nadzorczej od 1 maja 2017 roku	Członek Komitetu Audytu
Thomas Leicht	Przewodniczący Rady Nadzorczej – rezygnacja ze stanowiska 30 kwietnia 2017 roku	
Klaus-Christoph Reichert	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej	
prof. dr Werner Görg	Członek Rady Nadzorczej	
Volker Honacker	Członek Rady Nadzorczej	
dr Henryk Chmielak	Członek Rady Nadzorczej od 14 września 2017 roku	Przewodniczący Komitetu Audytu
Siegfried Seewald	Członek Rady Nadzorczej od 14 września 2017 roku	Członek Komitetu Audytu

W 2017 roku funkcjonował także Nadzorczy Komitet ds. Wynagradzania. Dokonuje on przeglądu wynagrodzeń w Spółce. Opiniuje również cele krótko- i długoterminowe dla Członków Zarządu oraz sposób rozliczania premii rocznych. Obecny skład Komitetu:

- a. dr Christopher Lohmann – Przewodniczący Komitetu (od 4 maja 2017 roku – uprzednio Thomas Leicht);
- b. Klaus-Christoph Reichert – Członek Komitetu;
- c. Maxim Evtuschenko – Członek Komitetu. (od 4 maja 2017 roku).

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy

Zakres kompetencji oraz tryb zwoływania i odbywania Walnych Zgromadzeń określa KSH.

Jedynym akcjonariuszem Spółki jest Gothaer Finanzholding AG z siedzibą przy ulicy Arnoldiplatz 1 w Kolonii (Niemcy).

Funkcje kluczowe

W ramach systemu zarządzania Spółki wyszczególniono 4 funkcje kluczowe, do nadzorowania i zarządzania którymi Zarząd wyznaczył następujących pracowników:

- a. funkcja zarządzania ryzykiem – zarządzający Dyrektor Biura Zarządzania Ryzykiem;
- b. funkcja zgodności z przepisami (compliance) – zarządzający Dyrektor Biura Zarządzania Ryzykiem;
- c. funkcja audytu wewnętrznego – zarządzający Dyrektor Biura Audytu i Kontroli Wewnętrznej;
- d. funkcja aktuarialna – zarządzający Dyrektor Biura Aktuariatu, Aktuariusz Spółki.

Opisy najważniejszych zadań oraz obowiązków osób nadzorujących funkcje kluczowe znajdują się w dalszej części sprawozdania.

Komitety funkcjonujące w Spółce

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w Spółce funkcjonowały następujące komitety:

Tabela 9. Główne komitety funkcjonujące w Spółce na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Komitet	Charakterystyka
Komitet Bezpieczeństwa Informacji	Komitet Bezpieczeństwa Informacji jest odpowiedzialny za koordynację wszystkich działań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa informacji w Gothaer TU S.A. Szczegółowy zakres obowiązków oraz odpowiedzialności poszczególnych ról zarządczych i kontrolnych Komitetu w zakresie zarządzania bezpieczeństwem informacji został określony w Polityce bezpieczeństwa informacji. W skład Komitetu wchodzi pracownicy Spółki, w tym dwóch Członków Zarządu oraz Administrator Bezpieczeństwa Informacji.
Komitet cenowo-produktowy	Komitet cenowo-produktowy w ramach przyjętej strategii Spółki, obowiązujących przepisów prawa, określonych celów i wytycznych Gothaer TU S.A. wspiera kierunki rozwoju polityki produktowej w obszarze detalicznym i korporacyjnym oraz polityki taryfowej produktów detalicznych. W szczególności do zadań Komitetu należy analiza, ocena i weryfikacja założeń biznesowych oraz formalnych dotyczących produktu lub jego modyfikacji, jak również określenie priorytetów w zakresie wdrażania nowych produktów lub zmian w produktach. Komitet opracowuje rekomendacje dla Zarządu w zakresie decyzji o wdrożeniu nowych produktów lub zmian w produkcie zgodnie z Procedurą Zarządzania Cyklem Życia Produktu. W skład Komitetu wchodzi pracownicy Spółki oraz Zarząd.
Komitet ds. rezerw	Do głównych zadań Komitetu ds. rezerw należy zapewnienie komunikacji pomiędzy biurami w kontekście tworzenia rezerw, rekomendacje w zakresie ich tworzenia, eliminowanie ryzyk i rozwiązywanie zagadnień związanych z poprawnością tworzonego rezerw oraz monitoring dużych szkód, w szczególności trendów w szkodach osobowych. W skład Komitetu wchodzi pracownicy Spółki oraz członek Zarządu.
Komitet ds. ryzyka	Podstawowe funkcje Komitetu są opisane w ramach funkcji zarządzania ryzykiem. Komitet odpowiedzialny jest za realizację funkcji zarządzania ryzykiem w Spółce oraz za monitorowanie procesu dostosowania Spółki do reżimu prawnego systemu Wyplacalność II oraz identyfikacji i oceny kluczowych zagrożeń związanych z wdrażaniem tego systemu. Komitet ds. ryzyka, zgodnie z Polityką Zarządzania Ciągłością Działania pełni funkcje Komitetu Ciągłości Działania a jego kompetencje w tym zakresie uregulowane są w dokumentacji systemu zarządzania ciągłością działania. Komitet co najmniej raz w roku informuje Radę Nadzorczą w zakresie systemu zarządzania ryzykiem. W skład Komitetu wchodzi pracownicy Spółki oraz dwóch Członków Zarządu.
Komitet ds. wynagrodzeń	Komitet ds. wynagrodzeń jest ciałem doradczym Zarządu i pełni funkcje nadzorczą we wdrażaniu systemów wynagrodzeń. Komitet sprawdza, czy wypracowany system wynagrodzeń uwzględnia wszystkie rodzaje ryzyka w zakresie polityki wynagrodzeń, a związana z tym płynność i poziom kapitału, oraz że cała polityka wynagrodzeń jest zgodna z długoterminowymi celami Spółki. Zadaniem Komitetu jest zarządzanie ryzykiem zasobów ludzkich przez pryzmat polityki wynagrodzeń oraz polityki personalnej oraz wprowadzenie przejrzystych praktyk w obszarze polityki wynagrodzeń i zapewnienie ich zgodności z systemem Wyplacalności II. W skład Komitetu wchodzi pracownicy Spółki.
Komitet Inwestycyjny	Komitet Inwestycyjny został utworzony w oparciu o Międzynarodowe wytyczne Gothaer dot. zarządzania (International Governance Guideline – IGG) i składa się z przedstawicieli Gothaer TU S.A. oraz przedstawicieli Gothaer Asset Management AG. Do zadań Komitetu Inwestycyjnego w szczególności należy: analiza sytuacji rynkowej w zakresie możliwości lokowania aktywów finansowych z uwzględnieniem wymogów kapitałowych Spółki oraz ekspozycji po stronie pasywów oraz analiza trendów inwestycyjnych. W zakresie płynności Komitet Inwestycyjny określa zapotrzebowanie płynnościowe, w tym ustala odpowiednie zabezpieczenie przed utratą płynności, określa poziom i metody monitorowania płynności oraz wpływ nowych rodzajów działalności na sytuację w zakresie płynności.
Komitet Underwritingu	Komitet Underwritingu został utworzony w oparciu o Międzynarodowe wytyczne Gothaer dot. zarządzania (International Governance Guideline – IGG) i jest organem doradczym w sprawach związanych z underwritingiem opisanych w IGG. Komitet Underwritingu składa się z Członków Zarządu (odpowiedzialnych za ubezpieczenia detaliczne i korporacyjne) oraz Dyrektorów biur odpowiedzialnych za te same linie biznesowe. Ponadto w posiedzeniach Komitetu Underwritingu uczestniczą reprezentanci Gothaer Allgemeine Versicherung AG odpowiedzialni za zarządzanie grupą w zakresie działalności zagranicznej.
Komitet Sterujący Programu Strategicznego Go2021	Komitet Sterujący Programu Go2021 odpowiada za podejmowanie kluczowych decyzji związanych z realizacją programu niezbędnych do zapewnienia osiągnięcia zakładanych celów programu, w tym w odniesieniu do poszczególnych projektów strategicznych. Komitet podejmuje decyzje w zakresie uruchomienia projektów (cele, zakres, budżet i harmonogram projektów strategicznych), dokonuje oceny stanu realizacji projektów oraz podejmuje decyzje o zamknięciu projektu. W skład Komitetu wchodzi pracownicy Spółki oraz trzech Członków Zarządu.
Komitet Systemu Informatycznego	Komitet Systemu Informatycznego decyduje o inicjatywach biznesowych przyjmowanych do realizacji ze szczególnym uwzględnieniem inicjatyw wymagających rozwoju i zmian w systemach informatycznych Spółki. Komitet Systemu Informatycznego pełni rolę reprezentanta biznesu w procesie zarządzania obsługą inicjatyw biznesowych, a także wspiera Zarząd w procesach decyzyjnych dotyczących realizowanych inicjatyw biznesowych tj. portfela projektów Spółki oraz zmian i rozwoju systemów informatycznych Spółki. W skład Komitetu wchodzi pracownicy Spółki.

Zasady wynagradzania w Spółce

W Gothaer TU S.A. podstawowymi dokumentami regulującymi obszar wynagradzania są Regulamin Wynagradzania ustalający warunki wynagradzania za pracę dla wszystkich pracowników zatrudnionych przez Spółkę, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko oraz Polityka wynagradzania określająca zasady wynagradzania osób wchodzących w skład organu nadzorującego, pełniących funkcję członków organu zarządzającego oraz zajmujących istotne dla ciągłości działania Spółki stanowisko związane z funkcją zarządczą lub utrzymaniem priorytetowych dla Spółki procesów a także biorących udział w realizacji wybranych procesów z obszaru działania Spółki.

Wynagrodzenie pracowników może składać się ze stałych albo stałych i zmiennych składników. W przypadku, gdy wynagrodzenie pracownika składa się ze stałych i zmiennych składników, stosuje się zasadę, że stały składnik wynagrodzenia powinien stanowić część wynagrodzenia na tyle istotną, żeby ograniczać podejmowanie nadmiernego ryzyka w działalności Spółki poprzez wysokość składnika zmiennego.

Wynagrodzenie stałe to wynagrodzenie zasadnicze, świadczenia rzeczowe, odprawy i inne świadczenia przyznane w oparciu o powszechnie obowiązujące przepisy prawa. Wynagrodzenie zasadnicze ma charakter miesięczny i jest określone w indywidualnej umowie o pracę a jego wysokość ustalana jest indywidualnie pomiędzy Pracownikiem a Spółką. Podstawą do ustalenia poziomu wynagrodzenia jest ocena charakteru i rodzaju zadań powierzonych pracownikowi, ocena kompetencji i doświadczenia niezbędnego do ich realizacji a także porównanie do poziomu wynagrodzeń przyjętych dla stanowisk analogicznych zarówno w Spółce jak i na rynku zewnętrznym.

Wynagrodzenie zmienne to formy wynagradzania i innych świadczeń przyznawanych w związku z osiągniętymi wynikami, z wyłączeniem wynagrodzenia stałego. Rodzaj i konstrukcja zmiennego składnika wynagrodzenia są uzależnione od rodzaju wykonywanej pracy. Wynagrodzenie zmienne może mieć charakter nagrody uznaniowej lub premii.

Nagrody uznaniowe za osiągnięcia w realizacji zadań mogą zostać przyznane decyzją Zarządu na umotywowany wniosek dyrektorów jednostek organizacyjnych Spółki, a kryterium ich przyznania jest ocena jakości pracy pracownika oraz wkład w realizację zadań.

W Spółce istnieją systemy premiowe, definiowane w zależności od potrzeb biznesowych Pracodawcy. Uwzględniają one specyfikę zadań komórki organizacyjnej do której przynależy pracownik lub zajmowanego przez niego stanowiska. Regulaminy premiowe określające zasady i kryteria przyznawania premii są przyjmowane przez Zarząd w formie Uchwały oraz poddawane corocznym przeglądom i aktualizacjom.

W 2017 roku obowiązywały w Spółce następujące regulaminy premiowe:

- a. Regulamin Systemu Premiowego na 2017 r. dla Pracowników Strategicznych i 4KF;
- b. Regulamin Systemu Premiowego na 2017 r. dla pracowników Biura Sprzedaży Ubezpieczeń Detalicznych i Regionalnych Centrów Ubezpieczeń Detalicznych;
- c. Regulamin Systemu Premiowego na 2017 r. dla pracowników Biura Ubezpieczeń Detalicznych;
- d. Regulamin Systemu Premiowego na 2017 r. dla pracowników pionu ubezpieczeń korporacyjnych.

Do kryteriów, od których uzależnione jest przyznanie i wysokość zmiennego składnika wynagrodzenia należą wyniki Spółki, wyniki dla danej linii biznesowej, wyniki indywidualne pracownika oraz ocena pracownika. W regulaminach premiowych adresowanych do poszczególnych grup pracowników powyższe kryteria stosowane są adekwatnie do specyfiki realizowanych zadań, uwzględniając horyzont czasowy w którym następuje ocena stopnia realizacji celów i wyników (premie kwartalne i roczne).

Członkowie Rady Nadzorczej mogą otrzymywać za swoją pracę stałe miesięczne wynagrodzenie na podstawie art. 392 § 1 KSH lub pełnić funkcję nieodpłatnie. Wysokość wynagrodzenia jest określana indywidualnie dla każdego członka organu nadzorującego przez Walne Zgromadzenie. Wynagrodzenie Członka Rady Nadzorczej ustalane jest zgodnie z zasadą proporcjonalności tj. z uwzględnieniem skali działalności zakładu ubezpieczeń, jego możliwości finansowych oraz sposobu zapewnienia efektywności sprawowanych funkcji nadzorczych.

Członkowie Zarządu otrzymują za swoją pracę stałe miesięczne wynagrodzenie zasadnicze w wysokości określonej przez Przewodniczącą Rady Nadzorczej (na podstawie § 4 ust. 4 Statutu Spółki). Oprócz wysokości wynagrodzenia zasadniczego, członkom organu zarządzającego przysługuje premia, naliczana po spełnieniu przez Członka Zarządu wymagań dotyczących realizacji rocznych i średnioterminowych celów Spółki. Szczegółowe zasady wynagradzania Członków Zarządu, w tym szczegółowe kryteria i warunki uzasadniające uzyskanie wynagrodzenia zmiennego określa Rada Nadzorcza Spółki.

W Spółce nie funkcjonuje dodatkowy program emerytalno-rentowy lub program wcześniejszych emerytur.

Istotne transakcje zawarte z akcjonariuszami, osobami wywierającymi znaczący wpływ oraz członkami organu zarządzającego lub nadzorczego

W 2017 roku miało miejsce podwyższenie kapitału zakładowego i kapitału zapasowego w kwocie 34 000 tys. PLN.

Ponadto, Spółka dokonała wypłaty odsetek od pożyczek podporządkowanych w wysokości 4 125 tys. PLN. Na dzień 31 grudnia 2017 roku zarachowane odsetki wynosiły 1 779 tys. PLN.

Do istotnych transakcji zawartych z członkami organu zarządzającego lub nadzorczego Spółka zaliczyła w 2017 roku:

- a. wynagrodzenie Zarządu w wysokości 2 072 tys. PLN;
- b. wynagrodzenie Rady Nadzorczej w wysokości 248 tys. PLN.

B.2 Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

W celu przestrzegania wymogów dotyczących kompetencji i reputacji, Spółka wprowadziła odpowiednie uregulowania wewnętrzne, tworzące politykę personalną.

W ramach Regulaminu Pracy ustalona została organizacja i porządek pracy oraz związane z tym prawa i obowiązki Pracodawcy oraz wszystkich pracowników (bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko).

Regulamin Pracy wprowadził obowiązek dbania o reputację – informowanie Pracodawcy na piśmie, o każdym znanym pracownikowi fakcie, mogącym w jakikolwiek sposób wpłynąć na interesy Spółki, a w szczególności informowania o jakichkolwiek czynach zabronionych, które mogą zostać popełnione w związku z wykonywaniem obowiązków.

Dodatkowo w celu dbania o reputację, Spółka wprowadziła umowy o zakazie konkurencji podczas trwania stosunku pracy.

Kolejnymi ważnymi uregulowaniami wewnętrznymi, dotyczącymi kompetencji i reputacji, są:

- a. Procedura kadrowa – definiująca całość procesu kadrowego (od zatrudnienia pracownika po rozwiązanie z nim umowy);
- b. Rekrutacja pracowników – procedura zapewniająca jednolite zasady postępowania podczas procesu rekrutacji pracowników;
- c. Opisy stanowisk pracy – zawierają katalog wymagań i niezbędnych kompetencji oczekiwanych od pracowników na poszczególnych stanowiskach.

Normy, które zostały ujęte w powyższych procedurach, umożliwiają Spółce odpowiedni dobór kandydatów na poszczególne stanowiska, z uwzględnieniem ich kompetencji i reputacji, badanych również na podstawie wcześniejszej kariery zawodowej i dokumentów, dostarczonych w procesie rekrutacji.

Rada Nadzorcza i Zarząd

Zwyczajne Walne Zgromadzenie uchwałą z 6 maja 2015 roku przyjęło Wytyczne dotyczące kompetencji, reputacji oraz niezależności osób wchodzących w skład organu nadzorującego oraz zasad ich wynagradzania, w których szczegółowo opisano zasady wynagradzania Rady Nadzorczej.

Członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza, zgodnie z brzmieniem art. 368 § 4 KSH.

Rada Nadzorcza zapewnia, aby osoby wchodzące w skład organu zarządzającego posiadały kompetencje do prowadzenia spraw zakładu ubezpieczeń, wynikające z posiadanej wiedzy oraz ich doświadczenia, dawały rękojmię należytego wykonywania powierzonych im obowiązków oraz były uznane za cieszące się nieposzlakowaną opinią. Rada Nadzorcza uwzględnia wszystkie informacje istotne dla oceny, bez uszczerbku dla wszelkich ograniczeń nakładanych przez krajowe przepisy oraz niezależnie od państwa, w którym zaszły ewentualne wydarzenia. Rada Nadzorcza zatwierdziła wytyczne dotyczące kompetencji i reputacji osób wchodzących w skład organu zarządzającego oraz zasady wynagradzania członków organu zarządzającego.

Funkcje kluczowe

Proces rekrutacji i zatrudnienia obowiązujący w Gothaer TU S.A. zapewnia, że doświadczenie i kwalifikacje osób zajmujących funkcje kluczowe są zgodne z wymaganiami prawnymi i odpowiednie, aby zapewnić prawidłowe zarządzanie Spółką.

W ramach polityki personalnej, w Spółce obowiązuje instrukcja dotycząca osób pełniących funkcje kluczowe: Zasady dotyczące stanowisk i osób wyznaczonych do pełnienia funkcji kluczowych – 4KF. Dokument zawiera informacje dotyczące zasad zatrudniania i wynagradzania osób wykonujących funkcje kluczowe oraz oceny kompetencji i reputacji danej osoby zajmującej funkcję kluczową.

W 2017 roku za powołanie i odwołanie osób pełniących funkcje kluczowe odpowiedzialny był Zarząd. W procesie rekrutacji i zatrudniania podpisywana jest z pracownikiem umowa o zakazie konkurencji podczas trwania stosunku pracy, która ma zapewnić uczciwość wykonywanej pracy i wyeliminowanie konfliktu interesów pomiędzy Gothaer TU S.A. a pracownikiem pełniącym funkcję kluczową.

B.3 System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

Funkcja zarządzania ryzykiem

Założenia systemu zarządzania ryzykiem w Spółce opierają się o trzy źródła uregulowań wewnętrznych wynikające z hierarchii oraz zasad systemu zarządzania zgodnie z wymogami określonymi w tzw. reżimie prawnym Wypłacalność II. Dokumentem umiejscowionym najwyżej jest zatwierdzona przez uchwałę Rady Nadzorczej z 27 listopada 2017 roku Strategia Zarządzania Ryzykiem. Opisuje ona m.in. cele zarządzania ryzykiem, założenia limitów tolerancji ryzyka, strukturę systemu zarządzania ryzykiem oraz podstawowe założenia co do zasad zarządzania poszczególnymi modułami ryzyk. Polityka funkcji zarządzania ryzykiem jest niższym rangą dokumentem, przyjętym uchwałą Zarządu 23 grudnia 2016 roku. Dokument ten odpowiedzialny jest za opisanie zadań, celów i założeń funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem w tym odpowiedzialności poszczególnych jednostek organizacyjnych oraz procedury identyfikacji, pomiaru, oceny i zarządzania ryzykami. W zakresie procesu własnej oceny ryzyka i wypłacalności stanowiącej istotną część systemu zarządzania ryzykiem odpowiednikiem tej polityki jest (dalej również jako ORSA®) osobna polityka przyjęta uchwałą z 15 listopada 2016 roku. Elementem systemu zarządzania ryzykiem są także uregulowania wewnętrzne dotyczące innych procesów zachodzących w Spółce, a dotyczących kwestie zarządzania poszczególnymi ryzykami.

Istotne zmiany dotyczące funkcji zarządzania ryzykiem, zostały wymienione i omówione w niniejszym rozdziale raportu. Zarządzanie poszczególnymi ryzykami zostało przedstawione w części C raportu.

Wyznaczoną przez Zarząd osobą odpowiedzialną za funkcję zarządzania ryzykiem jest Pan Hubert Grochowski będący równocześnie Dyrektorem Biura Zarządzania Ryzykiem.

Cele Spółki w zakresie realizacji funkcji zarządzania ryzykiem

Głównym celem Spółki w zakresie funkcji zarządzania ryzykiem jest zapewnienie odpowiedniej ochrony ubezpieczającym i beneficjentom umowy ubezpieczenia. Cel ten jest realizowany w ramach wdrażania strategii funkcji zarządzania ryzykiem, której implementacja ma za zadanie zapewnienie wysokich standardów w prowadzonej przez Spółkę działalności. Gothaer TU S.A. z uwagi na specyfikę prowadzonej działalności, której ramy określone są w ogólnie obowiązujących przepisach prawa, jest obowiązany do prowadzenia jej w taki sposób, aby przy uwzględnieniu rodzaju i struktury oferowanych usług osiągnąć pożądany stopień bezpieczeństwa. Spółka dąży zatem do zapewnienia odpowiedniej ochrony podmiotom, które zawarły ze Spółką umowę ubezpieczenia i ewentualnym beneficjentom tych umów.

Tabela 10. Cele Spółki w zakresie realizacji funkcji zarządzania ryzykiem.

Cel Główny
<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie ochrony ubezpieczającym i beneficjentom umowy ubezpieczenia
Cele uzupełniające
<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie należytych praktyk podnoszących zaufanie do Spółki • opracowanie zasad zarządzania ryzykiem, które zabezpieczą Spółkę przed stratami, wynikającymi z materializacji ryzyk • zapewnienie stabilności finansowej Spółki
Cele w zakresie zarządzania jednostkowym ryzykiem (cele określone przez właścicieli dotyczące zarządzanych przez nich ryzyk)

Cele Gothaer TU S.A. w zakresie funkcji zarządzania ryzykiem realizowane są poprzez zarządzanie oparte na ryzyku ekonomicznym. W ramach funkcji zarządzania ryzykiem wyróżnia się:

- system zarządzania ryzykiem – zbiór uregulowań wewnętrznych, zasad monitorowania i raportowania, sprawozdawczości, oceny realizacji funkcji zarządzania ryzykiem oraz koordynowania własnej oceny ryzyka i wypłacalności;
- zarządzanie poszczególnymi ryzykami – w tym ryzykami ujętymi w formule standardowej obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności oraz ryzykami ujętymi w mapie ryzyka, celem dokonania własnej oceny ryzyka i wypłacalności.

Funkcja zarządzania ryzykiem należy do tzw. drugiej linii obrony.

Schemat 3. Struktura funkcji zarządzania ryzykiem.

W zakresie zachowania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa Spółki, konieczne jest określenie stopnia akceptowalnego przez Spółkę poziomu ryzyka. Teoretycznym dopuszczalnym poziomem ryzyka jest zapewnienie nieprzerwanego spełniania wymogów bezpieczeństwa, tj. 100% pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi. Maksymalnym przyjętym w strategii zarządzania ryzykiem akceptowalnym poziomem ryzyka jest pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi w wysokości 110%, natomiast pożądany poziom ryzyka został określony na poziomie 125% pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności.

W przypadku poszczególnych ekspozycji brane są pod uwagę ryzyka określone w mapie ryzyka – w którym to miejscu wyszczególnione zostały wszystkie istotne ryzyka obejmujące działalność Spółki. Limity tolerancji ryzyka dla poszczególnych ryzyk uzależnione są od ogólnych potrzeb kapitałowych Spółki i wyznaczonego maksymalnego akceptowalnego poziomu ryzyka.

Funkcja zarządzania ryzykiem

Funkcja zarządzania ryzykiem jest odpowiedzialna za kształtowanie i nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Spółce. Na mocy decyzji Zarządu, osoba realizująca funkcję zarządzania ryzykiem wykonuje swoje zadania w sposób funkcjonalnie niezależny i wolny od wszelkich instrukcji wewnętrznych innych jednostek organizacyjnych. Funkcja zarządzania ryzykiem jest zintegrowana ze strukturą organizacyjną i procesami zachodzącymi w Spółce, przez co umożliwia skuteczne podejmowanie decyzji przez Zarząd.

Schemat 4. Odpowiedzialność w ramach systemu zarządzania ryzykiem jednostek organizacyjnych.

Odpowiedzialności w ramach systemu zarządzania ryzykiem pozostałych jednostek organizacyjnych

Odpowiedzialności funkcji kluczowych są szczegółowo opisane w dedykowanych częściach niniejszego podrozdziału.

Proces zarządzania ryzykiem

W Polityce funkcji zarządzania ryzykiem opisano ogólne zasady procesu zarządzania ryzykiem. W 2017 roku proces ten został uszczegółowiony. Obecnie można go zobrazować poprzez poniższy schemat.

Schemat 5. Proces zarządzania ryzykiem.

Ustalenie obszarów występowania ryzyka i identyfikacja ryzyka

Ustalenie obszarów występowania ryzyka następuje w trakcie analizy poszczególnych procesów odzwierciedlających rodzaje czynności wykonywanych w Gothaer TU S.A. oraz ujętych w mapie procesów opisujących Spółkę. Identyfikacja ryzyka następuje w wyniku analizy zagrożeń w procesach, analizy dotychczasowych incydentów, które miały miejsce w działalności Spółki oraz oceny środowiska zewnętrznego, otaczającego Gothaer TU S.A. Wyniki tych analiz stanowią podstawę do określenia ryzyk istotnych oraz dalszego postępowania z tymi ryzykami.

Gothaer TU S.A. dokonało podziału ryzyk na 5 kategorii:

- a. ryzyko ubezpieczeniowe – oznacza ryzyko straty spowodowanej zdarzeniem ubezpieczeniowym lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych w związku z niewłaściwymi założeniami dotyczącymi wyceny i tworzenia rezerw;
- b. ryzyko rynkowe – związane z poziomem lub zmiennością rynkowych cen instrumentów finansowych, które mają wpływ na wartość aktywów i zobowiązań;
- c. ryzyko kredytowe – związane z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązań kontrahentów lub dłużników Spółki, między innymi w zakresie umowy ubezpieczenia, umowy agencyjnej oraz umowy reasekuracji;
- d. ryzyko płynności – związane ze zdolnością Spółki do terminowej realizacji swoich zobowiązań;
- e. ryzyko operacyjne – związane z funkcjonowaniem procesów wewnętrznych lub wynikające z działań personelu i systemów oraz związane ze zdarzeniami zewnętrznymi w obszarach nie ujętych przez inne kategorie ryzyka.

Ocena ryzyka

Ocena ryzyka w ujęciu ilościowym przeprowadzana jest przez odpowiadającego za dane ryzyko właściciela lub administratora procesu z reguły przy współudziale Biura Zarządzania Ryzykiem.

Ocena jest dokonywana w formie pomiaru ryzyka poprzez zastosowanie odpowiedniego modelu powiązanego z charakterystyką zidentyfikowanego ryzyka. Zastosowana metodologia pomiaru ryzyka może być uzależniona od przyczyn przeprowadzenia pomiaru, do których należą:

- a. badanie przeprowadzane na zlecenie organu nadzoru – metodologia ustalona przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego;
- b. SCR, MCR – metodologia ustalona w ramach dokumentacji reżimu prawnego Wyłącalność II;
- c. badanie przeprowadzane na zlecenie akcjonariusza Spółki – metodologia ustalona przez akcjonariusza Spółki;
- d. badanie przeprowadzane wyłącznie na wewnętrzne potrzeby Spółki – metodologia opracowana przez właściwego właściciela lub administratora procesu.

Ilościowa ocena poszczególnych ryzyk przeprowadzana jest co najmniej w okresach półrocznych.

Ocena ryzyka w ujęciu jakościowym ma na celu określenie stopnia zagrożenia generowanego przez ryzyko dla działalności Spółki i na tej podstawie następuje podjęcie decyzji, co do dalszego postępowania z ryzykiem. Ocena jest dokonywana w formie pomiaru ryzyka poprzez określenie wag dla poszczególnych parametrów pomiaru. W analizie uwzględnia się:

- a. wagę ryzyka dla osiągnięcia celów strategicznych Spółki;
- b. prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka;
- c. wagę ryzyka dla wizerunku Spółki i jej postrzegania przez klientów.

Ocena jakościowa wyliczana jest w oparciu o macierz korelacji i może przybrać wartość od 1 do 9 – gdzie 1 oznacza niską istotność ryzyka, natomiast 9 ryzyko o bardzo dużym znaczeniu dla Spółki. Ocena ryzyka w ujęciu jakościowym jest przeprowadzana przez wszystkich właścicieli lub administratorów procesów w uzgodnieniu z Biurem Zarządzania Ryzykiem raz na kwartał.

Mapa ryzyka

Funkcja Zarządzania Ryzykiem odpowiedzialna jest za opracowanie mapy ryzyka. W mapie ryzyka oprócz zinventaryzowania ryzyk oraz przypisanej im oceny zawiera metody postępowania z ryzykiem oraz środki niezbędne do ich realizacji. Określone w mapie ryzyka środki stanowią ramowy zakres działań koniecznych do podjęcia przez właścicieli lub administratorów i uczestników wskazanych procesów. Działania rozłożone w czasie, wymagające angażowania nakładów finansowych są ujmowane w procesie planowania.

Celem ujednolicenia zasad wprowadzono w Spółce podział na pięć metod postępowania z ryzykiem:

- a. unikanie ryzyka – metoda polegająca na nieprzyjęciu ryzyka;
- b. zapobieganie ryzyku – działania, których celem jest obniżenie potencjalnego ryzyka lub jego całkowite wyeliminowanie;
- c. redukcja ryzyka – działania podejmowane w celu redukcji prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka, redukcji jego wpływu na działalność lub redukcji obu jednocześnie;
- d. transfer ryzyka – działania podejmowane w celu zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka lub jego wpływu na działalność Spółki poprzez transfer ryzyka lub dzielenie się jego częścią;
- e. akceptacja ryzyka – przyjęcie ryzyka w sytuacji, gdy nie przekracza ono założonego poziomu lub brak jest możliwości przeciwdziałania ryzyku albo koszt przeciwdziałania przewyższa potencjalne korzyści.

Zastosowanie wybranej metody postępowania z ryzykiem jest uzależnione od:

- a. założeń przyjętych w strategii zarządzania ryzykiem w tym określenia poziomu stopnia akceptowalnej ekspozycji na ryzyko;
- b. analizy skuteczności i adekwatności proponowanej metody;
- c. faktycznych możliwości zastosowania metody pod względem posiadanych zasobów kapitałowych i ludzkich.

Mapa ryzyka jest zatwierdzana przez Komitet ds. ryzyka, a następnie przekazywana do Zarządu oraz w ramach informacji, w zakresie rocznego raportu ryzyka, Radzie Nadzorczej.

Określenie apetytu na ryzyko, strategii zarządzania ryzykiem oraz limitów tolerancji ryzyka

Propozycja określenia apetytu na ryzyko w poszczególnych modułach ryzyka w procesie zarządzania ryzykiem następuje po przeprowadzeniu pomiaru ilościowego oraz części pierwszej opracowywania planu na kolejne okresy działalności Spółki. Proces ten przeprowadzany jest w ramach realizacji zadań funkcji zarządzania ryzykiem we współpracy z funkcją aktuarialną.

Funkcja zarządzania ryzykiem odpowiedzialna jest również za opracowanie założeń strategii zarządzania ryzykiem oraz proponuje limity tolerancji ryzyka w tym docelowy limit tolerancji ryzyka oraz minimalny limit tolerancji ryzyka.

Opracowane i zatwierdzone założenia w zakresie strategii ryzyka, apetytu na ryzyko bądź limitów tolerancji ryzyka uwzględniane są w działalności operacyjnej Spółki.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka

Monitorowanie ryzyka odbywa się w sposób ciągły i jest prowadzone przez właścicieli lub administratorów procesów i pracowników wykonujących określone czynności w procesach. Właściciele i administratorzy procesów niezwłocznie informują funkcję zarządzania ryzykiem o każdym zagrożeniu, które ich zdaniem może mieć istotne konsekwencje dla funkcjonowania Spółki.

Funkcja Zarządzania Ryzykiem po analizie ryzyk przygotowuje raporty zawierające:

- a. Informacje o stopniu wdrożenia i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem;
- b. Informacji o realizacji strategii zarządzania ryzykiem;
- c. Informacje o zarządzaniu poszczególnymi ryzykami tj. wyniki i komentarz wyników w zakresie obliczenia wymogów kapitałowych, wyniki i komentarz wyników w zakresie własnej oceny ryzyka i wypłacalności w podziale na wszystkie ryzyka wchodzące w skład mapy ryzyka oraz informacje o nowych potencjalnych ryzykach mających wpływ na działalność Spółki i o incydentach, które miały miejsce w raportowanym okresie.

Własna ocena ryzyka i wypłacalności ORSA

Zgodnie z art. 63 ust. 7 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Spółka jest zobowiązana (w ramach systemu zarządzania ryzykiem) do przeprowadzenia własnej oceny ryzyka i wypłacalności co najmniej raz w roku, a także bezzwłocznie po wystąpieniu istotnych zmian w profilu ryzyka Gothaer TU S.A.

Celami badania jest:

- a. zapewnienie odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa finansowego Spółce, który umożliwia prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w oparciu o stabilne podstawy finansowe;
- b. analiza sytuacji kapitałowej i finansowej Spółki w perspektywie określonej w procesie planistycznym oraz wpływu zakładanych parametrów działalności Spółki na jej apetyt na ryzyko i związany z tym poziom jej bezpieczeństwa;
- c. przedstawienie organowi zarządzającemu i nadzorującemu Spółki oceny stabilności finansowej oraz mających wpływ na wypłacalność Spółki głównych składowych ryzyka zarówno w kontekście obecnej jak i przyszłej działalności;
- d. zapewnienie należytych praktyk w działalności Gothaer TU S.A. podnoszących wizerunek firmy jako podmiotu charakteryzującego się dużym zaufaniem publicznym.

ORSA nie jest procesem ciągłym w działalności Spółki. Prace przeprowadzane są w połączeniu z pracami planistycznymi. Proces ORSA podzielony jest na części składające się z dwóch faz badania.

Części badania odzwierciedlają sesje planistyczne tj. prognozy wykonania planu w danym roku oraz opracowania założeń planu na kolejny pięcioletni okres. Głównym elementem, w oparciu o który przeprowadzane było w 2017 roku badanie, był zatwierdzony przez Radę Nadzorczą na posiedzeniu 14 grudnia 2016 roku plan finansowy na lata 2017-2021. Ponadto w ramach przeprowadzanego badania uwzględniono prognozę wykonania planu przedstawioną Radzie Nadzorczej na posiedzeniu w dniu 4 maja 2017 roku. W omawianym procesie testy stresu zostały przeprowadzone w okresie kwiecień-lipiec 2017 roku.

Tabela 11. Fazy procesu ORSA.

Wstępna faza Założenia wyników technicznych i finansowych	Zasadnicza faza Założenia wymogów dla ryzyk
<ul style="list-style-type: none"> wielkości sprzedaży w poszczególnych produktach uwzględniając liczbę polis wskaźników szkodowych i kosztowych dla poszczególnych produktów założenia wyników technicznych dla poszczególnych produktów założeń dotyczących programu reasekuracyjnego strukturę i wielkość poszczególnych pasywów i aktywów Spółki wielkość i strukturę należności w podziale na poszczególne ekspozycje wielkość i strukturę lokat w podziale na poszczególne ekspozycje ustalenia scenariuszy alternatywnych planu finansowego 	<ul style="list-style-type: none"> wyliczenie ilościowych wymogów kapitałowych dla poszczególnych ryzyk lub modułów ryzyka w oparciu o formułę standardową wyliczenie ilościowych wymogów kapitałowych dla pojedynczych ryzyk przy modyfikacji założeń formuły standardowej ocenę jakościową poszczególnych ryzyk ujętych w badaniu ocenę różnic pomiędzy założeniami formuły standardowej, a własną oceną ryzyka ocenę przyszłych zmian związanych ze strukturą kapitału wyliczenie stopnia pokrycia wymogów kapitałowych środkami własnymi, w tym w ramach scenariuszy alternatywnych

Raport z przeprowadzonego badania został przekazany do Komisji Nadzoru Finansowego.

B.4 System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej jest spójnym mechanizmem obiektywnego i racjonalnego zapewnienia, że zakładane cele Gothaer TU S.A. są realizowane. Zapewnienie realizacji celów odbywa się na poziomie:

- a. efektywności i wydajności działalności operacyjnej;
- b. rzetelności i wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- c. zgodności funkcjonowania Spółki z odpowiednimi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

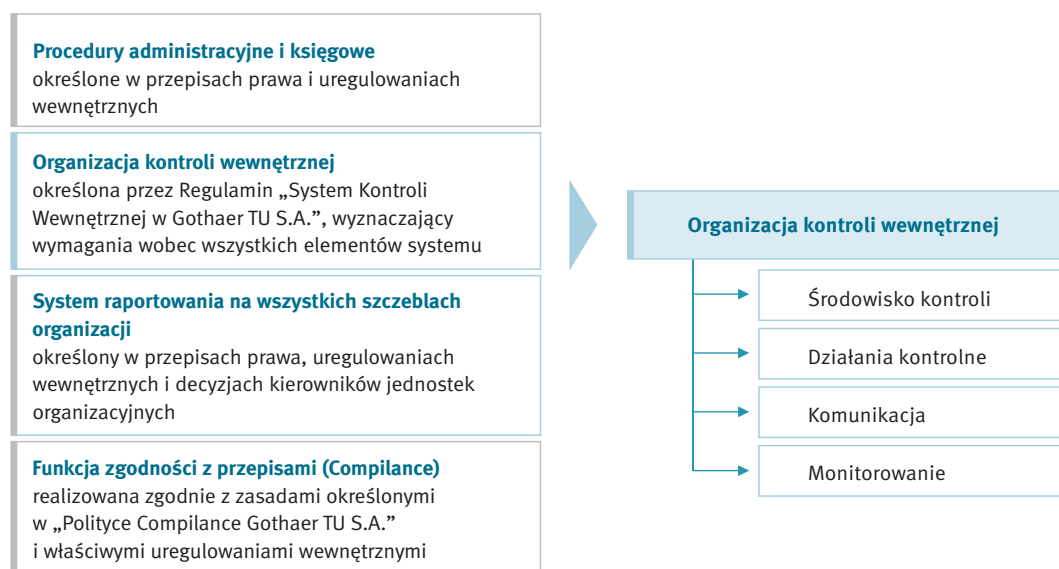
Tabela 12. Cele Spółki w zakresie realizacji kontroli wewnętrznej.

Cel główny
<ul style="list-style-type: none"> • obniżenie ryzyka biznesowego i zwiększenie przejrzystości i skuteczności zarządzania
Cele uzupełniające
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie bezpieczeństwa w zakresie funkcjonowania organizacji • dostosowanie do wymogów Dyrektywy Wypłacalność II
Cele w zakresie kontroli wewnętrznej w jednostkach organizacyjnych
<ul style="list-style-type: none"> • zgodność działalności z przepisami prawa i procedurami wewnętrznymi • skuteczność i efektywność działalności • wiarygodność sprawozdań • ochrona zasobów • przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania • efektywność i skuteczność przepływu informacji • skuteczność zarządzania ryzykiem

System kontroli wewnętrznej Spółki został zaprojektowany zgodnie z art. 46 Dyrektywy Wypłacalność II i obejmuje następujące obszary:

- a. procedury administracyjne i księgowe – określone w przepisach prawa, uregulowaniach wewnętrznych i decyzjach kierowników jednostek organizacyjnych;
- b. organizacja kontroli wewnętrznej – określona w Regulaminie Systemu Kontroli Wewnętrznej;
- c. system raportowania na wszystkich szczeblach organizacji – określone w przepisach prawa, uregulowaniach wewnętrznych i decyzjach kierowników jednostek organizacyjnych;
- d. funkcję zgodności z przepisami (compliance) – realizowana zgodnie z zasadami określonymi w Polityce Compliance Gothaer TU S.A. i właściwymi uregulowaniami wewnętrznymi.

Schemat 6. System kontroli wewnętrznej Spółki.

Role i odpowiedzialność w Systemie Kontroli Wewnętrznej zostały określone w Regulaminie Systemów Kontroli Wewnętrznej w odniesieniu do wszystkich uczestników procesu.

Funkcja zgodności z przepisami

W 2017 roku osobą odpowiedzialną za funkcję zgodności z przepisami był Pan Hubert Grochowski będący równocześnie Dyrektorem Biura Zarządzania Ryzykiem. Obecnie funkcję tą pełni Pani Anna Szlitkus-Raciborska Dyrektor Biura Prawnego. W 2017 roku Członkiem Zarządu odpowiedzialnym za nadzorowanie działalności funkcji była Prezes Zarządu Pani Anna Włodarczyk-Moczkowska. Funkcja zgodności z przepisami należy do tzw. drugiej linii obrony.

Zadania, cele oraz założenia funkcji zgodności z przepisami w Gothaer TU S.A. są opisane w Polityce funkcji zgodności z przepisami przyjętej w uchwale Zarządu z 24 lutego 2016 roku oraz w Planie Compliance na 2017 rok zatwierdzonym Uchwałą Zarządu z 11 kwietnia 2017 roku.

W skład dokumentacji wchodzi dodatkowo:

- a. Podręcznik Compliance;
- b. Polityka w zakresie zasad wręczania i przyjmowania korzyści przez pracowników Gothaer TU S.A.;
- c. Kodeks Postępowania Gothaer TU S.A.;
- d. Polityka ochrony konkurencji;
- e. Polityka dotycząca przeciwdziałania finansowaniu przestępczości i terroryzmowi;
- f. Polityka świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej, dozwolonych usług niebędących badaniem.

Istotną zmianą w zakresie zadań funkcji zgodności z przepisami było uregulowanie w 2017 roku kwestii związanych z przeciwdziałaniem finansowania przestępczości i terroryzmu oraz tzw. usługami pozarewidentckimi. W pozostałym zakresie zmiany dotyczące tego obszaru działalności Gothaer TU S.A. nie uległy zmianie.

Głównym celem Spółki w zakresie funkcji zgodności z przepisami jest zapewnienie, że działalność Spółki jest i będzie prowadzona w zgodności z powszechnie obowiązującymi przepisami. Cel ten jest realizowany łącznie z celami uzupełniającymi oraz celami wynikającymi z dokumentacji określonej w systemie zarządzania zgodnością:

Tabela 13. Cele Spółki w zakresie realizacji funkcji zgodności z przepisami.

Cel główny
<ul style="list-style-type: none"> zapewnienie, że działalność Spółki jest i będzie prowadzona w zgodności z powszechnie obowiązującymi przepisami
Cele uzupełniające
<ul style="list-style-type: none"> zapewnienie należytych praktyk podnoszących zaufanie do Spółki zapewnienie, że relacje między klientami, partnerami biznesowymi, przedsiębiorstwem, kierownictwem i pracownikami są oparte na zasadach uczciwości i zaufania
Cele w zakresie uregulowań szczegółowych
<ul style="list-style-type: none"> zapewnienie niezależności, obiektywizmu i etyki zawodowej przy wykonywaniu zadań z zakresu rewizji finansowej oraz utrzymanie wysokich standardów badania minimalizacja ryzyka naruszenia przepisów prawa oraz ryzyka narażenia na szkody związane z materializacją ryzyka reputacji z uwagi na naruszenie zasad związanych z wręczaniem i przyjmowaniem korzyści minimalizacja ryzyka naruszenia przepisów prawa w związku z ochroną konkurencji zapewnienie należytego nadzoru nad procesami zachodzącymi w Spółce w związku z możliwością wystąpienia sytuacji, w której będzie miała miejsce próba wykorzystania Spółki jako podmiotu przez który będą transferowane pieniądze uzyskane z nielegalnych źródeł lub będą służyły one do finansowania terroryzmu

Zadania funkcji zgodności z przepisami prawa obejmują.

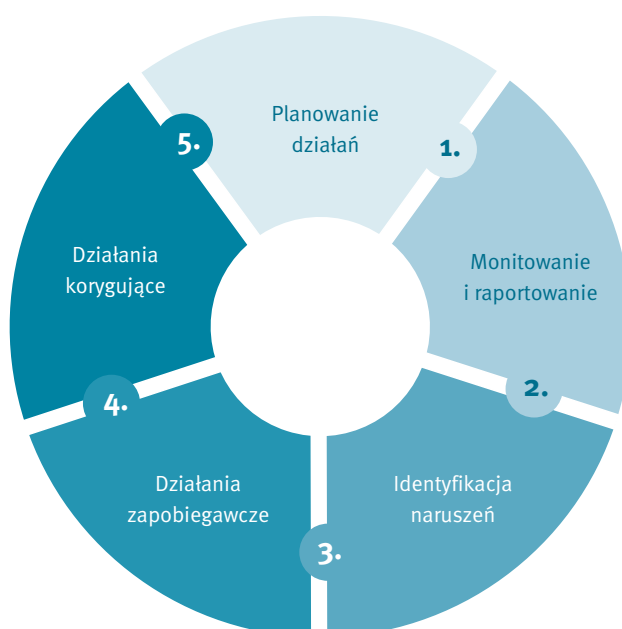
- a. ustanowienie systemowych zasad zapewnienia prowadzenia działalności Spółki w zgodności z przepisami prawa;
- b. monitorowanie zmian w przepisach prawa, w tym tzw. potencjalnych ryzyk prawnych, mających wpływ na działalność Spółki;
- c. opracowanie i wdrażanie planu zapewnienia prowadzenia działalności Spółki w zgodności z przepisami prawa;
- d. identyfikację, klasyfikację, pomiar, ocenę i współudział w zarządzaniu ryzykiem prawnym;

- e. proponowanie, wdrażanie i ocenę adekwatności wdrożonych rozwiązań, mających na celu zapobieganie niezgodności z przepisami;
- f. doradzanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej w zakresie zapewnienia zgodności prowadzonej działalności z przepisami prawa.

W Polityce funkcji zgodności z przepisami opisano ogólne zasady przebiegu procesu. Można go zobrazować przez poniższy schemat:

Schemat 7. Proces funkcji zgodności z przepisami.

Planowanie w zakresie funkcji zgodności z przepisami

Proces planowania dotyczy 4 elementów:

- a. określenie rocznego harmonogramu dostosowania się Spółki do przepisów prawa związanego z krajowym oraz europejskim prawodawstwem dotyczącego zarówno tzw. twardych jak i miękkich źródeł prawa;
- b. realizacji zadań funkcji związanych z jej organizacją;
- c. zapobieganiu ryzykom prawnym (prewencja) oraz stosowaniu innych metod zarządzania ryzykiem prawnym;
- d. reagowaniu na incydenty związane z ryzykiem prawnym.

Funkcja zgodności z przepisami opracowuje roczny plan swojej działalności. Plan na 2017 rok został zatwierdzony w uchwale Zarządu z 11 kwietnia 2017 roku. Wyniki z realizacji tego planu zostały przedstawione Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.

Raportowanie prowadzone przez funkcję zgodności z przepisami

Raportowanie prowadzone przez funkcję zgodności z przepisami jest wielowymiarowe i polega ono na:

- a. raportowaniu cyklicznym właścicieli procesów w związku z zarządzaniem ryzykiem prawnym oraz realizacją harmonogramu legislacji wewnętrznej;
- b. bieżącym raportowaniu w związku z incydentami o charakterze prawnym;
- c. raportowaniu o realizacji zadań funkcji zgodności z przepisami do Zarządu;
- d. bieżącym raportowaniu Compliance Officera do Rady Nadzorczej w zakresie: nałożenia, zapłacenia kar finansowych, ryzyku potencjalnych kar mogących zostać nałożonych na Spółkę lub Członków Zarządu oraz informacje o statusie wdrażania rekomendacji wydanych przez organ nadzoru;
- e. bieżącym informowaniem odpowiednich jednostek organizacyjnych o nowo zdiagnozowanych zagadnieniach, które mogą wpłynąć na ich funkcjonowanie;
- f. cyklicznym raportowaniu do jednostek organizacyjnych Grupy Gothaer w zakresie informacji niezbędnych do realizacji zadań określonych w systemie Wyłatalność II (w ramach systemu zarządzania w Grupie).

Identyfikacja naruszeń przez funkcję zgodności z przepisami

Identyfikacja naruszeń oprócz bieżącej pracy osoby odpowiedzialnej za funkcję zgodności z przepisami związana jest ze współpracą z jednostkami organizacyjnymi Spółki odpowiedzialnymi za zarządzanie ryzykiem poszczególnych obszarów działalności Spółki oraz pozostałymi funkcjami kluczowymi.

Działania zapobiegawcze naruszenia przepisów prawa

Compliance Officer w ramach wyznaczonego mu procesu kontrolnego:

- a. opiniuje regulacje wewnętrzne Spółki;
- b. monitoruje proces legislacyjny pod względem spójności i zgodności z przepisami oraz dostosowania do przewidywanych zmian w przepisach prawa;
- c. informuje o zmianach w przepisach prawa, bądź zmianach w orzecznictwie sądów powszechnych, mających bezpośredni wpływ na działalność Spółki;
- d. nadzoruje wywiązywanie się z obowiązków w stosunku do organów nadzoru.

Działania korygujące prowadzone przez funkcję zgodności z przepisami

Compliance Officer realizując zadania funkcji zgodności z przepisami prawa, w przypadku materializacji ryzyk prawnych, ma obowiązek podjąć działania mitygujące jego skutki.

Do działań tych może należeć oprócz poinformowania o incydencie Zarządu:

- a. przeprowadzenie we współpracy z Biurem Audytu Wewnętrznego kontroli doraźnej w zakresie zgodności z przepisami prawa;
- b. wydanie zalecenia mającego na celu dostosowanie się do przepisów prawa;
- c. zlecenie odpowiednim jednostkom organizacyjnym podjęcie stosownych działań (postępowania wyjaśniającego, kontroli instytucjonalnej, itp.).

B.5 Funkcja audytu wewnętrznego

Osobą odpowiedzialną za funkcję audytu wewnętrznego jest Pan Robert Popadynec będący równocześnie Dyrektorem Biura Audytu. W 2017 roku Członkiem Zarządu odpowiedzialnym za nadzorowanie działalności funkcji audytu wewnętrznego była Prezes Zarządu Pani Anna Włodarczyk-Moczkowska.

Funkcja audytu wewnętrznego, poprzez niezależną i obiektywną ocenę systemu zarządzania, w szczególności systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej i funkcji zapewnienia zgodności, dostarcza racjonalnego zapewnienia, że systemy te i funkcje działają prawidłowo, adekwatnie i efektywnie.

Tabela 14. Cele funkcji audytu wewnętrznego określone w Regulaminie (karcie) Audytu Wewnętrznego.

Cele główne
<ul style="list-style-type: none"> wzmacnianie i ochrona wartości organizacji dzięki dostarczeniu opartego na analizie ryzyka obiektywnego zapewnienia, doradztwa i wglądu w organizacji zapewnienie niezależności, obiektywizmu i etyki zawodowej przy wykonywaniu zadań z audytu wewnętrznego
Cele uzupełniające
<ul style="list-style-type: none"> określenie zasad funkcjonowania audytu wewnętrznego zapewnienie zgodności działania funkcji audytu wewnętrznego z przepisami prawa
Cele w zakresie uregulowań szczegółowych
<ul style="list-style-type: none"> określenie metodyki prowadzenia audytów i dokumentowania ustaleń

Audyt wewnętrzny ocenia ryzyka mogące się pojawić w ramach działalności jednostek Spółki oraz bada i ocenia adekwatność, skuteczność i efektywności systemów kontroli wewnętrznej, w szczególności czynności kontrolnych mających na celu eliminowanie lub ograniczanie ryzyka. Audyt wewnętrzny komunikuje istotne ryzyka stwierdzone w trakcie prowadzonych audytów funkcji zarządzania ryzykiem oraz funkcji zgodności z przepisami.

Funkcja audytu wewnętrznego działa jako Biuro Audytu i Kontroli Wewnętrznej umiejscowione w pionie podległym bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Audytorzy nie prowadzą ani nie są odpowiedzialni za działania operacyjne. Powoływanie i odwoływanie dyrektora Biura Audytu i Kontroli Wewnętrznej odbywa się zgodą Komitetu Audytu / Rady Nadzorczej.

Audyt wewnętrzny funkcjonuje w Spółce w oparciu o Regulamin Audytu Wewnętrznego, który został przygotowany w oparciu o podstawowe zasady praktyki zawodowej audytu wewnętrznego, stanowiące podstawę Międzynarodowych ramowych zasad praktyki zawodowej audytu wewnętrznego (IPPF).

Schemat 8. Podstawowe zasady praktyki zawodowej audytu wewnętrznego.

Prawość	Kompetencje i należyta staranność zawodowa	Obiektywizm i nieuleganie wpływom (niezależność)	Dostosowanie do strategii, celów i ryzyk organizacji	Właściwa pozycja w organizacji i odpowiednie zasoby
Jakość i ciągłe doskonalenie	Skuteczne komunikowanie się	Dostarczenie zapewnienia opartego na analizie ryzyka	Wnikliwość, proaktywność i nastawienie na przyszłość	Promowanie usprawnień w organizacji

Regulamin Audytu Wewnętrznego określają między innymi:

- rolę i cele audytu wewnętrznego;
- zasady realizacji funkcji audytu wewnętrznego;
- zadania funkcji audytu wewnętrznego;
- uprawnienia audytora wewnętrznego.

Schemat 9. Zadania funkcji audytu wewnętrznego.

Planowanie audytu	Realizacja audytu	Raportowanie i sprawozdawczość
<ul style="list-style-type: none"> Podejście oparte na ryzyku przy wyznaczaniu priorytetów realizacji zadań audytowych Możliwość przeprowadzania audytów, które nie zostały uwzględnione w planie audytów Uwzględnienie w planie czasochłonności realizacji poszczególnych zadań i dostępności zasobów Plany dwuletnie, przedstawiane Zarządowi i Komitetowi Audytu 	<ul style="list-style-type: none"> Audyty - czynności o charakterze zapewniającym <ul style="list-style-type: none"> Raportowanie bieżące do Zarządu i Komitetu Audytu Raportowanie istotnych ustaleń do Audytu Grupy 	<ul style="list-style-type: none"> Raportowanie bieżące do Zarządu i Komitetu Audytu Raportowanie istotnych ustaleń do Audytu Grupy Raportowanie niezgodności z Definicją Audytu Wewnętrznego

Audytorzy wewnętrzni są niezależni w wykonywaniu swoich zadań, a w szczególności w zakresie planowania audytów, przeprowadzania audytów oraz oceniania wyników audytu i formułowania treści raportów. Niezależność audytu potwierdzona jest w Regulaminie Audytu Wewnętrznego, przyjmowanym przez Zarząd i zatwierdzanym przez Komitet Audytu / Radę Nadzorczą. Funkcja audytu wewnętrznego ma zapewnioną możliwość bezpośredniego komunikowania się z Zarządem oraz Komitetem Audytu / Radą Nadzorczą i bezpośredniego raportowania do tych organów, udziału w posiedzeniach Komitetu Audytu / Rady Nadzorczej poświęconych zagadnieniom audytu, spotkania z Komitetem Audytu / Radą Nadzorczą bez udziału Zarządu.

B.6 Funkcja aktuarialna

Osobą odpowiedzialną za funkcję aktuarialną jest Pan Sebastian Krzemień będący równocześnie Dyrektorem Biura Aktuariatu. Za powołanie i odwołanie osoby pełniącej funkcję aktuarialną odpowiedzialny jest Zarząd. W 2017 roku miały miejsce zmiany w przyporządkowaniu funkcji aktuarialnej do poszczególnych Członków Zarządu. Szczegółowy opis został przedstawiony na początku niniejszego rozdziału. W okresie sprawozdawczym nie miały miejsca inne istotne zmiany dotyczące zasad określających funkcję aktuarialną.

Funkcja aktuarialna wykonuje swoje zadania w sposób funkcjonalnie niezależny i wolny od wszelkich instrukcji wewnętrznych innych jednostek organizacyjnych. Ponadto funkcji aktuarialnej zapewniony jest dostęp do wszelkiej informacji, dokumentów, danych, bądź systemów informatycznych związanych z wykonywanymi przez nią obowiązkami. Osoba zarządzająca funkcją może, w każdym czasie żądać wyjaśnień od wszystkich jednostek organizacyjnych Spółki, w tym sporządzania na potrzeby funkcji raportów, zestawień bądź analiz związanych z obszarem jej działania.

Tabela 15. Cele funkcji aktuarialnej.

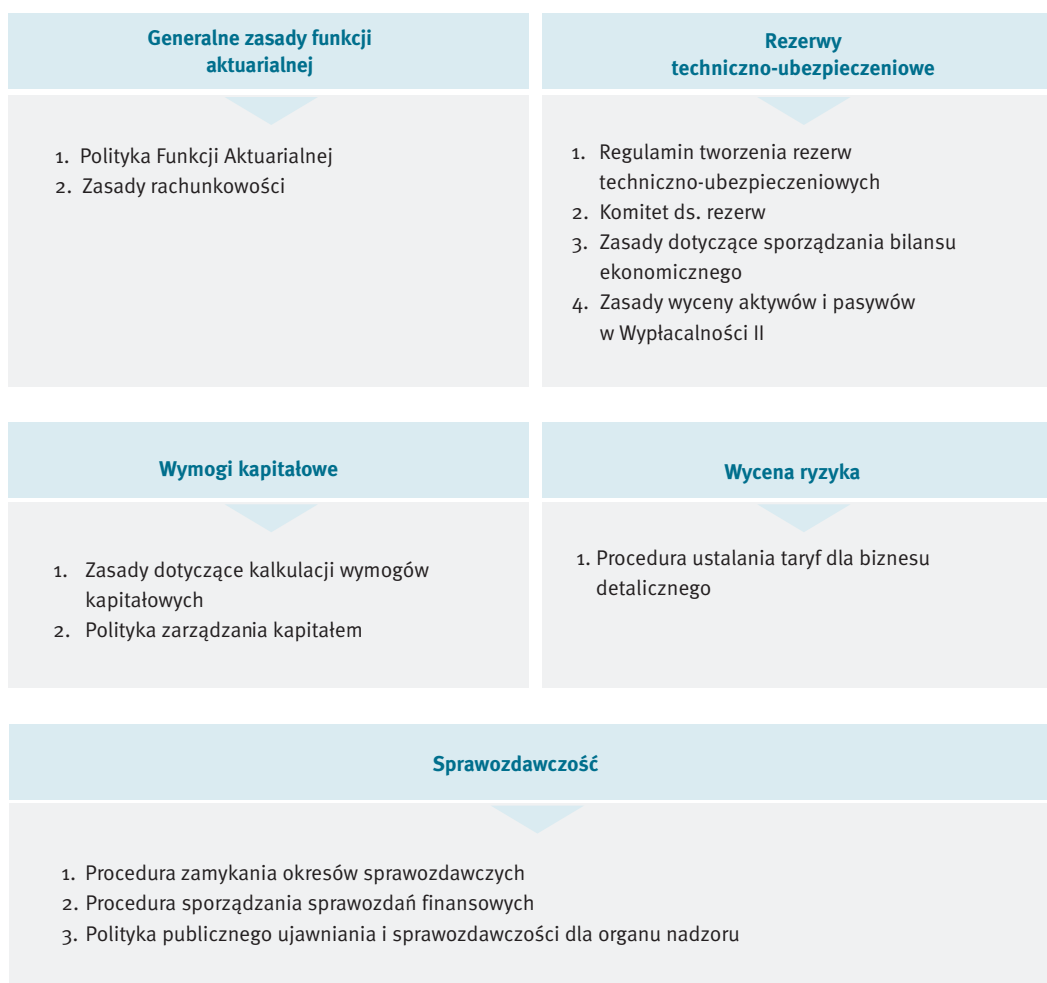
Cele główne
<ul style="list-style-type: none"> • ustalenie prawidłowego poziomu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w celu zapewnienia regulacji wszystkich przyszłych zobowiązań zakładu ubezpieczeń, związanych z zawartymi umowami ubezpieczenia • prawidłowe wyliczenie wymogów kapitałowych umożliwiające określenie faktycznej ekspozycji na ryzyko i bezpieczeństwa finansowego Spółki
Cele uzupełniające
<ul style="list-style-type: none"> • określenie zasad przebiegu procesu realizacji funkcji aktuarialnej w Sposób zapewniający minimalizację ryzyka związanego z nieprawidłowym oszacowaniem rezerw techniczno-ubezpieczeniowych lub wymogów kapitałowych • sporządzenie bilansu ekonomicznego w sposób rzetelny, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa • określenie prawidłowych ram przebiegu procesów dotyczących funkcji aktuarialnej

Funkcja aktuarialna Spółki została zaprojektowana zgodnie z art. 48 Dyrektywy Wypłacalność II. Do zadań funkcji aktuarialnej należy:

- koordynacja ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- zapewnienie adekwatności metodologii i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- ocena, czy dane wykorzystane do obliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości;
- porównanie najlepszych oszacowań z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń;
- informowanie organu administrującego, zarządzającego lub nadzorującego o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia oraz adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji;
- wnoszenie wkładu w efektywne wdrażanie systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w odniesieniu do modelowania ryzyka leżącego u podstaw obliczeń wymagań kapitałowych.

Założenia procesów aktuarialnych oraz zasady realizacji funkcji aktuarialnej są bardzo szeroko opisane w uregulowaniach wewnętrznych Gothaer TU S.A. Dokumentację tę można podzielić na szereg równorzędnych obszarów zaprezentowanych na schemacie 10.

Schemat 10. Obszary funkcji aktuarialnej.

W zakresie działania systemu zarządzania ryzykiem funkcja aktuarialna ściśle współpracuje z funkcją zarządzania ryzykiem. Funkcja aktuarialna przeprowadza kalkulacje wymogów kapitałowych w ramach wewnętrznego harmonogramu przeprowadzania badań. Dodatkowo funkcja aktuarialna, na zlecenie funkcji zarządzania ryzykiem, dokonuje obliczeń ekspozycji na poszczególne ryzyka. Równocześnie Biuro Aktuariatu bierze udział w pracach planistycznych oraz powiązaną z nimi własną oceną ryzyka i wypłacalności, przedstawiając funkcji zarządzania ryzykiem perspektywne lub alternatywne wyniki dotyczące wymogów kapitałowych. Funkcja aktuarialna wspólnie z funkcją zarządzania ryzykiem dokonuje wstępnej oceny ryzyka ubezpieczeniowego, które jest gotowe zaakceptować Gothaer TU S.A. z uwagi na przyjęty poziom limitów dla poszczególnych ryzyk ubezpieczeniowych.

B.7 Outsourcing

Outsourcing

W Spółce przyjęto Politykę Outsourcingu (uchwała Zarządu z 23 grudnia 2016 roku), która określa stosowane w Spółce zasady i tryb korzystania z usług outsourcingu, w taki sposób, aby odbywał się on zgodnie z przepisami prawa oraz wymaganiami wynikającymi z wytycznych czy rekomendacji organu nadzoru. Spółka definiuje outsourcing jako umowę między Spółką, a dostawcą usług, na podstawie, której dostawca usług wykonuje proces, usługę lub działanie, które w innym przypadku zostałyby wykonane przez Spółkę, a także umowę, na podstawie, której dostawca usług powierza wykonanie takiego procesu, usługi lub działania innym podmiotom, za pośrednictwem, których wykonuje on dany proces, usługę lub działanie.

Gothaer TU S.A. w ramach outsourcingu nie powierza realizacji funkcji należących do systemu zarządzania. Natomiast dopuszcza możliwość outsourcingu czynności podstawowych lub ważnych.

Spółka uznaje za czynność podstawową lub ważną: składanie oświadczeń woli w sprawach roszczeń o odszkodowania lub inne świadczenia należne z tytułu umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych lub umów reasekuracji biernej oraz lokowanie środków zakładu ubezpieczeń.

Przy wyborze usługodawcy, któremu powierza się outsourcing czynności podstawowych lub ważnych, Spółka bierze pod uwagę następujące kryteria:

- a. posiadanie przez usługodawcę wysokich umiejętności i możliwości, a także - gdy wymagają tego przepisy prawa - odpowiednich uprawnień lub zezwoleń, pozwalających mu na należyte wykonywanie czynności zleconych w drodze outsourcingu;
- b. posiadanie przez usługodawcę niezbędnych zasobów finansowych, pozwalających mu na wykonanie dodatkowych zadań we właściwy i rzetelny sposób, oraz zasobów kadrowych (wszyscy pracownicy usługodawcy, którzy będą zaangażowani w wykonywanie czynności w ramach funkcji zleczanych w drodze outsourcingu, powinni być odpowiednio wykwalifikowani i rzetelni);
- c. posiadanie przez usługodawcę odpowiednich planów awaryjnych na wypadek sytuacji nadzwyczajnych lub zakłócenia działalności gospodarczej oraz gotowość do przeprowadzania, w razie konieczności, okresowych testów infrastruktury rezerwowej, uwzględniającej funkcje i czynności zlecone w drodze outsourcingu.

Umowy outsourcingu w ramach Grupy Gothaer są zawierane i monitorowane zgodnie z ogólnymi zasadami, z uwzględnieniem reguł racjonalności i rachunku ekonomicznego. Umowy te dodatkowo podlegają ocenie pod kątem spełnienia wymagań wynikających z przepisów podatkowych, Ustawy o rachunkowości⁹ oraz zgodności pomiędzy wymaganiami prawa polskiego i obcego.

Dostawcy wykonujący czynności uznane za podstawowe lub ważne podlegają jurysdykcji polskiej, za wyjątkiem Gothaer Asset Management AG, który podlega jurysdykcji niemieckiej.

⁹ Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 z późn. zm.) – dalej jako Ustawa o rachunkowości.

Funkcje kluczowe, a outsourcing

Compliance Officer i funkcja zarządzania ryzykiem nadzoruje ryzyko outsourcingu w ramach systemu zarządzania ryzykiem oraz opiniuje projekty umów outsourcingu pod względem ryzyka dla Spółki.

Ponadto Compliance Officer i funkcja audytu wewnętrznego uwzględniają odpowiednio w rocznym planie działania funkcji zgodności z przepisami oraz w planach audytów, ocenę przestrzegania przez jednostki organizacyjne Polityki Outsourcingu i przepisów prawa w zakresie objętym wspomnianą polityką.

B.8 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące systemu zarządzania Spółki zostały zaprezentowane w niniejszym rozdziale.

Profil ryzyka

Profil ryzyka

W 2017 roku Spółka kontynuowała kwalifikację ryzyka do pięciu kategorii:

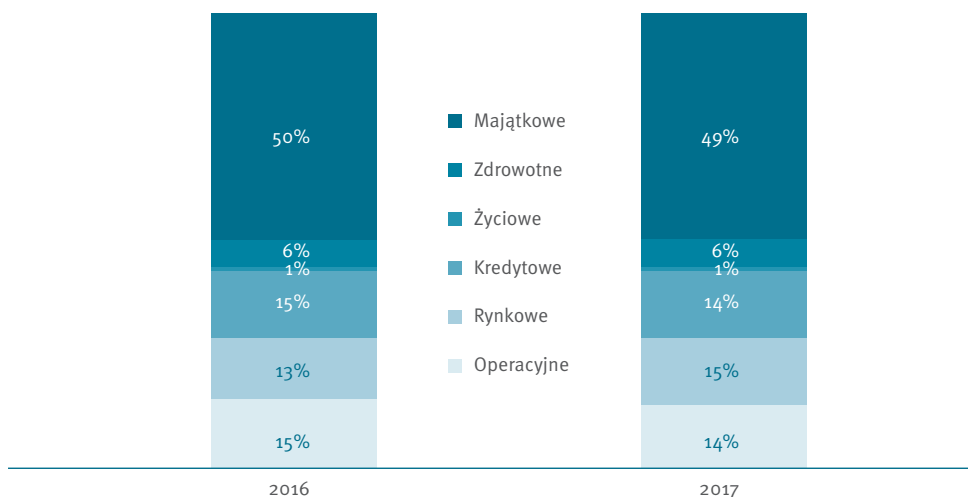
- a. ryzyko ubezpieczeniowe;
- b. ryzyko rynkowe;
- c. ryzyko kredytowe;
- d. ryzyko płynności;
- e. ryzyko operacyjne;

Zdaniem Gothaer TU S.A. formuła standardowa, którą posługuje się Spółka odzwierciedla, w sposób wystarczający, jej rzeczywisty profil ryzyka. Ryzyka zostały podzielone, przy zastosowaniu założeń struktury kapitałowego wymogu wypłacalności. W przypadku ryzyka operacyjnego, standardowa formuła wyliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności obejmuje wszystkie ryzyka wynikające z niewłaściwych lub błędnych procesów wewnętrznych tj. z działań personelu, systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych z pominięciem ryzyka strategii i ryzyka reputacji. Spółka uznała, że wymogi kapitałowe dla ryzyka strategii oraz ryzyka reputacji nie stanowią osobno istotnego wymogu i mogą zostać włączone do wyliczeń związanych z modułem ryzyka operacyjnego. Ryzyko reputacji oraz ryzyko strategii, w większości przypadków, mają w działalności Spółki wtórny charakter do pozostałych ryzyk operacyjnych i są ich następstwem.

Dodatkowo, zgodnie z założeniami systemu Wypłacalność II, wyodrębnione zostało ryzyko płynności – art. 13 pkt. 34 Dyrektywy Wypłacalność II, w ramach którego analizowane jest także ryzyko zarażenia o którym mowa w art. 244 ww. dyrektywy.

Ryzyko wartości niematerialnych i prawnych zostało uznane za bezprzedmiotowe z uwagi na przyjęcie, że wartość godziwa wartości niematerialnych i prawnych Spółki wynosi zero – żaden ze składników tych aktywów nie może zostać wydzielony w celu jego zbycia na aktywnym rynku dla takich samych lub podobnych aktywów.

Wykres 2. Udział poszczególnych kategorii ryzyka w kapitałowym wymogu wypłacalności, zgodnie z założeniami formuły standardowej.

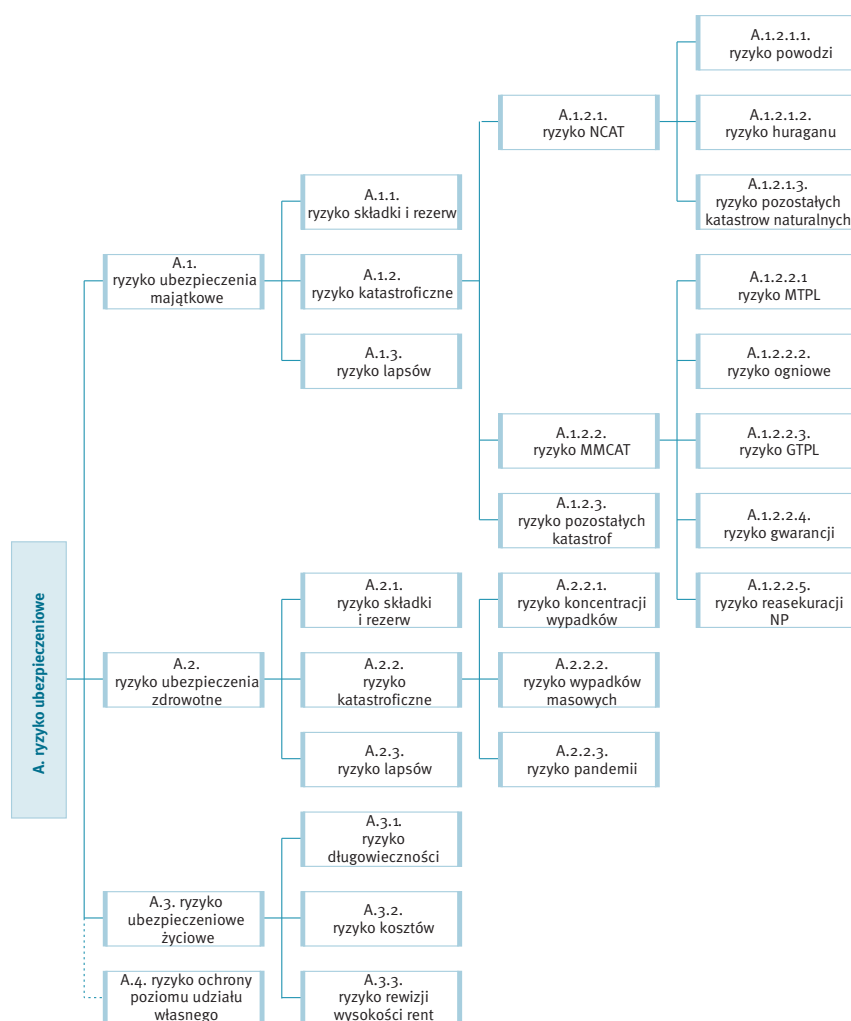

W przypadku ryzyk nie objętych formułą standardową, Spółka szacuje ryzyko w oparciu o kwartalne oceny jakościowe i ilościowe dla pozostałych ryzyk.

C.1 Ryzyko ubezpieczeniowe (aktuarialne)

Ryzyko ubezpieczeniowe jest główną kategorią ryzyka w działalności Spółki. W 2017 roku kontynuowany był podział ryzyka w oparciu o założenia modelu formuły standardowej kapitałowego wymogu wypłacalności. W hierarchii ryzyka ww. podział został uzupełniony o ryzyko ochrony poziomu udziału własnego. Opracowany model podziału ryzyka, odzwierciedla wewnętrzne zapotrzebowanie Spółki na zrozumienie, przeanalizowanie, a także właściwą ocenę występujących ryzyk o charakterze ubezpieczeniowym oraz prezentuje strukturę wyliczania wymogów kapitałowych w ramach systemu Wypłacalność II.

Schemat 11. Struktura ryzyka ubezpieczeniowego Spółki.

Ryzyka związane z ubezpieczeniami majątkowymi (A.1.) i zdrowotnymi (A.2.):

Ryzyko składki i rezerw (A.1.1. oraz A.2.1.)

Ryzyko składki i rezerw jest związane z dwoma podmodułami ryzyka: ryzykiem składki oraz ryzykiem rezerw. Obydwa mają kluczowe znaczenie dla działalności Spółki. W ich przypadkach materializacja ryzyka będzie stratą lub niekorzystną zmianą wartości zobowiązań ubezpieczeniowych. Pomimo zbliżonej natury i podobnych skutków, różne są podłoża tych ryzyk. Ryzyko rezerw wiąże się z niewłaściwym oszacowaniem wartości rezerw – na poziomie nieadekwatnym do wartości przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu wypłacanych odszkodowań. Ryzyko składki powstaje w wyniku złego oszacowania ceny za usługę ubezpieczeniową, która nie jest wystarczająca do pokrycia przyszłych zobowiązań ubezpieczeniowych.

Usługi ubezpieczeniowe oferowane w ramach działu II nie są jednorodną grupą. Bardzo istotnym dla omawianego rodzaju ryzyka jest czas w jakim można zgłosić roszczenie oraz długość okresu, w którym może mieć miejsce zdiagnozowanie, że wystąpiło zdarzenie ubezpieczeniowe lub miało miejsce zmaterializowanie się jego wpływu. Z uwagi na powyższe, inna jest istota ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej przede wszystkim w zakresie szkód osobowych, szkód majątkowych bądź szkód w ubezpieczeniach następstw nieszczęśliwych wypadków lub ubezpieczeń zdrowotnych. W ocenie potencjalnego wpływu na Spółkę, konieczne jest również uwzględnienie wielkości portfela ubezpieczeniowego dla danego rodzaju ryzyk.

Podstawowymi źródłami ryzyka składki i rezerw w działalności Gothaer TU S.A. są ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Główną trudnością jest w ich przypadku, zastosowanie właściwej metodologii oszacowania wartości rezerw techniczno-ubebezpieczeniowych oraz wyceny przyszłych zobowiązań w składce ubezpieczeniowej. Wskazane problemy wiążą się z bardzo długim okresem dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Ma tu także miejsce wpływ nieoczekiwanych, nowych roszczeń względem zakładów ubezpieczeń, bądź ponowne otwieranie procesu likwidacji szkód, w przypadkach które wydawały się zamknięte np. poprzez wypłatę odszkodowania. Zatem w działalności Spółki występuje wzrost prawdopodobieństwa ryzyka rezerw związany z potencjalną koniecznością ich doszacowania.

W 2017 roku nie uległy zmianie w porównaniu z rokiem 2016, priorytety prowadzonych w Spółce prac dotyczących mitygacji ryzyka składki i rezerw. Spółka dążyła do wzrostu bezpieczeństwa finansowego oraz poprawy bieżącego wyniku finansowego (w związku z potencjalnym negatywnym rozwojem szkód historycznych z ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych). Wobec powyższego Zarząd Gothaer TU S.A. kontynuował strategię odpowiedniego zabezpieczenia finansowego przed tego typu zdarzeniami, zarówno w zakresie transferu ryzyka ubezpieczeniowego, jak i podniesienia długoterminowego bezpieczeństwa finansowego – wzrostu buforu bezpieczeństwa.

Głównym mechanizmem zarządzania ryzykiem składki i rezerw jest transfer ryzyka poprzez reasekurację. Obecnie portfel ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych chroniony jest trzema umowami reasekuracyjnymi: nieproporcjonalną oraz dwoma proporcjonalnymi. Przyjęte założenia mają za zadanie zabezpieczenie przedmiotowego portfela przed materializacją ryzyka negatywnego rozwoju szkód historycznych z ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej posiadaczy

pojazdów mechanicznych. Wpływają one również pozytywnie na bezpieczeństwo finansowe Spółki w rozumieniu obniżenia ekspozycji na ryzyko ubezpieczeniowe – zgodnie z metodologią wyliczenia tego ryzyka w ramach formuły standardowej kapitałowego wymogu wypłacalności.

Ponadto, niezależnie od reasekuracji, Spółka prowadzi innego rodzaju działania mające na celu właściwe zarządzanie tym ryzykiem. Kontynuowane były prace w ramach Komitetu ds. rezerw. Na spotkaniach analizowano następujące problemy:

- a. podstawy prawne do zgłaszania roszczeń ubezpieczeniowych;
- b. aktywność pełnomocników poszkodowanych;
- c. zmiany metod dochodzenia roszczeń, w tym zwiększenie udziału postępowań sądowych;
- d. tendencje w zakresie liczby zgłaszanych szkód i ich rodzaju;
- e. nowo zdiagnozowane rynkowe problemy dotyczące roszczeń ubezpieczeniowych;
- f. wykorzystywanie danych statystycznych do analiz.

Biuro Aktuariatu kontynuowało w 2017 roku cykliczne badania adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz, w przypadku zaistnienia takiej konieczności, dokonywało korekt w metodologii wyceny.

Analizując ryzyko składki i rezerw, należy mieć na uwadze wpływ niestabilnego otoczenia prawnego na to ryzyko. Dotyczy ono szeregu obszarów, w tym przede wszystkim:

- a. wartości oczekiwanych przyszłych zobowiązań ubezpieczeniowych (m.in. z uwagi na wyrok SN w zakresie zadośćuczynień);
- b. kosztów związanych z prowadzoną działalnością ubezpieczeniową;
- c. kosztów kapitału związanych ze stosowaną formułą wyliczenia wymogów kapitałowych.

W przypadku oczekiwanych przyszłych zobowiązań ubezpieczeniowych, istotne dla działalności Spółki są m.in. reperkusje wydanych przez organ nadzoru rekomendacji dotyczących procesu ustalania i wypłaty zadośćuczynienia z tytułu szkody niemajątkowej z umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz wytycznych dotyczących likwidacji szkód z ubezpieczeń komunikacyjnych. Wdrożenie tych wytycznych przekłada się na:

- a. wzrost kosztów prowadzonych postępowań w procesie likwidacji szkód;
- b. wzrost wartości wypłacanych odszkodowań na skutek stosowania standaryzacji w procesach sądowych niezależnie od zasadności indywidualnego postępowania w danej sprawie;
- c. wzrost wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jako skumulowany efekt zwiększonych kosztów, wyższych wypłat odszkodowań, liczby ponownych wystąpień z roszczeniami itp.;
- d. presję ze strony uczestników rynku ubezpieczeniowego, w szczególności ze strony kancelarii odszkodowawczych, które znacznie szerzej interpretują przepisy prawa oraz dokumenty opublikowane przez KNF.

Zmiany otoczenia prawnego mają także znaczący wpływ na wzrost kosztów działalności ubezpieczeniowej oraz kosztów kapitału, a przez to m.in. na adekwatność składki za oferowane usługi ubezpieczeniowe. Wzrost kosztów działalności ubezpieczeniowej powinien być czynnikiem generującym wzrost taryfy aktuarialnej umożliwiając utrzymanie jej adekwatności.

Bardzo ważnym czynnikiem mającym wpływ na ryzyko składki jest presja konkurencyjna ze strony innych zakładów ubezpieczeń na ceny oferowanych usług. W 2017 roku w przypadku ubezpieczeń komunikacyjnych zaobserwowano spadek ekspozycji na to ryzyko, a mający miejsce na rynku wzrost cen wpłynął pozytywnie na wyniki w tej grupie ubezpieczeń. Będzie się on również przekładał na wynik w kolejnych okresach wraz z zarabianiem się składki z umów zawartych w 2017 roku. W przypadku pozostałych grup ubezpieczeń czynnik ten był na stabilnym poziomie.

Ryzyko składki związane jest w istotnej części z procesem ustalania ceny za oferowaną usługę. Na prawidłowość ustalenia składki ubezpieczeniowej ma wpływ bardzo wiele czynników:

- a. prawidłowość zastosowanego modelu kalkulacji składki;
- b. dostępność i jakość danych;
- c. proces wdrażania ceny w oferowanych usługach.

W działalności Spółki wskazane czynniki ryzyka były zarządzane poprzez:

- a. modelowanie aktuarialne cen dla ubezpieczeń komunikacyjnych przez Biuro Aktuariatu;
- b. wdrożenie procesu zarządzania produktem;
- c. wystandaryzowane procesy taryfikacji w ubezpieczeniach komunikacyjnych;
- d. proces planistyczny (w tym również proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności);
- e. mechanizmy kontroli portfela oferowanych usług ubezpieczeniowych;
- f. prace Komitetu cenowo-produktowego zarówno w związku z warunkami oferowanej usługi, jak i jej ceną;
- g. prace Komitetu underwritingu oceniającego czynniki ryzyka ubezpieczeniowego i rozwój portfela oferowanych usług.

Ryzyko składki i rezerw dla ubezpieczeń majątkowych zostało poddane ocenie jakościowej przez Biuro Zarządzania Ryzykiem w ramach cyklicznych ankiet przeprowadzanych z jednostkami organizacyjnymi Spółki. Łącznie ryzyko to uznane zostało za podwyższone i przypisano mu ocenę 6. Była to ocena niższa niż w 2016 roku.

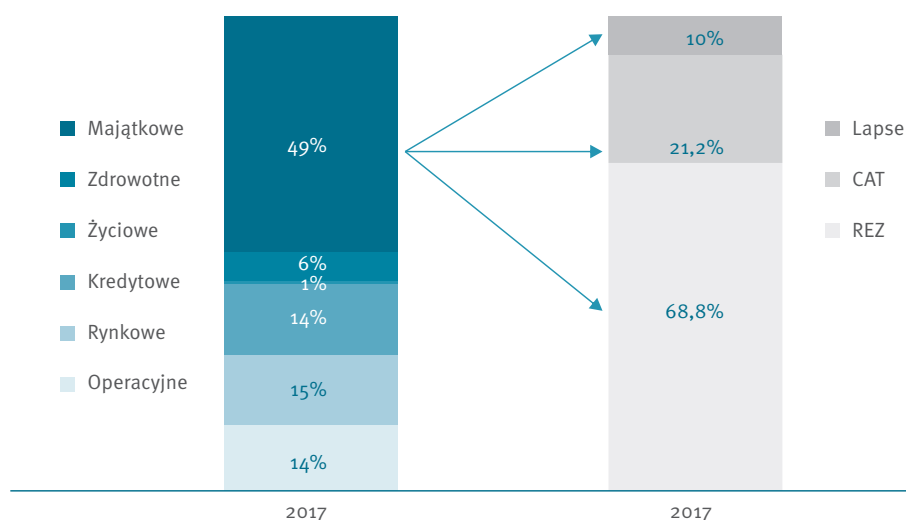
Oprócz badania jakościowego przeprowadzono również własny test stresu dla tego ryzyka na danych na koniec 2017 roku (pomiar ilościowy). Metodologia testu stresu opierała się o metodologię Komisji Nadzoru Finansowego opracowaną w ramach testów stresu za 2016 rok. Związana ona jest z potencjalną możliwością niewłaściwego oszacowania rezerw w grupie 10. Scenariusz polega na zwiększeniu rezerw szkodowych o współczynnik rynkowy oszacowany przez organ nadzoru powiększony o obserwowane ważne niedoszacowanie w ciągu trzech lat rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Rezerwy szkodowe dla tej linii biznesu są stresowane o wartość $\max(8,2\% + \text{PNR}^{10}; 0)$. Spółka przeprowadziła powyższy test z uwagi na fakt, że wyniki uzyskane za 2016 rok oraz na Q2 2017 roku miały, w grupie przeprowadzonych testów dla ryzyk ubezpieczeniowych najistotniejszy wpływ, zarówno na środki własne jak i kapitałowy wymóg wypłacalności. Rezultatem badania było potwierdzenie bezpieczeństwa finansowego Spółki albowiem Spółka zachowała nadwyżkę środków własnych powyżej kapitałowego wymogu wypłacalności.

10 PNR Średni poziom niedoszacowania rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto w grupie 10 z ostatnich 3 lat.

W 2017 roku Gothaer TU S.A. przeprowadziło czterokrotnie ilościowy pomiar ryzyka składki i rezerw dla ubezpieczeń majątkowych zgodnie z zasadami metodologii w ramach systemu Wypłacalność II. Z analiz pomiaru wynika, że miał miejsce nieznaczny wzrost ekspozycji na ryzyko składki i rezerw w 2017 roku. Związany on był ze zmianą wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz z wzrostem Spółki w poszczególnych liniach biznesowych skorygowanym o zastosowane metody transferu ryzyka w ramach programów reasekuracyjnych.

Tabela 16. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka w ubezpieczeniach majątkowych.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana
Ryzyko w ubezpieczeniach majątkowych	87 531	89 789	2 258
Ryzyko składki i rezerw	77 917	79 667	1 750

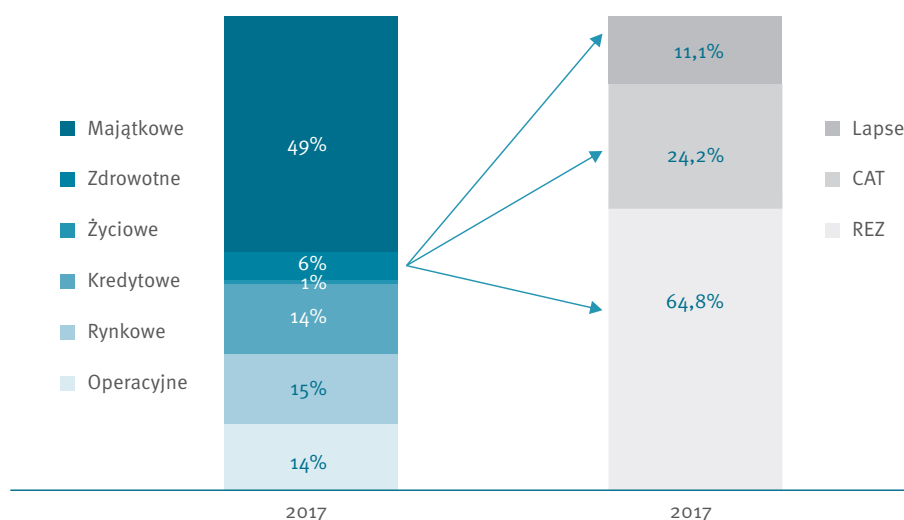

W procesie oceny jakościowej przez właścicieli procesu, ryzyko składki i rezerw dla ubezpieczeń zdrowotnych zostało uznane za mało istotne dla działalności Spółki. Ryzyko to ma dużo mniejsze znaczenie i nie może być porównywane z ryzykiem składki i rezerw dla ubezpieczeń majątkowych. W tym przypadku, okres odpowiedzialności oraz okres dochodzenia roszczeń od zakładu ubezpieczeń jest krótszy niż dla ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej. Ponadto są to usługi ubezpieczeniowe, które stanowią istotnie mniejszą ekspozycję dla działalności Spółki. Ocena ta nie zmieniła się w porównaniu z rokiem 2016.

W przypadku ryzyka składki, w 2017 daje się zaobserwować niekorzystna tendencja związana z wyższą dynamiką zawartych umów ubezpieczenia w stosunku do dynamiki składki przypisanej. W przypadku grupy 1, zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej miał miejsce wzrost przypisu składki o 7% przy dynamice liczby umów na poziomie 12%, natomiast w grupie 2, wzrost składki przypisanej brutto o 11% przy dynamice liczby umów o 33%. Sytuacja ta świadczy o utrzymaniu się w 2017 roku negatywnego trendu dotyczącego rentowności tego rodzaju usług ubezpieczeniowych (w grupie 1 spadek rentowności o 2,4 p.p. w grupie 2 o 7,3 p.p.).

Tabela 17. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka w ubezpieczeniach zdrowotnych.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	10 613	10 692	79
Ryzyko składki i rezerw	8 225	9 174	949

Ryzyko katastroficzne (A.1.2. oraz A.2.2.)

Ryzyko katastroficzne jest definiowane jako ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze znacznej niepewności założeń dotyczących wyceny i tworzenia rezerw związanych z ekstremalnymi lub wyjątkowymi zdarzeniami. W działalności Spółki oraz w systemie Wypłacalność II ryzyko to zawiera się zarówno w ryzyku ubezpieczeń majątkowych, jak i zdrowotnych i jest podzielone na:

- ryzyko o charakterze katastrof naturalnych;
- ryzyko o charakterze katastrof spowodowanych przez człowieka;
- pozostałe ryzyka katastroficzne.

W 2017 roku nie było istotnych zmian w zakresie ekspozycji na ryzyka katastroficzne (wzrost ekspozycji brutto o 3%). W przypadku ubezpieczeń majątkowych, związane były one ze wzrostem Spółki wyrażonym w sumie sum ubezpieczenia, pomimo utrzymującej się konkurencyjności rynku. Nie zmieniły się istotnie również scenariusze dotyczące ryzyk spowodowanych przez człowieka. Dla ryzyk katastroficznych w module ubezpieczeń zdrowotnych ekspozycja netto ryzyka z uwagi na przyjęte rozwiązania reasekuracyjne jest identyczna jak w 2016 roku.

Podstawowym narzędziem zarządzania przez Spółkę ryzykiem katastroficznym jest wspomniany wcześniej transfer ryzyka poprzez reasekurację. Dodatkowo Spółka unika niektórych rodzajów ryzyk ubezpieczeniowych generujących nadmierną ekspozycję na ryzyko lub takich, w przypadku których, nie ma odpowiedniego doświadczenia w zarządzaniu.

Za pomocą reasekuracyjnej ochrony nieproporcjonalnej portfela ubezpieczeń majątkowych i inżynierskich Spółka zapewnia jednocześnie dużą pojemność umożliwiającą rozwój tego portfela w części korporacyjnej, jak też zabezpieczenie jej przed kumulacją odpowiedzialności w przypadku szkody katastroficznej. W 2017 roku Spółka, utrzymując dotychczasowy apetyt na ryzyko, zwiększyła pojemność na szkody katastroficzne z 250 mln PLN na 300 mln PLN.

W ramach niezależnej oceny ryzyka katastroficznego Spółka poddała się zewnętrznemu badaniu w zakresie ekspozycji na ryzyko powodzi. Przeprowadzona analiza dotyczyła portfeli ubezpieczeń majątkowych i inżynierskich oraz auto-casco Spółki według ekspozycji brutto (bez uwzględnienia jakiegokolwiek ochrony reasekuracyjnej) na dzień 30 września 2017 roku. Zgodnie z wynikiem badania, w 2017 roku nastąpił nieznaczny spadek ekspozycji i w dalszym ciągu jest ona istotnie mniejsza od posiadanej przez Spółkę pojemności reasekuracyjnej dla ryzyka powodzi przy 200-letnim okresie nawrotu. Spółka utrzymuje konserwatywne podejście do ochrony reasekuracyjnej ekspozycji powodziowej, czego dowodem jest zaplanowana na 2018 rok ochrona reasekuracyjna bliska 750-letniemu okresowi nawrotu.

W przypadku podmodułu ryzyka katastrof spowodowanych przez człowieka w ubezpieczeniach majątkowych i inżynierskich, ekspozycja katastroficzna chroniona była jak dotychczas umową reasekuracji nieproporcjonalnej oraz dodatkowo umowami fakultatywnymi. W 2017 roku nie uległy zmianie założenia reasekuracji w zakresie portfela ubezpieczeń OC komunikacyjnej – założenia te zostały opisane w części dotyczącej ryzyka składki i rezerw. Umowami obligacyjnymi, chronione były także portfele ubezpieczeń OC ogólnej i zawodowej, ryzyk transportowych oraz gwarancji ubezpieczeniowych.

Spółka – oprócz działalności bezpośredniej – akceptuje ryzyka ubezpieczeniowe także w drodze reasekuracji czynnej. Ryzyka takie, o ile przyjmowane są na bazie fakultatywnej i proporcjonalnej, podlegają dalszej retrocesji do umów reasekuracji biernej obligacyjnej.

W 2017 roku kontynuowana była, dedykowana dla ubezpieczeń zdrowotnych, umowa reasekuracji cedująca ryzyko ubezpieczeniowe w przypadku pandemii oraz zdarzeń o charakterze wypadków masowych. Największa ekspozycja na ryzyko w zakresie koncentracji wypadków dotyczy, jak w okresie wcześniejszym, scenariusza związanego z pobytem dużej grupy zawodowej / pracowników w jednym pomieszczeniu, w którym to scenariuszu giną wszystkie osoby.

W ocenie jakościowej ryzyko katastroficzne dla ubezpieczeń majątkowych w 2017 roku uzyskało ocenę średnią -4, natomiast dla ubezpieczeń zdrowotnych ocenę niską -1.

Tabela 18. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka ubezpieczeniowego – katastroficznego.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana
Ryzyko w ubezpieczeniach majątkowych	87 531	89 789	2 258
Ryzyko katastroficzne	23 498	24 541	1 045
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	10 613	10 692	79
Katastroficzne	3 426	3 426	0

Ryzyko lapsów (A.1.3. oraz A.2.3.)

Ryzyko lapsów definiowane jest jako ryzyko związane z rezygnacjami ubezpieczonych z ochrony ubezpieczeniowej w trakcie umowy. Ryzyko to wiąże się z poniesieniem kosztów przez zakład ubezpieczeń związanych z zawarciem i utrzymaniem umowy ubezpieczenia oraz niekorzystnym wpływem na Spółkę braku dochodu z tytułu rozwiązanej umowy. Ryzyko to w ocenie ilościowej zwiększa swoją ekspozycję w przypadku wzrostu rentowności oferowanych umów ubezpieczenia. Sytuacja taka miała miejsce w 2017 roku z uwagi na poprawę wskaźników szkodowości w głównych liniach biznesowych oferowanych usług ubezpieczeniowych.

Niezależnie od oceny ilościowej w okresie sprawozdawczym przeprowadzana jest kwartalna analiza jakościowa dla tego ryzyka. Główną przyczyną sygnalizowaną przez jednostki organizacyjne dla tego ryzyka w działalności Spółki jest proces odnowień i wpływ na niego zasilającego go źródła danych wykorzystywanych do przygotowania zestawień i ceny za oferowaną usługę. Zarządzanie przedmiotowym ryzykiem w dalszym ciągu polega na analizie przyjętych założeń modelu odnowień oraz wdrażania modelu po uprzednim wykonaniu szeregu testów. Zdaniem uczestników procesu ryzyko to dla ubezpieczeń majątkowych nieznacznie spadło utrzymując się na poziomie średnim (ocena jakościowa 4). Natomiast w przypadku ubezpieczeń zdrowotnych jest ono nieistotne i oceniane jako bardzo niskie (ocena jakościowa 1).

Tabela 19. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka lapsów.

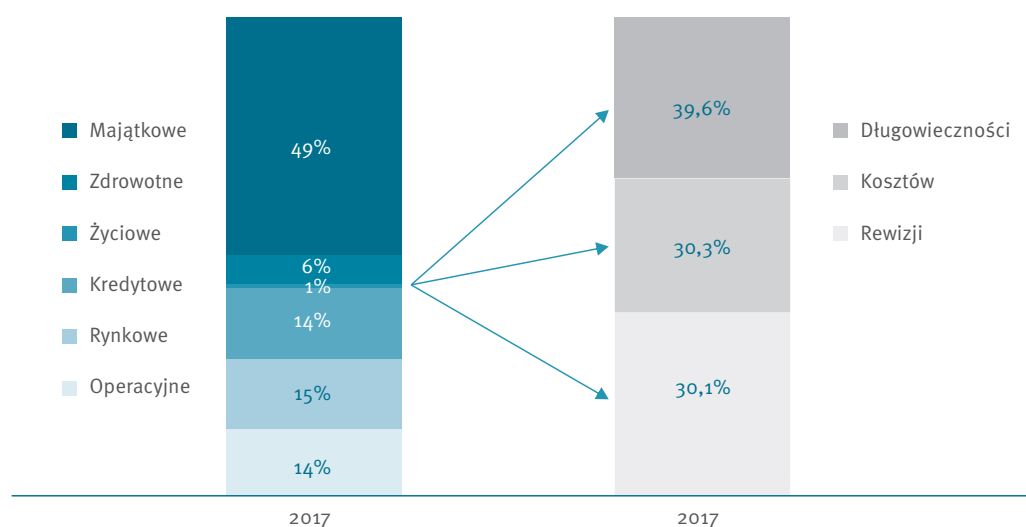
Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana
Ryzyko lapsów w ubezpieczeniach majątkowych	11 092	11 636	544
Ryzyko lapsów w ubezpieczeniach zdrowotnych	4 175	1 568	-2 607

Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych o charakterze życiowym (A.3)

W ocenie jakościowej, ryzyka ubezpieczeniowe o charakterze życiowym zostały ocenione jako średnie (zmalął o jeden stopień łączna ekspozycja na te ryzyka w stosunku do 2016 roku). Ryzyka te generują niewielkie wymogi kapitałowe dla Spółki. Mogą one jednak potencjalnie istotnie wzrosnąć z uwagi na czynniki prawne, które wpłyną na założenia co do wielkości długoterminowych przepływów finansowych związanych z rentami.

Tabela 20. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka w ubezpieczeniach życiowych.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana
Ryzyko w ubezpieczeniach życiowych	1 427	2 154	727

Ryzyko ochrony poziomu udziału własnego (A.4.)

Maksymalny zachówek Spółki ustalony na 2017 rok został niezmienny w stosunku do 2016 roku. Poziom ten jest niższy od wskazanego w procedurze, maksymalnego poziomu 3-5% wysokości środków własnych planowanych na kolejny rok. Sytuacja ta obrazuje utrzymanie niskiej skłonności Spółki do akceptacji ryzyka na udziale własnym. Do powyższego poziomu dostosowane zostały umowy reasekuracji obowiązkowej na 2018 rok, nadwyżkę ryzyka przenosząc na reasekuratorów. W przypadku portfela ubezpieczeń OC komunikacyjnej maksymalny zachówek w ramach obecnych umów jest znacznie niższy.

Ocena jakościowa dla tego ryzyka ochrony poziomu udziału własnego w 2017 rok nie zmieniła się w stosunku do oceny z 2016 roku (ocena jakościowa 4) – jest to ocena średnia. Nie odnotowano incydentów związanych z przekroczeniem poziomu udziału własnego.

Koncentracja w ramach ryzyka ubezpieczeniowego

Mając na uwadze wymagania określone przez Komisję Nadzoru Finansowego Spółka dokonała przeglądu ryzyk ubezpieczeniowych w kontekście identyfikacji koncentracji ryzyka. Z uwagi na założenia metodologii wyliczenia wymogów kapitałowych zgodnie z formułą standardową zidentyfikowane zostały poniższe ekspozycje:

- ryzyko koncentracji wypadków masowych dla ryzyk katastroficznych o charakterze ubezpieczeń zdrowotnych – ryzyko zostało opisane w stosownym podrozdziale niniejszego raportu;
- ryzyko związane z pożarem w module ryzyka katastroficznego spowodowanego przez człowieka dla ubezpieczeń majątkowych – ryzyko to opiera się o najwyższą ekspozycję brutto;

- c. ryzyko związane z gwarancjami ubezpieczeniowymi w module ryzyka katastroficznego spowodowanego przez człowieka dla ubezpieczeń majątkowych – ryzyko to opiera się m.in. o najwyższe ekspozycje netto.

W pozostałych ryzykach ubezpieczeniowych nie została zidentyfikowana istotna koncentracja ryzyka.

Strategia zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym

W 2017 roku dokonane zostały zmiany w strategii zarządzania ryzykiem w kontekście ryzyk ubezpieczeniowych. Z uwagi na wzrost Spółki podwyższone zostały m.in. ekspozycje związane z transferem ryzyka ubezpieczeniowego poprzez reasekurację na 2018 rok. Strategia Spółki jak dotychczas będzie charakteryzowała się niskim apetytem na ryzyko.

Jednocześnie zostały utrzymane w Spółce założenia, odnośnie dotychczasowych metod zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym. Przewiduje się w dalszym ciągu, nacisk na działania ograniczające ryzyko przez ich właścicieli, odpowiedzialnych równocześnie za zarządzanie poszczególnymi liniami biznesowymi.

Prospektywny opis planowanych metod zarządzania poszczególnymi ryzykami

W przypadku ryzyk katastroficzych Spółka zamierza w 2018 roku zwiększyć dotychczasową ochronę reasekuracyjną w przypadku zdarzeń związanych z katastrofą naturalną (w tym ryzyk powodziowych) w ubezpieczeniach majątkowych i inżynierskich. W ramach pozostałych ryzyk katastroficzych przyjęto dotychczasowy poziom reasekuracji.

Działania jakościowe podejmowane przez poszczególne jednostki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykami ubezpieczeniowymi nakierunkowane będą na:

- a. kontynuowanie prac nad poprawą rentowności oferowanych ubezpieczeń;
- b. wystandaryzowanie procesu rozwoju produktów, w tym uwzględnieniu w tym procesie własnej oceny ryzyka i wypłacalności;
- c. wzrost świadomości pracowników współpracujących ze Spółką pośredników ubezpieczeniowych w kontekście oceny przyjmowanego ryzyka ubezpieczeniowego oraz zasad zarządzania danymi i dokumentacją ubezpieczeniową;
- d. wspieranie jednostek organizacyjnych poprzez wytyczne, instrukcje, szablony postępowania dla danego rodzaju ekspozycji ubezpieczeniowych;
- e. nadzorowanie przestrzegania zasad kompetencyjnych oraz zakresu udzielonego umocowania do podejmowania czynności w imieniu i na rzecz Spółki;
- f. kontroling ubezpieczeniowy.

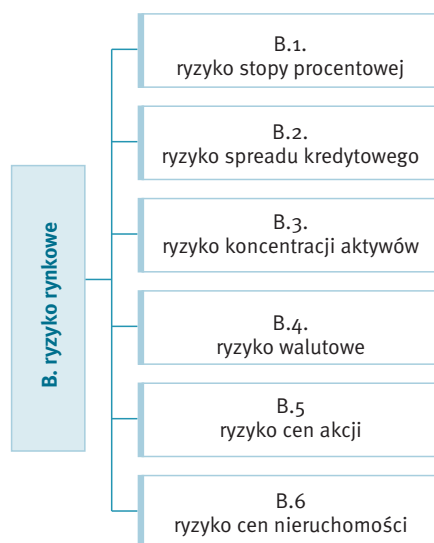
Ponadto zarządzanie ryzykiem ubezpieczeniowym będzie miało miejsce również w ramach bieżących prac Biura Aktuariatu Spółki oraz zadań funkcji zarządzania ryzykiem. W oparciu o modele aktuarialne, kontynuowane będą badania adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz taryf ubezpieczeniowych. Celem tych prac będzie wsparcie biur zajmujących się oceną ryzyka ubezpieczeniowego w procesie wyceny usług ubezpieczeniowych przy uwzględnieniu kosztu kapitału generowanego przez danego rodzaju umowy ubezpieczenia. Na podstawie uzyskiwanych

wyników podejmowane będą dalsze decyzje biznesowe dotyczące oferowanych przez Spółkę usług ubezpieczeniowych oraz konstruowany plan finansowy Spółki na kolejny okres jej działalności.

C.2 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest definiowane jako ryzyko wynikające z poziomu lub zmienności rynkowych cen instrumentów finansowych, które mają wpływ na wartość aktywów i zobowiązań Spółki. Odzwierciedla ono strukturalne niedopasowanie aktywów i zobowiązań, w szczególności w odniesieniu do czasu ich trwania. Ryzyko rynkowe w działalności Gothaer TU S.A. obejmuje¹¹ ryzyka zaprezentowane na schemacie 12:

Schemat 12. Struktura ryzyka rynkowego Spółki.

Spółka na mocy obowiązujących przepisów prawa w zakresie działalności lokacyjnej zobowiązana jest do prowadzenia jej w sposób, zapewniający wysoki stopień bezpieczeństwa i rentowności lokat przy równoczesnym odpowiednim poziomie ich płynności. Zarządzanie ryzykiem rynkowym, w istotnej części zostało przekazane wyspecjalizowanemu podmiotowi Grupy Gothaer, tj. Gothaer Asset Management AG. Podmiot ten we współpracy z Gothaer TU S.A. opracował wytyczne inwestycyjne obejmujące m.in. zasady zarządzania ryzykiem inwestycyjnym.

¹¹ Gothaer TU S.A. uwzględniła w wyliczeniu wymogu kapitałowego ryzyko cen akcji, jednakże do tego modułu klasyfikowane są aktywa nie będące w istocie instrumentami finansowymi lecz pozostałymi składnikami aktywów ujętymi w bilansie ekonomicznym. Ryzyko cen nieruchomości nie występuje w Spółce.

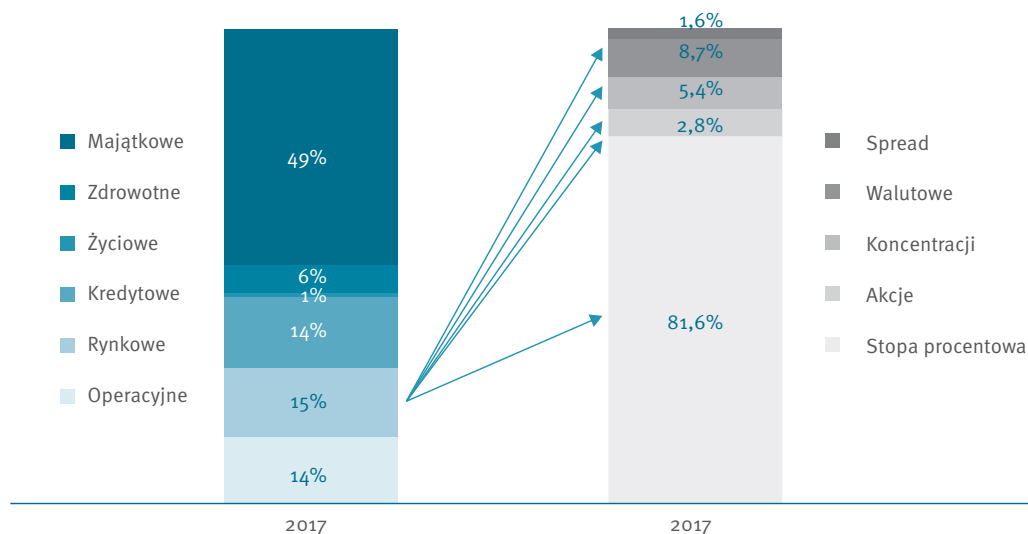
Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka posiadała w portfelu inwestycyjnym prawie wyłącznie polskie skarbowe instrumenty dłużne – denominowane w PLN oraz w EUR. Spółka nie posiadała żadnych istotnych instrumentów finansowych narażonych na ryzyko cen akcji.

Spółka przeprowadziła badanie ilościowe na danych finansowych za 2017 rok. Oceniono w nim wymogi kapitałowe dla:

- a. stopy procentowej;
- b. waluty;
- c. spreadu;
- d. koncentracji;
- e. cen akcji.

Tabela 21. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka rynkowego.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana
Ryzyko rynkowe	23 064	27 191	4 127

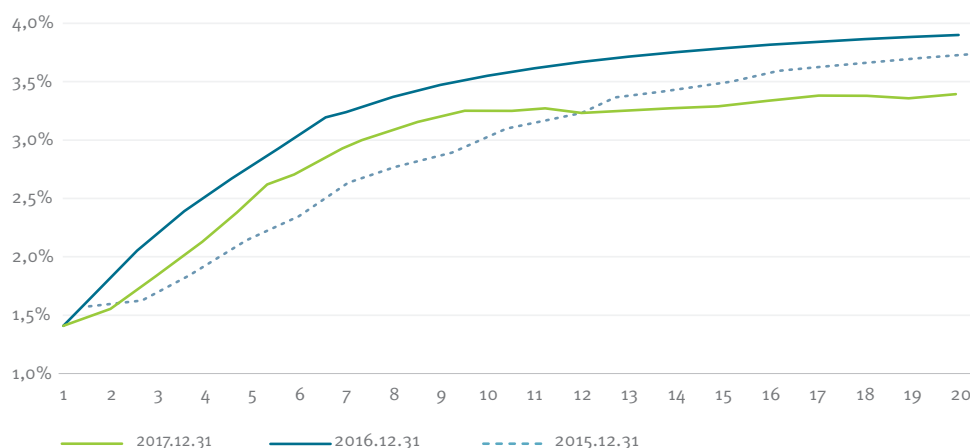
Ryzyko stopy procentowej (B.1)

Ryzyko stopy procentowej definiowane jest jako wrażliwość wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany w strukturze czasowej stóp procentowych lub wahania zmienności stóp procentowych. W 2017 roku nie uległa zmianie dotychczasowa polityka lokacyjna i jest ona ukierunkowana na skarbowe dłużne papiery wartościowe. Instrumenty te są narażone na ryzyko stopy procentowej, objawiające się poprzez spadek wartości godziwej poszczególnych obligacji w przypadku wzrostu stóp procentowych. Ryzyko stopy procentowej w obszarze inwestycyjnym korygowane jest poprzez równoległy spadek wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Natomiast spadek stóp procentowych powoduje wzrost wartości godziwej obligacji przy równoczesnym wzroście wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Analizując ryzyko stopy procentowej należy podkreślić, że stopy procentowe w Polsce pozostają na bardzo niskim poziomie. Od 5 września 2015 roku Rada Polityki Pieniężnej (dalej jako RPP) nie zmieniała stóp procentowych. Główna stopa procentowa (referencyjna) pozostaje na poziomie 1,5%. Koszt, po jakim bank centralny udziela bankom komercyjnym pożyczek pod zastaw papierów wartościowych (stopa lombardowa) wynosi 2,5%, a stopa depozytowa ma wartość 0,5%. Stopa redyskonta weksli to w dalszym ciągu 1,75%. Rada Polityki Pieniężnej uzasadniła swoją decyzję ożywieniem koniunktury dla gospodarki światowej wpływającym również pozytywnie na gospodarkę Polski, co skutkuje utrzymaniem polskiej gospodarki na ścieżce zrównoważonego wzrostu oraz pozwala zachować odpowiednią równowagę makroekonomiczną.

W 2017 roku istotnie zmalała zdaniem właścicieli procesów jakościowa ekspozycja na ryzyko stopy procentowej. Ekspozycja ta była wysoka (poziom 7) z uwagi na duży wzrost krzywej wolnej od ryzyka na koniec 2016 roku, który to miał znaczne odzwierciedlenie w wycenie instrumentów dłużnych Skarbu Państwa jak i następnie w wymogu kapitałowym generowanym przez ryzyko stopy procentowej. Obecnie jest ona na poziomie 5 (średni).

Wykres 3. Zmiana krzywej wolnej od ryzyka.

W 2017 roku Spółka podjęła działania mające na celu poprawę dopasowywania przepływów pieniężnych. Prace te, oprócz korzystnej dla Spółki zmiany krzywej wolnej od ryzyka, wpłynęły korzystnie na wymóg kapitałowy generowany przez przedmiotowe ryzyko.

Spółka w 2017 roku przeprowadziła szereg dodatkowych testów stresu obejmujących ryzyko stopy procentowej (przeprowadzone były one w połowie 2017 na danych na koniec 2016, których wyniki zostały kompleksowo ujęte w badaniu ORSA). Badania te obejmowały:

- zmianę wartości szoków;
- zmianę struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka;
- długoterminowy wzrost stóp procentowych.

Przeprowadzone testy wykorzystywały metodologię opracowaną przez KNF, EIOPA bądź wewnętrzną metodologię Grupy Gothaer.

Testem stresu generującym największą dla Spółki zmianę było przeprowadzenie łącznego scenariusza dla ryzyk rynkowych. Spółka w 2017 roku dwukrotnie przeprowadziła przedmiotowy test na danych za 31 grudnia 2016 roku oraz na danych za 30 czerwca 2017 roku. Scenariusz badania obejmował zmianę wyceny posiadanego portfela obligacji (nowa struktura terminowa stopy wolnej od ryzyka), zmianę głębokości szoku dla ryzyka spreadu oraz ryzyka kredytowego, zmianę wyceny wartości godziwej cen akcji o 38% oraz spadek wartości złotówki do pozostałych walut o 28%. W scenariuszu tym, najważniejsze znaczenie dla Spółki miały założenia dotyczące stopy procentowej (inne elementy testu są pomijalne). Zastosowana istotnie niekorzystna wycena portfela obligacji skarbowych w przedmiotowym szoku została dodatkowo pogłębiona przez szoki na stopie procentowej – podwójnie negatywny efekt testu zmiany wyceny (wpływ na środki własne) oraz szok od zmienionej podstawy (wpływ na wymóg wypłacalności). W wyniku m.in. przeprowadzonego testu Zarząd zwrócił się do akcjonariusza o podniesienie bezpieczeństwa kapitałowego poprzez dokapitalizowanie Spółki. Akcjonariusz podniósł kapitały Spółki o 34 000 tys. PLN, co umożliwiłoby zachowanie wyznaczonego buforu bezpieczeństwa również po zajściu szoków określonych w przedmiotowym teście. W związku z powyższym niezależnie od zaplanowanego na 2018 rok badania ORSA kompleksowo obejmującego tematykę zarządzania ryzykiem, Spółka zdecydowała się na najbardziej aktualnych danych (stan na koniec 2017) ponowić przedmiotowe badanie. Wynikiem tego badania jest tak jak poprzednio istotny spadek wskaźnika bezpieczeństwa. Wskaźnik wypłacalności jednakże utrzymuje się powyżej norm bezpieczeństwa wyznaczonych przez bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa oraz w zgodzie ze strategią zarządzania ryzykiem zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Spółki.

Tabela 22. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka stopy procentowej.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana
Ryzyko stopy procentowej	22 752	26 229	3 477

Ryzyko spreadu (B.2.) i ryzyko koncentracji (B.3.)

Ryzyko koncentracji aktywów definiuje się jako ryzyko, na które jest narażony zakład ubezpieczeń i które wynika z braku dywersyfikacji portfela aktywów lub dużej ekspozycji na ryzyko niewykonania zobowiązania przez pojedynczego emitenta papierów wartościowych lub grupę powiązanych emitentów.

Ryzyko spreadu kredytowego odzwierciedla wrażliwość wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany w poziomie spreadów kredytowych w odniesieniu do struktury czasowej stóp procentowych papierów wartościowych pozbawionych ryzyka lub wahaniami ich zmienności.

W przypadku Gothaer TU S.A. zarządzanie tymi ryzykami jest uzależnione od zarządzania ryzykiem walutowym po stronie pasywnej bilansu, zgodnie z założeniami dotyczącymi zarządzania ryzykiem walutowym. Generowane przez to ryzyko wymogi kapitałowe dotyczą wielkości portfela instrumentów finansowych denominowanych w innej walucie niż polski złoty. Ryzyko koncentracji i ryzyko spreadu zostały poddane analizie jakościowej i w obu przypadkach są równe 2 – niskie. Obydwa rodzaje ryzyka obecnie generują nieznaczne wymogi kapitałowe w zakresie modułu ryzyka rynkowego. Ekspozycja na te ryzyka nie zmieniła się istotnie w stosunku do roku 2016 w kontekście jakościowym, miała miejsce natomiast zmiana ilościowa związana z większym niż w 2016 roku portfelem lokat - na dzień bilansowy.

Tabela 23. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka spreadu i koncentracji.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana
Ryzyko spreadu	289	507	218
Ryzyko koncentracji	208	1 732	1 524

Dla obydwu ryzyk należy wskazać, że obecnie obowiązujące przepisy prawa nie zakładają uwzględnienia w wyliczeniu wymogu kapitałowego obligacji skarbowych denominowanych w walucie krajowej. Z uwagi na powyższe, w badaniu nie podlegał wyliczeniu wymóg kapitałowy dla głównego portfela inwestycyjnego Spółki, mimo że ryzyko Skarbu Państwa jest faktyczne. Spółka w ramach własnej oceny ryzyka i wypłacalności przeprowadziła dodatkowe testy dla tego ryzyka. W pierwszym teście, przyjęto wartości szoku jak dla obligacji korporacyjnych o najwyższej jakości kredytowej zgodnie z parametrami określonymi w art. 176 ust 3 aktu delegowanego, przy czym uwzględniono durację poszczególnych obligacji w wartości szoku – metodologia KNF. W drugim scenariuszu użyto współczynników dla obligacji skarbowych spoza krajów członkowskich UE. Badanie opierało się na ryzyku spreadu, a pomijało ryzyko koncentracji – metodologia Grupy Gothaer. Z uwagi na fakt, że metodologia KNF generowała wyższą wartość szoku Spółka ponownie przeprowadziła test na aktualnych danych. Wynikiem zastosowania szoku było znaczące obniżenie współczynnika wypłacalności, jednakże przy zachowaniu przyjętego w strategii zarządzania ryzykiem marginesu bezpieczeństwa.

Ryzyko walutowe (B.4)

Ryzyko walutowe w działalności Spółki definiowane jest jako wrażliwość wartości aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany w poziomie lub wahania zmienności kursów wymiany walut. W związku z ekspozycją na ryzyko kursowe spowodowaną płatnościami wobec uposażonych denominowanymi w Euro, Spółka utrzymuje w portfelu Euroobligacje celem zmniejszenia tego ryzyka. Gothaer TU S.A. prowadzi zatem w zakresie zarządzania tym ryzykiem politykę zabezpieczenia pasywów Spółki. Obecnie ma miejsce praktycznie pełne zabezpieczenie przed tym ryzykiem.

W pozostałym zakresie Gothaer TU S.A. zarządza ryzykiem walutowym poprzez:

- zawieranie umów z reasekuratorami, w przypadku których waluta rozliczeń jest tożsama z walutą wypłaty odszkodowania;
- unikanie zawierania umów ubezpieczenia, w przypadku których suma ubezpieczenia jest wyrażona w innej walucie niż PLN;
- realizowanie roszczeń z umowy ubezpieczenia po kursie, który został ustalony w umowie ubezpieczenia.

W 2017 roku nie uległa zmianie ocena jakościowa ryzyka walutowego w porównaniu z rokiem 2016 (ocena jakościowa 2). Jest to ocena bardzo niska.

Analizując przedmiotowe ryzyko, Spółka uwzględniła go w testach stresu dotyczących ryzyka rynkowego (test omówiony w zakresie ryzyka stopy procentowej). Wpływ tego modułu ryzyka na uzyskane wyniki testu należy uznać za nieistotny.

Tabela 24. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka walutowego.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana
Ryzyko walutowe	1 048	2 807	1 759

Ryzyko cen akcji (B.5)

Ryzyko cen akcji w ramach Wypłacalności II odzwierciedla wartość aktywów, zobowiązań i instrumentów finansowych na zmiany w poziomie lub wahania zmienności rynkowych cen akcji. Spółka przyjęła strategię unikania tego ryzyka. Ryzyko cen akcji w metodologii badania kapitałowego wymogu wypłacalności podzielone jest na dwie ekspozycje:

- ekspozycja typu 1, która obejmuje akcje notowane na rynkach regulowanych, w państwach członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego (dalej jako EOG) lub Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (dalej jako OECD) – Spółka ma pomijalną ekspozycję na to ryzyko;
- ekspozycja typu 2, która obejmuje pozostałe rynki regulowane, akcje nieemitowane, towary i inne inwestycje alternatywne.

W ocenie jakościowej w 2017 roku ryzyko to zostało uznane za nieistotne.

W zakresie wymogów kapitałowych dla tego ryzyka należy dodatkowo omówić założenia metodologiczne wynikające ze stosowania systemu Wypłacalność II. Ryzyko to w ekspozycji typu 2 obejmuje bowiem zgodnie z opinią EIOPA wszelkie inne aktywa nieujęte w innych podmodułach ryzyka rynkowego. W przypadku Gothaer TU S.A. są to np.: rzeczowe składniki aktywów oraz aktywa należne Spółce po przeprowadzonych postępowaniach regresowych. Spółka w 2017 roku dokonała szczegółowej analizy należnych regresów i odzysków wydzielając te z nich, w przypadku których prawdopodobieństwo ich realizacji jest wysokie (tzw. prawie pewne) – zgodnie z ww. zaleceniem zostały one poddane szokom dla omawianego modułu ryzyka.

Tabela 25. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka cen akcji.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana
Ryzyko cen akcji	618	886	268

Koncentracja w ramach ryzyka rynkowego

Spółka dokonała dodatkowego przeglądu ryzyk rynkowych w kontekście identyfikacji koncentracji ryzyka rynkowego. Koncentracja ryzyka dla tego modułu ma miejsce w przypadku ryzyka koncentracji aktywów i ryzyka spreadu kredytowego. W obydwu przypadkach koncentracja ta nie wynika ze stosownej standardowej formuły wyliczenia wymogów kapitałowych, lecz jest związana z obligacjami Skarbu Państwa pomijanymi w tej metodologii. Wpływ zmiany przedmiotowej metodologii i uwzględnienie posiadanych dłużnych instrumentów w wymogach kapitałowych Spółki faktycznie opisuje ryzyko, na które Spółka jest narażona oraz obrazuje ekspozycję na ryzyko koncentracji.

Szczegółowy opis tego ryzyka ma miejsce w poprzedzających podrozdziałach raportu.

Strategia zarządzania ryzykiem

W 2017 roku nie uległy zmianie założenia Strategii zarządzania ryzykiem rynkowym. W dalszym ciągu opiera się ona na współpracy z Gothaer Asset Management AG. Metodami ustalonymi w zakresie zarządzania poszczególnymi ryzykami są:

- a. Ryzyko stopy procentowej – odpowiednie dopasowanie struktury pasywów i aktywów (zapobieganie i redukcowanie ryzyka);
- b. Ryzyko walutowe – utrzymanie dotychczasowych zasad zarządzania opisanych szerzej w części dotyczącej ryzyka walutowego (w zależności od środowiska ryzyka zapobieganie, redukcowanie oraz unikanie ryzyka);
- c. Ryzyko cen akcji, ryzyko cen nieruchomości – unikanie ryzyka;
- d. Ryzyko spreadu, ryzyko koncentracji – akceptacja ryzyka i jego monitorowanie.

Prospektywny opis planowanych metod zarządzania poszczególnymi ryzykami

W zakresie inwestycyjnym, Spółka zamierza kontynuować dotychczasową politykę lokacyjną ukierunkowaną na skarbowe dłużne papiery wartościowe. Spółka będzie korygowała ryzyko stopy procentowej poprzez odpowiednie dopasowanie struktury obligacji skarbowych do struktury terminowej przepływów z tytułu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Podejmowane decyzje inwestycyjne zgodnie z zasadami strategii zarządzania ryzykiem będą uwzględniać równoważne trzy elementy:

- a. generowane ryzyko przejawiające się wymogiem kapitałowym w ramach wynikających z przepisów prawa zasad jego wyliczenia;
- b. własną ocenę ryzyka i wypłacalności obejmującą ryzyka nie ujęte w tzw. formule standardowej, a mające istotne znaczenie dla działalności Spółki w tym przede wszystkim ryzykiem płynności;
- c. możliwość podnoszenia środków własnych z uwagi na uzyskiwanie dochodów z inwestycji równocześnie wpływającą na wskaźnik wypłacalności.

Spółka zamierza także utrzymywać dopasowanie wielkości portfela Euroobligacji w związku płatnościami Spółki wobec uposażonych z tytułu umów ubezpieczenia. Równocześnie, poprzez krótkoterminowe lokaty walutowe, Spółka będzie utrzymywać odpowiednią płynność w walucie. W zakresie pozainwestycyjnym, zarządzanie tym ryzykiem przez Gothaer TU S.A., w dalszym ciągu polegać ma na ścisłym przestrzeganiu założeń strategii ryzyka.

W najbliższym czasie nie przewiduje się zakupu żadnych instrumentów finansowych narażonych na ryzyko cen akcji.

Zasada ostrożnego inwestora

Gothaer TU S.A. z uwagi na normy prawa jest zobowiązany do prowadzenia działalności lokacyjnej w sposób zapewniający wysoki stopień bezpieczeństwa i rentowności lokat przy równoczesnym odpowiednim poziomie ich płynności. Spółka szczegółowo, w uregulowaniach wewnętrznych opisała zasady oraz procedury zarządzania procesem inwestycyjnym, w tym wskazano odpowiedzialności dla poszczególnych osób i jednostek organizacyjnych, przypisano role funkcjom kluczowym oraz zdiagnozowano potencjalne miejsca konfliktów interesów. Opracowane zostały i wdrożone wytyczne inwestycyjne mające m.in. na uwadze realizację zasad ostrożnego inwestora.

Zgodnie ze wskazanymi zasadami, Gothaer TU S.A. może lokować środki finansowe, w tym na pokrycie wymogów kapitałowych, wyłącznie w aktywa i instrumenty finansowe:

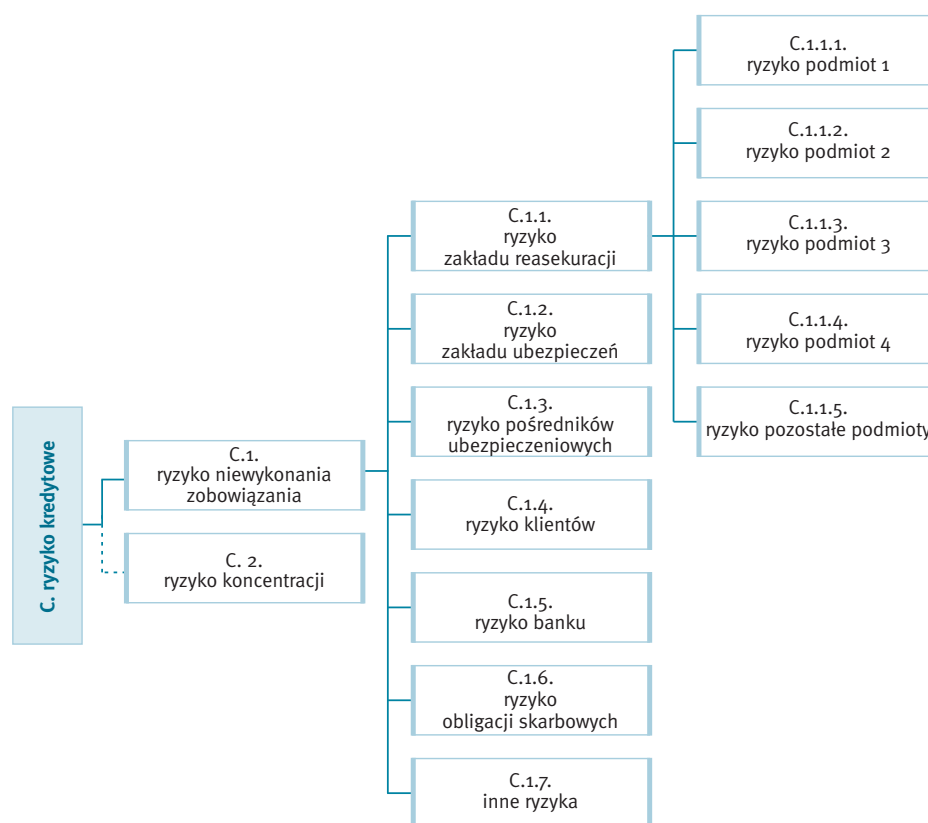
- a. których ryzyko może właściwie określić, mierzyć i monitorować;
- b. którymi może właściwie zarządzać, kontrolować i prowadzić sprawozdawczość w zakresie ryzyka;
- c. które może właściwie uwzględnić przy ocenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności.

W 2017 roku Spółka dodatkowo uszczegółowiła zasady zarządzania procesem inwestycyjnym. Nie zmienił się w stosunku do 2016 roku portfel inwestycyjny Spółki, który zawiera prawie wyłącznie polskie skarbowe dłużne papiery wartościowe.

C.3 Ryzyko kredytowe

W przypadku kapitałowego wymogu wypłacalności, ryzyko kredytowe odzwierciedla możliwe straty, które mogą się zmaterializować w ciągu kolejnych 12 miesięcy, w związku z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązań przez kontrahentów i dłużników Spółki lub pogorszenia się ich zdolności kredytowej. Schemat analizowanego ryzyka kredytowego rozszerzony o ryzyko koncentracji przedstawia się następująco

Schemat 13. Struktura ryzyka kredytowego Spółki.

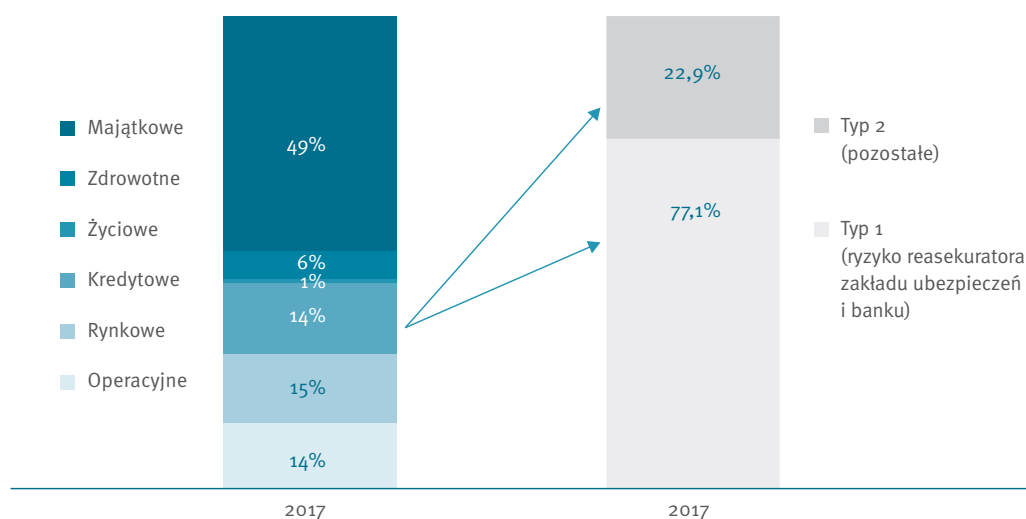

W analizowanym okresie miało miejsce rozszerzenie zakresu monitorowania ryzyka kredytowego. Celem powyższego było m.in. dokonanie pogłębionej analizy ekspozycji na ryzyko dla głównych podmiotów mitygujących ryzyko ubezpieczeniowe Spółki w drodze reasekuracji.

Spółka w 2017 roku przeprowadziła badanie ilościowe wpływu w oparciu o metodologię reżimu prawnego Wypłacalność II w oparciu o kwartalne sprawozdania finansowe, przeprowadzała kwartalne pomiary jakościowe oraz testy stresu na danych za 2016 rok oraz dodatkowo dla głównego modułu ryzyka w oparciu o dane finansowe za 2017 rok.

Tabela 26. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka kredytowego.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana
Ryzyko kredytowe	25 454	25 856	402

Ryzyko reasekuratora i (C.1.1.) ryzyko zakładu ubezpieczeń (C.1.2.)

W ocenie wyszczególniono ryzyka związane z największymi reasekuratorami współpracującymi z Gothaer TU S.A. Ekspozycja dla tego ryzyka mierzona jest w oparciu o saldo zobowiązań/należności z tytułu reasekuracji, udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych oraz efekt mitygacji ryzyka. Obecnie można wyróżnić dwa podłoża dla ekspozycji na ryzyko kredytowe. Pierwsze z nich związane jest z długoletnią współpracą w zakresie przede wszystkim portfela ubezpieczeń OC komunikacyjnego. Drugie dotyczy bieżącego transferu ryzyka w ramach m.in. dużych ubezpieczeń korporacyjnych oraz programów reasekuracji katastroficznej. Wszystkie ekspozycje przekraczające wielkość 1 mln PLN związane są z partnerami reasekuracyjnymi o jakości kredytowej nie niższej niż druga i charakteryzującymi się stabilnością tej oceny.

W 2017 roku Gothaer TU S.A. przeprowadził na danych za 2016 rok, według metodologii przygotowanej przez KNF, test stresu polegający na realizacji największego ryzyka reasekurowanego, powodującego upadek reasekuratora (w scenariuszu przewidziano możliwość uzyskania odzysków w 79%). Wynikiem testu było obniżenie współczynnika wypłacalności, jednakże nie zagrażał on bezpieczeństwu finansowemu Spółki w rozumieniu m.in. niedoboru środków własnych ponad kapitałowy wymóg wypłacalności. W omawianym okresie Spółka przeprowadziła również symulację, która miała na celu weryfikację zmienności wymogów kredytowych na skutek zmiany jakości kredytowej czterech reasekuratorów o największym znaczeniu dla Spółki. Do analizy wykorzystano założenia formuły standardowej. Poniżej przedstawiono wyniki przedmiotowego testu na danych za 2017 rok.

Tabela 27. Estymacja kapitałowych wymogów wypłacalności ryzyka kredytowego dla czterech największych ekspozycji w zakresie reasekuracji przeprowadzona na danych za IV kwartał 2017 roku.

Obniżenie jakości kredytowej o 1 dla poszczególnych ekspozycji	Zmiana współczynnika wypłacalności
Reasekurator 1	- 15 p.p.
Reasekurator 2	nie ma istotnej zmiany
Reasekurator 3	nie ma istotnej zmiany
Reasekurator 4	nie ma istotnej zmiany

Ryzyko pośredników ubezpieczeniowych (C.1.3.) i ryzyko klientów (C.1.4.)

Ryzyko niewykonania zobowiązania przez pośredników ubezpieczeniowych w ocenie jakościowej nie zmieniło się w porównaniu z tym z 2016 roku i nadal wynosi ono 5 - ocena średnia. Taka sama ocena została uzyskana dla ryzyka niewykonania zobowiązania przez ubezpieczających. W przypadku obydwu rodzajów podmiotów, ryzyko to jest na bieżąco monitorowane. Gothaer TU S.A. analizuje przedmiotowe ryzyko zarówno w kontekście wartości należności w określonym indywidualnym podmiocie jak również długości trwania należności. Spółka nie zdiagnozowała istotnej ekspozycji na podmiot dla należności przeterminowanych.

W 2017 roku, w porównaniu z wcześniejszym, ponownie spadł wynik kapitałowy dla typu II generowany przez tego rodzaju należności. Spółka mityguje przedmiotowe ryzyko poprzez działania dyscyplinujące m.in. wysyłanie przypominającej korespondencji, rozwiązywanie umów, bądź prowadzone postępowania windykacyjne. Gothaer TU S.A. zawiadamia również prokuraturę o popełnieniu przestępstwa na jej szkodę.

Ryzyko banku (C.1.5.)

Ryzyko niewykonania zobowiązania przez instytucje finansowe zostało ocenione jako bardzo małe. Gothaer TU S.A. współpracuje wyłącznie z jednym bankiem który pełni rolę depozytariusza Spółki. W 2017 roku bank utrzymał wcześniejsze oceny ratingowe.

Tabela 28. Ocena ryzyka kredytowego dla depozytariusza Spółki.

Ocena jakości kredytowej	Zmian ratingu	Współczynnik wypłacalności
2	↔	17%

Spółka przeprowadziła symulację zmiany wartości wymogów kapitałowych w przypadku pogorszenia oceny jakości kredytowej banku – poniżej zaprezentowano wynik¹².

Tabela 29. Estymacja kapitałowych wymogów wypłacalności ryzyka kredytowego dla banku przeprowadzona na danych za IV kwartał 2017 roku.

Obniżenie jakości kredytowej o 1 dla poszczególnych ekspozycji	Zmiana SCR
Bank	nie ma istotnej zmiany

¹² Badanie było przeprowadzone na danych za IV kwartał 2017 roku.

Ryzyko obligacji skarbowych (C.1.6.)

Spółka utrzymuje dotychczasową politykę inwestycyjną dążąc do zachowania odpowiedniej relacji pomiędzy pożądanym dochodem z inwestycji oraz bezpieczeństwem kredytowym. Polskie obligacje skarbowe zgodnie z metodologią Wyłączalność II nie wpływają na wymóg kapitałowy w module niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. W 2017 roku nie uległa zmianie ocena kredytowa Polski wyrażona w ramach oceny agencji ratingowych.

W 2017 roku miała miejsce natomiast pozytywna zmiana oceny kredytowej Polski wyrażona w CDS - instrumentach pochodnych stanowiących zabezpieczenie w przypadku niewywiązania się ze spłaty zadłużenia (w tym przypadku Skarbu Państwa). Wartość ta zmieniła się od 80,1 na koniec 2016 roku do 50,6 na koniec 2017 roku.

Tabela 30. Ocena ryzyka kredytowego obligacji skarbowych.

Nazwa emitenta	Agencja 1		Agencja 2		Agencja 3		Zmian ratingu	
Jakość kredytowa w oparciu o zasady Wyłączalność II	2		2		2		↔ ↔ ↔	
	2		2		3		↔ ↔ ↔	
CDS	I kwartał		II kwartał		III kwartał		IV kwartał	
	70,1		↓		63,5		↓	
					55,8		↓	
							50,6	
							↓	

Wpływ uwzględnienia obligacji skarbowych w wymogach kapitałowych został omówiony w ramach ryzyka rynkowego. Mając na uwadze skalę zaangażowania inwestycyjnego w obligacje skarbowe, należy wskazać, że ryzyko kredytowe Polski jest jednym z podstawowych ryzyk mających wpływ na funkcjonowanie Spółki. Wpływ zmiany ryzyka kredytowego Skarbu Państwa, pomimo pominięcia testów stresu w metodologii systemu Wyłączalność II, ma miejsce poprzez faktyczną wycenę ich wartości godziwej, co jest odzwierciedlone w kapitale z aktualizacji wyceny oraz wyniku finansowym Spółki. Zmiana wyceny obligacji wpływa zatem na środki własne Gothaer TU S.A.

Koncentracja w ramach ryzyka kredytowego

Wyodrębnionym modułem ryzyka kredytowego w Mapie ryzyka jest ryzyko koncentracji. W działalności Spółki w 2017 roku ryzyko to miało miejsce dla:

- transferu ryzyka poprzez reasekurację;
- współpracującego ze Spółką banku;
- dłużnych instrumentów Skarbu Państwa.

Najistotniejszym ryzykiem koncentracji dla modułu ryzyka kredytowego jest ryzyko związane z posiadanym portfelem obligacji. Ich emitentem jest Skarb Państwa. Spółka nie przewiduje zmiany prowadzonej polityki inwestycyjnej w tym zakresie. Drugim źródłem ryzyka koncentracji jest transfer ryzyka w ramach umowy reasekuracji związanej z portfelem ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Ekspozycja na dany podmiot w tym przypadku, powiększona jest dodatkowo o innego rodzaju umowy reasekuracji mitygujące ryzyka katastroficzne.

Ryzyko koncentracji dotyczące banku mimo współpracy Spółki tylko z jednym podmiotem nie ma istotnego znaczenia pod względem generowanych wymogów kapitałowych.

W ocenie jakościowej łącznie ryzyko koncentracji zostało uznano za średnie (ocena 4).

Strategia zarządzania ryzykiem

W 2017 roku nie miały miejsca istotne zmiany dotyczące przyjętej przez Radę Nadzorczą strategii zarządzania ryzykiem. Gothaer TU S.A. w dokumencie uszczegółowił zasady monitorowania jakości kredytowej Skarbu Państwa, reasekuratorów i banku. Zwrócono także uwagę na koncentracje ryzyka kredytowego dla każdego typu podmiotów.

Spółka utrzymała jako minimum niezbędne do zawarcia umowy reasekuracji dla podmiotu ocenę jakości kredytowej, co najmniej na poziomie oceny 2, zgodnie z zasadami Wypłacalności II. Współpracujący ze Spółką bank również musi cechować się jakością kredytową co najmniej na poziomie oceny 2. Dla obligacji skarbowych miernikiem oceny zagrożenia uznano wartość CDS¹³-ów. W przypadku ubezpieczających oraz pośredników ubezpieczeniowych Spółka zamierza kontynuować dotychczasowe działania mitygujące ryzyko opisane w niniejszym podrozdziale.

Prospektywny opis planowanych metod zarządzania poszczególnymi ryzykami

Spółka w kolejnych okresach działalności nie zamierza dokonywać zmian w zakresie metod zarządzania ryzykiem kredytowym.

- a. zapobieganie/ograniczanie ryzyka wobec reasekuratorów poprzez dywersyfikację umów reasekuracji;
- b. redukcja ryzyka poprzez restrykcyjną politykę windykacyjną wobec ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych (ograniczenie należności z tego tytułu);
- c. akceptacja ryzyka dla obligacji skarbowych oraz Banku. Gothaer TU S.A. mając na uwadze stosowne regulacje prawne, rentowność i płynność obligacji skarbowych oraz stabilność oceny ratingowej współpracującego Banku, zamierza kontynuować dotychczasową politykę inwestycyjną.

C.4 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności definiowane jest jako potencjalny negatywny wynik, którego przyczyną jest brak dostępu do lokat i innych aktywów w celu uregulowania swoich zobowiązań finansowych w momencie, gdy stają się one wymagalne. Ryzyko to niejednokrotnie jest wtórne do ryzyka rynkowego i ryzyka kredytowego. Dodatkowo w ramach modułu ryzyka płynności Spółka ujmuje ryzyko kapitału, które to ryzyko ma wpływ na realizowanie przez Spółkę zobowiązań finansowych m.in. w przypadku procedowania scenariuszy stresowych.

---

¹³ Credit default Swap.

W 2017 roku poszerzono zakres analizowanych ryzyk w ramach tego modułu ryzyka. W pierwszej kolejności wyodrębniono dodatkowe ryzyko – ryzyko zarażenia. Ponadto z uwagi na negatywną ocenę jakościową dla ryzyka kapitału, celem właściwszej jego oceny podzielono je na trzy podryzyka. Obecny schemat ryzyka kapitału ujęty w Mapie ryzyka przedstawia się następująco:

Schemat 14. Struktura ryzyka płynności Spółki.

Ryzyko płynności w 2017 roku, tak jak w okresie poprzednim, zarządzane było w ramach zadań jednostek organizacyjnych Gothaer TU S.A. oraz zlecone wyspecjalizowanemu podmiotowi Grupy Gothaer, tj. Gothaer Asset Management AG. Spółka ustaliła na podstawie wytycznych inwestycyjnych opracowanych wspólnie z ww. podmiotem m.in. tunel dla duracji, do którego przestrzegania jest on zobowiązany w ramach zarządzania aktywami.

W strategii zarządzania tym ryzykiem również w 2017 nie nastąpiły zmiany. Gothaer TU S.A. utrzymuje odpowiedni stopień płynności poprzez:

- lokowanie środków finansowych w bezpieczne instrumenty dłużne Skarbu Państwa o dużym stopniu płynności;
- lokowanie środków finansowych w depozyty bankowe o odpowiednich terminach zapadalności zapewniających bieżące regulowanie zobowiązań;
- utrzymywanie stałego depozytu, który stanowi zabezpieczenie finansowe w przypadku konieczności niespodziewanego regulowania zobowiązań finansowych względem klientów Spółki. Realizacja tej strategii, z uwagi na wysoką płynność ww. instrumentu finansowego umożliwia dodatkowo w sytuacjach nadzwyczajnych regulowanie zobowiązań ubezpieczeniowych;
- utrzymywanie dopasowania terminu zapadalności aktywów i odpowiadających im zobowiązań.

Spółka dla przedmiotowego ryzyka na podstawie metodologii organu nadzoru przeprowadziła test stresu polegający na założeniu ponadnormatywnej dziennej wypłaty. Wypłata ta miała mieć wysokość pięciokrotności piątej łącznej dziennej najwyższej wypłaty z tytułu świadczeń w przeciągu ostatnich pięciu lat. W ramach tego testu, założono w pierwszej kolejności rozwiązanie lokat oraz następnie, ze stratą 5%, sprzedaż obligacji skarbu Państwa. Potencjalna uzyskana strata nie miała faktycznego istotnego wpływu na Spółkę (wpływ pomijalny dla działalności Spółki). Wyniki testu potwierdzają właściwość przyjętych przez Spółkę zasad zarządzania tym ryzykiem.

Gothaer TU S.A. równocześnie wprowadził zasady monitorowania przepływów pieniężnych dla poszczególnych okresów. Przepływy pieniężne weryfikowane są codziennie. Informacja o duracji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz aktywów stanowiących ich pokrycie prowadzona jest kwartalnie. Informacja ta jest przekazywana zarówno Zarządowi jak i Radzie Nadzorczej. W ocenie jakościowej, ryzyko niedopasowania aktywów i zobowiązań nie uległo zmianie – ocena średnia 4. Nie zwiększyło swojej ekspozycji również ryzyko płynności dla czynników zewnętrznych – ocena średnia 5. W 2017 roku wydają się zachowane makroekonomiczne przesłanki generujące to ryzyko tj. niskie stopy procentowe – wpływ na aktywa Spółki, presja inflacyjna ukierunkowana na zobowiązania związana z realizacją ryzyk prawnych (rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe).

Nowym analizowanym ryzykiem w 2017 roku dotyczącym ryzyka płynności jest ryzyko zarażenia. Związane ono jest z wpływem na Spółkę sytuacji finansowej jej akcjonariusza lub podmiotu powiązanego kapitałowo z akcjonariuszem. Ryzyko to może być rozpatrywane w dwóch kontekstach tj. sytuacji finansowej grupy oraz wszelkiego rodzaju transakcji wewnątrzgrupowych których stroną jest Gothaer TU S.A. W pierwszym aspekcie analizy przedmiotowego ryzyka należy wskazać na bardzo wysokie wskaźniki bezpieczeństwa Grupy Gothaer oraz jej wieloletnią działalność na rynku finansowym. Bezpieczeństwo finansowe grupy potwierdzone jest także wysokimi ocenami agencji ratingowych. W kontekście drugim, wydaje się zasadnym wskazanie dużej koncentracji ryzyka, zarówno po stronie aktywów, jak i efektu mitygującego ryzyko w ramach reasekuracji.

Ostatnim ryzykiem analizowanym w tej grupie jest ryzyko kapitału. W 2017 roku zdaniem jednostek organizacyjnych ryzyko to istotnie zmniejszyło się – obecnie jest to ocena 7 podwyższona, spadek o dwie oceny. Ocena ta była taka sama dla każdego z analizowanych podryzyk. Wpływ na obniżenie tego ryzyka miało podwyższenie kapitałowe Spółki przez akcjonariusza w łącznej kwocie 34 000 tys. PLN. Istotnym pozytywnym elementem w działalności Spółki było również spełnienie na danych finansowych za 2017 rok wymogów określonych w art. 397 KSH.

W ocenie jakościowej, jako przesłanki do niekorzystnych zmian w ekspozycji na to ryzyko, wskazuje się ryzyka prawne związane zarówno z długim okresem rozwoju szkód osobowych, jak i nowymi interpretacjami prawa w tym zakresie, oddziałującymi retrospektywnie na rynek ubezpieczeniowy. Szczególną uwagę w tym zakresie należy zwrócić na wyrok SN w sprawie zadośćuczynienia.

Koncentracja w ramach ryzyka płynności

W działalności Spółki, ryzyko płynności ma z reguły charakter wtórny do pozostałych ryzyk. Jego podłożem, są przede wszystkim ryzyko rynkowe oraz ryzyko kredytowe. Wobec powyższego, koncentracja ryzyka w ramach ryzyka płynności będzie również związana z ww. modułami ryzyka. Dodatkowym aspektem częściowo modyfikującym wskazane środowisko ryzyka jest ryzyko zarażenia. W kontekście koncentracji ryzyka, wiąże się ono z nierozdrobnionym akcjonariatem Spółki. Jednakże i w tym przypadku potencjalną przyczyną może być wyłącznie materializacja ryzyka kredytowego.

Reasumując, koncentracja ryzyka w ramach ryzyka płynności obejmuje:

- a. transfer ryzyka poprzez reasekurację;
- b. ryzyko kredytowe banku;
- c. ryzyko kredytowe Skarbu Państwa wyrażone bądź w ramach modułu ryzyka rynkowego (spread koncentracja), bądź w ramach modułu niewykonania zobowiązania przez kontrahenta;
- d. ryzyko jednego akcjonariusza (w kontekście aktywów oraz efektu mitygacji ryzyka).

Szczegółowy opis ww. ryzyk został przedstawiony w poszczególnych dedykowanych rozdziałach.

Prospektywny opis planowanych metod zarządzania poszczególnymi ryzykami

Gothaer TU S.A. w planowanym okresie, jak wynika z przeprowadzonych badań, ma zapewnioną ciągłą zgodność z wymogami kapitałowymi wynikającymi z Wyłącalność II. Celem Spółki, jest stałe poprawianie wyniku finansowego, a przez to wzrost jej wskaźników bezpieczeństwa. Spółka zamierza w planowanym okresie ponadto:

- a. kontynuować dotychczasowe metody zarządzania ryzykiem w oparciu o wiedzę i doświadczenie podmiotu, któremu powierzone jest zarządzanie aktywami tj. Gothaer Asset Management AG;
- b. lokować środki finansowe w bezpieczne instrumenty dłużne Skarbu Państwa o dużym stopniu płynności;
- c. utrzymywać stały depozyt bankowy celem krótkoterminowego zabezpieczenia ryzyka płynności;
- d. prowadzić prace nad dostosowaniem przepływów finansowych po stronie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i odpowiadającym im aktywom.

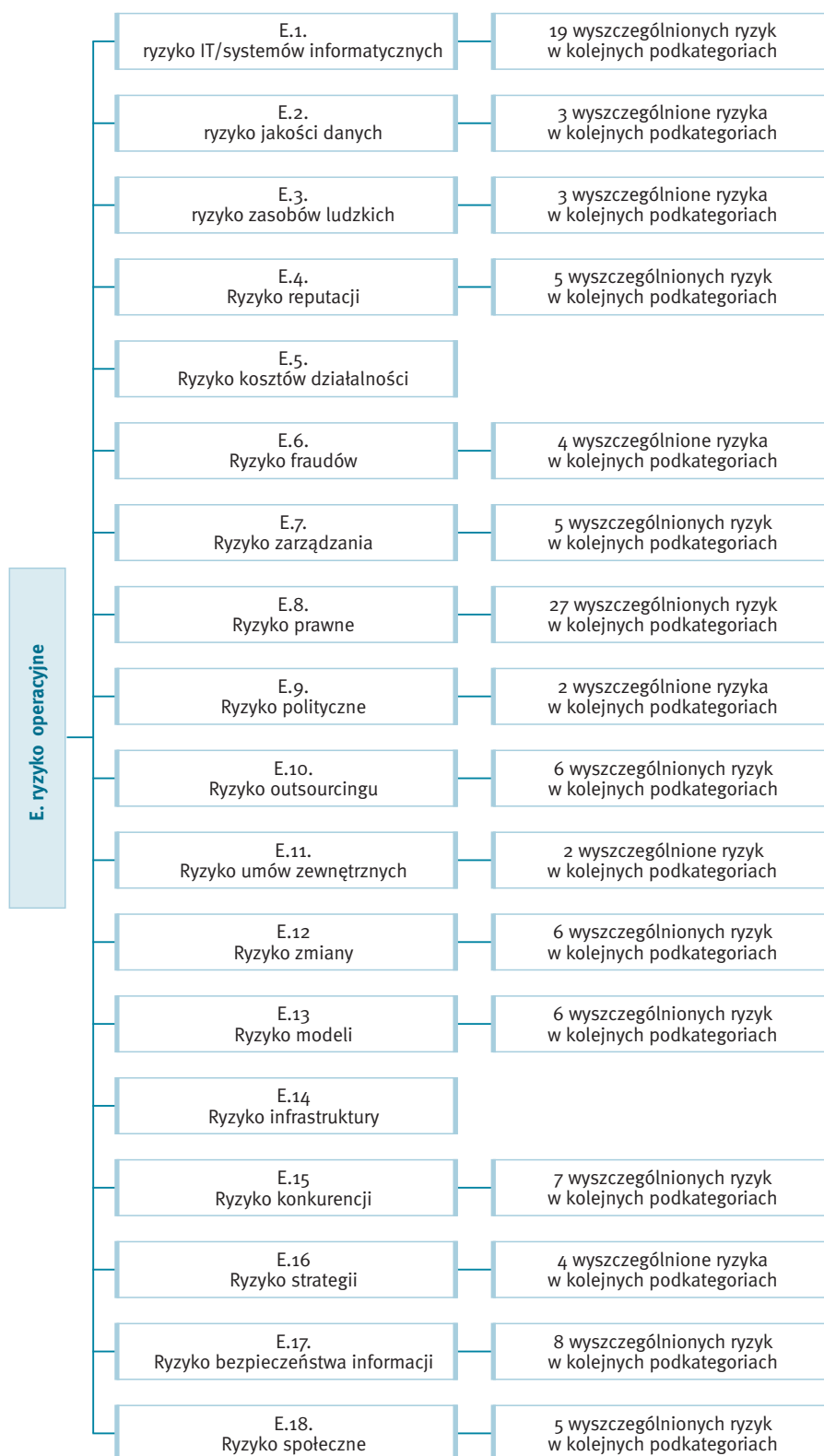
Łączna kwota oczekiwanego zysku z przyszłych składek

Zgodnie art. 260 ust. 2 Rozporządzenia delegowanego Spółka obliczyła oczekiwane zyski z przyszłych składek. Wartość powyższych zysków wyniosła 4 432 tys. PLN.

C.5 Ryzyko operacyjne

Ryzyka o charakterze operacyjnym zostały zidentyfikowane i zaprezentowane przez Gothaer TU S.A. w obowiązującej mapie ryzyka. Zgodnie z zasadami systemu Wyłącalność II ryzyko to definiuje się jako ryzyko straty wynikające z niewłaściwych lub błędnych procesów wewnętrznych, z działań personelu lub systemów, lub ze zdarzeń zewnętrznych. Dodatkowo, dyrektywa Wyłącalność II wskazuje, że ryzyka operacyjne obejmują ryzyko prawne, lecz nie zawierają ryzyka wynikającego z decyzji strategicznych oraz ryzyka reputacji. Odmienne niż w metodologii ww. systemu Spółka nie wydziela dodatkowych kategorii ryzyka w przypadku ryzyka reputacji oraz ryzyka strategii. Ryzyka te ujęte zostały w module ryzyk operacyjnych.

Schemat 15. Struktura ryzyka operacyjnego Spółki.

Moduł ryzyk operacyjnych zawiera bardzo wiele niejednokrotnie znacznie różniących się od siebie ryzyk. W ramach formuły standardowej wyliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności, pomiar ryzyka operacyjnego przeprowadzany jest w ścisłym powiązaniu z wielkością Spółki wyrażoną przez przypis składki oraz rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

Tabela 31. Kapitałowy wymóg wypłacalności dla ryzyka operacyjnego.

Wymóg kapitałowy dla poszczególnych ryzyk	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana
Ryzyko operacyjne	19 349	18 941	-408

Ryzyka operacyjne równocześnie zarządzane są na wiele sposobów. Zarządzając nimi, właściciele ryzyka uwzględniają odmienne środowisko, potencjalne skutki oraz możliwe sposoby mitygacji ryzyka. Mają oni także na uwadze cele Spółki, które mogą nie zostać zrealizowane w wyniku materializacji zdarzeń. Z uwagi na powyższe, ryzyka operacyjne w pierwszym rzędzie identyfikowane są w ramach opracowywania strategii Spółki oraz strategii kierunkowych dotyczących ważnych procesów lub projektów. Metody zarządzania ryzykami są równocześnie założeniami przeciwdziałania zdarzeniom mogącym niekorzystnie wpłynąć na realizację ustalonych celów strategicznych. W 2017 roku Spółka przeprowadziła pogłębioną analizę wrażliwości dotyczącą jednego z ryzyk – ryzyko IT systemów informatycznych. Na podstawie tego badania określono zarówno prawdopodobieństwo awarii poszczególnych składników infrastruktury informatycznej, wartość oczekiwanych strat oraz czynniki generujące ryzyko. Następnie zaprojektowano działania mitygujące ryzyko w tym podjęto decyzję o wdrożeniu nowych rozwiązań technologicznych i infrastrukturalnych.

Poniżej przedstawiono zagregowany wykaz ryzyk zdiagnozowanych w działalności Spółki łącznie z przyjętą definicją ryzyka oraz oceną jakościową dla poszczególnych ryzyk.

Tabela 32. Zagregowany wykaz ryzyk zdiagnozowanych w działalności Spółki łącznie z definicją oraz oceną jakościową.

Rodzaj ryzyka	Ocena jakościowa	Zmiana do 2016	Definicja ryzyka
Ryzyko IT/systemów informatycznych	6	↔	możliwe do poniesienia straty w związku z niewłaściwym funkcjonowaniem lub awarią systemów informatycznych
Ryzyko w jakości danych	6	↔	możliwość poniesienia strat w związku z podjęciem decyzji w oparciu o błędne lub niewystarczające dane, bądź koszt sankcji nałożonej przez organ administracyjny lub sąd w wyniku zastosowania niewłaściwej jakości danych.
Ryzyko zasobów ludzkich	5	↓	możliwe do poniesienia straty w związku z brakiem lub utratą kluczowych pracowników lub grup pracowników
Ryzyko kosztów działalności	3	↓	możliwość poniesienia nieuzasadnionych i nieplanowanych kosztów
Ryzyko fraudów	5	↔	możliwe do poniesienia straty w wyniku przestępstw ubezpieczeniowych
Ryzyko zarządzania	4	↓	możliwe do poniesienia straty na skutek niewłaściwych decyzji zarządczych w związku z czynnikami wewnętrznymi (brak lub błędne informacje, dane bądź oceny zdarzeń na podstawie modelu) lub czynnikami zewnętrznymi
Ryzyko prawne	5	↔	zmiany prawne i regulacyjne, zgodność z nimi oraz zawieraniem umowami i związaną z nimi odpowiedzialnością
Ryzyko polityczne	5	↓	działalność instytucji publicznych, wyborczy cykl polityczny (wybory do Parlamentu Europejskiego i Krajowego), jakość stanowionego prawa oraz jego wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej. W kontekście zewnętrznym jest to ryzyko związane z procesami politycznymi zachodzącymi w krajach graniczących z Polską, które mogą mieć wpływ na rynek ubezpieczeniowy (wzrost szkodowości, wzrost kosztów, niepewność na rynku finansowym).
Ryzyko konkurencji	5	↓	wrażliwość zakładu ubezpieczeń na działania konkurencyjnych podmiotów oraz otoczenia rynku ubezpieczeniowego w kontekście zachowań związanych z konkurencyjnością rynku.
Ryzyko outsourcingu	2	↑	niewywiązanie się z umowy outsourcingu (określonej w ramach polityki outsourcingu) współpracującego podmiotu wobec Gothaer TU S.A., przy czym istotą ryzyka jest odpowiednia realizacja zleconych czynności, nie zaś wypłacalność kontrahenta.
Ryzyko umów zewnętrznych	5	↑	niewywiązanie się z umowy współpracującego podmiotu wobec Gothaer TU S.A., przy czym istotą ryzyka jest brak realizacji zlecenia lub nienależyta jakość realizacji zlecenia przez kontrahenta, nie zaś jego wypłacalność.
Ryzyko reputacji	6	↓	możliwość pogorszenia wizerunku Spółki wobec potencjalnych klientów, kontrahentów i organów administracji publicznej mogące wpłynąć na wyniki finansowe Spółki. Podłożem przedmiotowego ryzyka są czynniki zewnętrzne oraz wewnętrzne. Ryzyko reputacji niejednokrotnie jest ryzykiem wtórnym w przypadku materializacji się innych ryzyk w działalności Spółki.
Ryzyko zmiany	6	↓	niepewność efektów zmian dotyczących funkcjonowania Spółki – zarówno zmian generowanych wewnętrznie przez Spółkę w ramach realizowanych projektów jak i zmian otoczenia zewnętrznego wpływającego na ukształtowanie przyszłego środowiska działalności Spółki.
Ryzyko modeli	5	↓	wdrożenie nieprawidłowo zbudowanych (zdefiniowanych) modeli lub użytych w modelu parametrów, niewłaściwego zastosowania modelu lub braku niezbędnej jego aktualizacji.
Ryzyko infrastruktury	5	↔	możliwe do poniesienia straty w związku z awarią infrastruktury technicznej Spółki, w tym dostępnością budynków
Ryzyko strategii	4	↔	nierealizowanie wyznaczonych celów określonych w planach strategicznych Spółki w określonych w strategii Spółki obszarach.
Ryzyko bezpieczeństwa informacji	4	↓	zakłócenie funkcjonowania Spółki lub strat finansowych w wyniku niedostatecznej ochrony danych i informacji.
Ryzyko społeczne	1	↔	możliwość podjęcia niewłaściwych działań lub uzyskania skutków podjętych decyzji, które mogłyby zostać potraktowane jako niezgodne z normami społecznym, zasadami etycznymi, ochroną środowiska lub prawami człowieka.

Koncentracja w ramach ryzyka operacyjnego

W przypadku ryzyk operacyjnych mają miejsce trzy źródła ryzyka koncentracji. Są to:

- a. ryzyko outsourcingu – z uwagi na charakter tego ryzyka jest to naturalne miejsce koncentracji ryzyka. Spółka poprzez umowy outsourcingu przekazuje niezależnemu podmiotowi część lub całość procesu, który dotychczas był samodzielnie przez Spółkę realizowany;
- b. ryzyko umów zewnętrznych – ryzyko koncentracji związane z wykonywaniem przez część zleceńbiorców prac specjalistycznych w ramach m.in. dedykowanego dla Spółki oprogramowania;
- c. ryzyko IT/systemów informatycznych – podłożem koncentracji jest wykorzystywanie dedykowanych dla Spółki systemów informatycznych, które nie mogłyby być zastąpione w krótkim okresie.

Strategia zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykami operacyjnymi, w szczególności w zakresie ryzyka IT/systemów informatycznych, ryzyka zasobów ludzkich, ryzyka reputacji oraz ryzyka konkurencji, jest prowadzone w oparciu o cele i strategię kierunkowe.

Równocześnie w zakresie ryzyka IT/systemów informatycznych, ryzyka zasobów ludzkich, ryzyka infrastruktury oraz ryzyka outsourcingu jednym z elementów zarządzania ryzykiem jest system zarządzania ciągłością działania. Głównym komponentem zarządzania ryzykiem IT/systemów informatycznych jest centrum zapasowe, umożliwiające niezwłoczne reagowanie na zdarzenia o charakterze katastroficznym dotyczące głównej siedziby Spółki. W ramach zarządzania ciągłością działania mają miejsce plany i procedury awaryjne umożliwiające w sytuacjach kryzysowych nieprzerwane prowadzenie działalności przez Spółkę. W ramach zarządzania ciągłością działania przewiduje się również zarządzanie ryzykiem reputacji w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowej.

W Gothaer TU S.A. opracowano i wdrożono szereg procesów wewnętrznych mających za zadanie monitorowanie, kontrolowanie i przeciwdziałanie materializacji ryzyk operacyjnych lub ograniczanie skutków wystąpienia poszczególnych ryzyk. Prowadzone działania obejmują w szczególności:

- a. system kontroli funkcjonalnej;
- b. kontroling kosztów;
- c. zarządzanie ryzykiem prawnym (compliance);
- d. zapewnienie należytej jakości danych;
- e. monitorowanie otoczenia konkurencyjnego Spółki;
- f. monitorowanie sytuacji politycznej w kraju i poza nim;
- g. dostosowywanie odpowiednich modeli, w tym aktuarialnych;
- h. zarządzania bezpieczeństwem informacji;
- i. zarządzanie ryzykiem outsourcingu i umów zewnętrznych;
- j. przeciwdziałanie przestępczości ubezpieczeniowej;
- k. przeciwdziałanie finansowania terroryzmu oraz prania brudnych pieniędzy.

Przyjęty limit tolerancji ryzyka łącznie dla ryzyk operacyjnych nie powinien być większy niż wymóg kapitałowy wyliczony zgodnie z zasadami Wyłączalności II w module ryzyka operacyjnego. Limity tolerancji ryzyka określone w sposób jakościowy dla poszczególnych ryzyk operacyjnych są kwartalnie monitorowane we współpracy ze wszystkimi jednostkami organizacyjnymi Spółki.

Prospektywny opis planowanych metod zarządzania poszczególnymi ryzykami.

Spółka w 2018 roku w zakresie zarządzania ryzykiem będzie prowadziła prace wielotorowo. Kontynuowane są wskazane w poprzedzającym rozdziale zadania mające charakter usystematyzowanego zarządzania poszczególnymi obszarami ryzyka. Ponadto jednostki organizacyjne Spółki mają określone w Strategii Spółki cele operacyjne, których realizacja doprowadzi do mitygacji ryzyk operacyjnych.

Niezależnie od powyższych prac, w Gothaer TU S.A. wprowadzono zarządzanie projektowe, którego celem jest odpowiednie przygotowanie Spółki na zmianę otoczenia lub doprowadzenie do należytego wykonania postawionego organizacji niestandardowego zadania. Właściwe przeprowadzenie projektu ma na celu również zapobieganie lub zredukowanie ryzyk, które są diagnozowane w działalności Spółki lub do których zarządzania Spółka musi się przygotować.

Ryzykami o najwyższej ocenie jakościowej są: ryzyko IT/systemów informatycznych, ryzyko jakości danych, ryzyko zmiany i ryzyko reputacji. W przypadku trzech pierwszych wymienionych ryzyk należy wskazać, że w 2017 roku rozpoczęto w Spółce jeden z kluczowych projektów o charakterze informatyczno – zarządczym. Dotyczy on wdrażania regulacji związanych z ochroną danych osobowych tj. tzw. systemu RODO. Projekt ten obejmuje również kontekst szeroko rozumianego bezpieczeństwa informatycznego Spółki. Niezależnie od projektu RODO ryzyko IT/systemów informatycznych będzie w Spółce monitorowane w ramach testowania planów i procedur awaryjnych oraz monitorowania incydentów dotyczących tego obszaru działalności Spółki. W bieżących pracach, biuro IT będzie kontynuować prace wdrożeniowe związane ze stabilizowaniem systemów informatycznych. W przypadku ryzyka jakości danych w aspekcie niezwiązanym z danymi osobowymi przewidywane jest systemowe wzmocnienie instytucjonalnej kontroli wewnętrznej oraz działania edukacyjne. Kontynuowany będzie także projekt związany z poprawą jakości danych.

Drugi kluczowy projekt prowadzony w ramach dedykowanego projektu strategicznego dotyczy zarówno ryzyka zmiany jak i ryzyka prawnego związanego z implementacją do polskiego porządku prawnego dyrektywy o dystrybucji ubezpieczeń. Dotyczy on przede wszystkim newralgicznych dla każdego zakładu ubezpieczeń procesów sprzedaży oraz zarządzania produktem.

W zakresie zarządzania ryzykiem reputacji ma miejsce udoskonalanie procesu obsługi reklamacji oraz obsługi klientów i pośredników ubezpieczeniowych, w tym procesy badania satysfakcji klientów. Gothaer TU S.A. czynnie przekazuje pośrednikom ubezpieczeniowym informacje związane z przepisami ustawy o dystrybucji ubezpieczeniowej oraz o ochronie danych osobowych. Pracownicy Spółki starają się zapewnić współpracującym podmiotom odpowiednie wsparcie merytoryczne oraz dostęp do wyspecjalizowanej wiedzy prawnoubezpieczeniowej. Spółka systematycznie wzmacnia również swoje bezpieczeństwo finansowe oraz wdrażane są projekty mające na celu poprawę jej wizerunku w otoczeniu konkurencyjnym.

C.6 Pozostałe istotne ryzyka

Spółka nie identyfikuje innych istotnych ryzyk poza ryzykami opisanymi w niniejszym rozdziale. Ryzyko strategii i ryzyko reputacji zostały opisane jako składowe w kategorii ryzyka operacyjnego.

C.7 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące profilu ryzyka Spółki zostały zaprezentowane w niniejszym rozdziale.

Dane statystyczne dotyczące postępowań pozasądowych

Stosownie do art. 288 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej Spółka ujawnia dane statystyczne dotyczące postępowań pozasądowych.

W 2017 roku Gothaer TU S.A. prowadziło 53 postępowania pozasądowe, z których 34 zostały zakończone.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku 19 postępowań pozasądowych było w toku.

Wycena do celów wyłatalności

D

Wycena do celów wypłacalności

Podstawowymi dokumentami regulującymi wycenę do celów wypłacalności są uchwalone przez Zarząd:

- a. Zasady (polityka) rachunkowości w Wypłacalności II;
- b. Zasady zarządzania aktywami;
- c. Regulamin tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Hierarchia wyceny

Spółka dokonuje wyceny aktywów i zobowiązań¹⁴, przy założeniu kontynuacji działalności, kierując się hierarchią wyceny, uwzględniając te cechy składnika aktywów lub zobowiązań, które uczestnicy rynku wzięliby pod uwagę przy wycenie tego składnika w dniu wyceny.

Hierarchia wyceny stosowana w Gothaer TU S.A. jest zgodna z art. 10 Rozporządzenia delegowanego:

- a. podstawową metodą wyceny aktywów i zobowiązań stosowaną przez Gothaer TU S.A. jest wycena według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań;
- b. gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań jest niemożliwe, Spółka wycenia aktywa i zobowiązania przy zastosowaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań, dokonując korekt odzwierciedlających istniejące różnice;
- c. gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań jest niemożliwe, Gothaer TU S.A. wycenia aktywa i zobowiązania stosując alternatywne metody wyceny (o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej).

Kryteria oceny aktywnego rynku

Gothaer TU S.A. uznaje, że aktywnym rynkiem może być Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie lub Treasury Bond Spot, a w przypadku gdy dany instrument nie jest notowany na powyższych rynkach również Giełda Papierów Wartościowych z największą kapitalizacją wśród rynków, na których występuje obrót danym instrumentem finansowym.

Spółka uznaje, że rynek dla danego instrumentu finansowego jest aktywny, jeżeli w miesiącu poprzedzającym miesiąc wyceny wystąpiła przynajmniej jedna transakcja.

W przypadku braku aktywnego rynku, instrumenty finansowe są wyceniane przy wykorzystaniu alternatywnych metod wyceny (Bloomberg), a w przypadku braku notowań na Bloomberg, także przy pomocy innych alternatywnych metod wyceny.

Weryfikacja aktywności rynków odbywa się w cyklach miesięcznych.

14

Na potrzeby niniejszego rozdziału zobowiązania oznaczają zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

D.1 Aktywa

Zmiany w stosowanych podstawach uznawania i wyceny lub w szacunkach w okresie sprawozdawczym

W 2017 roku nie dokonano zmian w zasadach uznawania, wyceny ani w szacunkach w zakresie wyceny aktywów.

Gothaer TU S.A. wycenia aktywa, zgodnie z art. 223 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, tj. w wartości godziwej, czyli kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, kierując się hierarchią wyceny opisaną na początku niniejszego rozdziału.

W dalszej części sprawozdania umieszczono opisy sposobu wyceny istotnych pozycji aktywów występujących w bilansie ekonomicznym (pominięto opis sposobu wyceny dla pozycji uznanych przez Spółkę za nieistotne).

Leasing

Leasing został opisany w rozdziale A.4. niniejszego sprawozdania.

Tabela 33. Wartość bilansowa wg Wypłacalność II – aktywa.

	31.12.2016	31.12.2017
Wartość firmy		
Aktywowane koszty akwizycji		
Wartości niematerialne i prawne	0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	60 490	66 823
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	0	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	880	1701
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	653 475	703 060
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	0	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	0	0
Akcje i udziały	3	21
Akcje i udziały – notowane	0	21
Akcje i udziały – nienotowane	3	0
Dłużne papiery wartościowe	632 840	673 646
Obligacje państwowe	632 840	673 646
Obligacje korporacyjne	0	0
Strukturyzowane papiery wartościowe	0	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	0	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
Instrumenty pochodne	0	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	20 632	29 393
Pozostałe lokaty	0	0
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	0	0
Pożyczki pod zastaw polisy	0	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	0	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji	389 351	379 884
Depozyty u cedentów	0	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	32 910	35 158
Należności z tytułu reasekuracji biernej	0	108
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	2 909	2 113
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	0	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	0	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	935	516
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	417	51
Aktywa ogółem	1 141 367	1 189 414

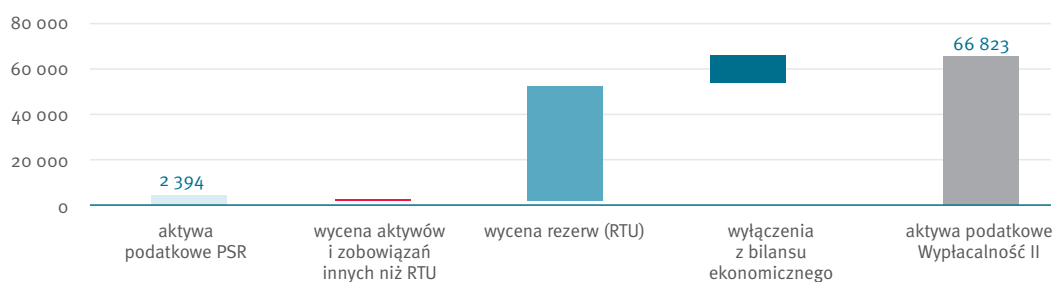
Tabela 34. Bilans ekonomiczny na dzień 31 grudnia 2017 roku – aktywa.

	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych	Różnica	Oznaczenie istotnych różnic
Wartość firmy		0	0	
Aktywowane koszty akwizycji		61 598	-61 598	A
Wartości niematerialne i prawne	0	5 564	-5 564	B
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	66 823	2 394	64 429	C
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	0	0	0	
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	1 701	1 628	73	
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	703 060	703 505	-445	
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	0	0	0	
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	0	0	0	
Akcje i udziały	21	21	0	
Akcje i udziały – notowane	21	21	0	
Akcje i udziały – nienotowane	0	0	0	
Dłużne papiery wartościowe	673 646	673 646	0	
Obligacje państwowe	673 646	673 646	0	
Obligacje korporacyjne	0	0	0	
Strukturyzowane papiery wartościowe	0	0	0	
Zabezpieczone papiery wartościowe	0	0	0	
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0	0	
Instrumenty pochodne	0	0	0	
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	29 393	29 816	-423	
Pozostałe lokaty	0	22	-22	
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0	0	
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	0	0	0	
Pożyczki pod zastaw polisy	0	0	0	
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	0	0	0	
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	0	0	0	
Kwoty należne z umów reasekuracji	379 884	582 538	-202 654	D
Depozyty u cedentów	0	0	0	
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	35 158	101 150	-65 992	E
Należności z tytułu reasekuracji biernej	108	110	-2	
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	2 113	2 226	-113	
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	0	0	0	
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	0	0	0	
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	516	516	0	
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	51	2 784	-2 733	F
Aktywa ogółem	1 189 414	1 464 013	-274 599	

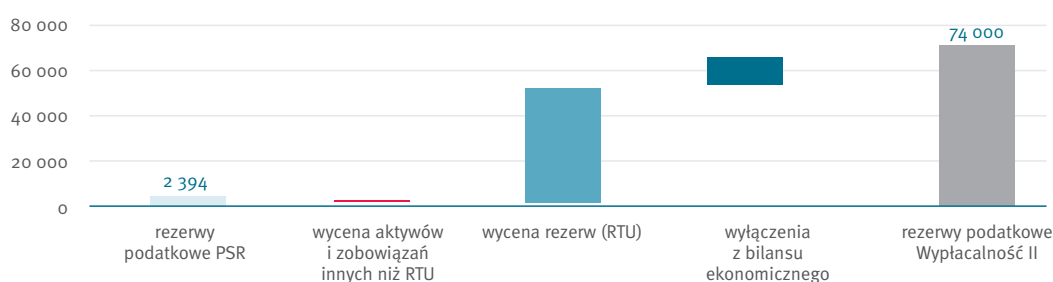
Tabela 35. Różnice pomiędzy sprawozdaniem statutowym a Wypłacalnością II na 31 grudnia 2017 roku – aktywa.

Litera	Pozycja	Różnica	Komentarz
A	Aktywowane koszty akwizycji	-61 598	Aktywowane koszty akwizycji nie są prezentowane jako odrębna pozycja w bilansie ekonomicznym, natomiast są uwzględniane przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i stanowią część najlepszego oszacowania.
B	Wartości niematerialne i prawne	-5 564	Spółka wyłączyła z bilansu ekonomicznego wszystkie wartości niematerialne i prawne, ponieważ żaden ze składników tych aktywów nie może zostać wydzielony w celu jego zbycia na aktywnym rynku dla takich samych lub podobnych aktywów.
C	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	64 429	Szczegółowa analiza zmian została przedstawiona na wykresie 4. niniejszego sprawozdania.
D	Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań	-202 654	Szczegółowa analiza zmian została przedstawiona w rozdziale D.2 niniejszego sprawozdania.
E	Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	-65 992	Zgodnie z zasadami Wypłacalności II Spółka wykazała w bilansie ekonomicznym te należności, których termin płatności minął. Przyszłe składki z tytułu umów ubezpieczeniowych w kwocie 71 791 tys. PLN zostały uwzględnione przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i stanowią część najlepszego oszacowania. Dyskonto należności długoterminowych wyniosło 217 tys. PLN. Spółka wprowadziła do bilansu ekonomicznego część należności pozabilansowych, w przypadku których możliwe jest ich odzyskanie lub sprzedaż oraz ujęła pewne odzyski i regresy – łączna wartość korekt wyniosła 6 016 tys. PLN.
F	Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	-2 733	Spółka wyłączyła z bilansu ekonomicznego kwotę 2 733 tys. PLN, która dotyczyła rozliczeń międzyokresowych.

Wykres 4. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w PSR i Wypłacalności II na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Wykres 5. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w PSR i Wypłacalności II na dzień 31 grudnia 2017 roku.

W latach 2017 oraz 2016 Gothaer TU S.A. nie wykazało w bilansie ekonomicznym dodatniej wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Tabela 36. Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie aktywów do celów wypłacalności.

Aktywa	Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie do celów wypłacalności
Aktywowane koszty akwizycji	Aktywowane koszty akwizycji nie są prezentowane jako odrębna pozycja w bilansie ekonomicznym, natomiast są uwzględniane przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i stanowią część najlepszego oszacowania.
Wartości niematerialne i prawne	Spółka wycenia wartości niematerialne i prawne w wartości zero, ponieważ żaden ze składników wartości niematerialnych i prawnych nie może zostać wydzielony w celu jego zbycia na aktywnym rynku dla takich samych lub podobnych aktywów.
Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Gothaer TU S.A. ujmuje i wycenia odroczone podatki dochodowe w odniesieniu do wszystkich aktywów i zobowiązań, w tym rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Spółka ustala wartość aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego na podstawie różnic przejściowych między wartością aktywów i pasywów ustaloną na potrzeby bilansu ekonomicznego i ich wartością podatkową. Dla straty podatkowej, możliwej do odliczenia w przyszłości, Spółka ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, jednak tylko wówczas, gdy istnieje prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodu podlegającego opodatkowaniu i będą wykorzystane aktywa z tytułu podatku odroczonego. Przy rozliczenia straty podatkowej uwzględnia się wszelkie wymogi prawne lub regulacyjne dotyczące terminów przeniesienia na kolejny okres nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie podlegają dyskontowaniu i kompensacie i są prezentowane odpowiednio w aktywach i pasywach bilansu ekonomicznego.
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	Powołując się na zasadę proporcjonalności, o której mowa w art. 29 ust. 3 i 4 Dyrektywy Wypłacalność II Spółka stosuje uproszczone podejście dotyczące ustalenia wartości godziwej nieruchomości, maszyn i wyposażenia wykorzystywanego na użytek własny (dalej jako środki trwałe). Zlecenie wyceny wszystkich środków trwałych niezależnemu podmiotowi (rzeczoznawcy) wygenerowałoby dla Gothaer TU S.A. koszty, które byłyby nieproporcjonalne do całkowitych wydatków administracyjnych. Dlatego jedynie wartość godziwa samochodów jest ustalana w oparciu o zewnętrzne opinie rzeczoznawców. Biorąc pod uwagę powyższe oraz z powodu braku aktywnego rynku dla tego typu aktywów, Spółka dokonuje wyceny środków trwałych stosując ostrożnościowe podejście kosztowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Obligacje państwowe	Zgodnie z hierarchią wyceny, obligacje państwowe są wyceniane w wartości godziwej po cenie ustalonej na aktywnym rynku, na którym następuje publiczny obrót instrumentami finansowymi, zaś informacje o tej cenie są ogólnie dostępne. Spółka uznaje, że aktywnym rynkiem może być Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie lub Treasury BondSpot, a w przypadku gdy dana obligacja nie jest notowana na powyższych rynkach również Giełda Papierów Wartościowych z największą kapitalizacją wśród rynków, na których występuje obrót daną obligacją. W przypadku braku aktywnego rynku, obligacje państwowe wyceniane są przy wykorzystaniu alternatywnych metod wyceny (Bloomberg), a w przypadku braku notowań na Bloomberg, przy pomocy innych alternatywnych metod wyceny. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Gothaer TU S.A. posiadało obligacje Skarbu Państwa denominowane w walucie obcej – EUR. Wartość godziwa tych obligacji wyniosła 3 505 tys. EUR. Do przeliczenia ich wartości na walutę krajową Spółka wykorzystała kurs walutowy NBP z 29 grudnia 2017 roku: 4,1709. Wartość godziwa obligacji denominowanych w obcej walucie, zaprezentowana w bilansie ekonomicznym, wyniosła 14 620 tys. PLN.
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	Spółka dokonuje wyceny depozytów innych niż ekwiwalenty środków pieniężnych stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ powyższe aktywa nie są notowane na aktywnym rynku. Na dzień 31 grudnia 2017 Gothaer TU S.A. posiadało depozyt walutowy – USD. Do przeliczenia jego wartości na walutę krajową Spółka wykorzystała kurs walutowy NBP z 29 grudnia 2017 roku: 3,4813. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych obejmują przeterminowane należności od ubezpieczających, innych ubezpieczycieli i pośredników ubezpieczeniowych oraz inne należności związane z działalnością ubezpieczeniową, które nie są ujęte we wpływach pieniężnych wykorzystywanych w kalkulacji najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Pozycja ta obejmuje także należności z tytułu reasekuracji czynnej. Spółka dokonuje wyceny powyższych należności stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu aktywa nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.

Należności z tytułu reasekuracji biernej	Należności z tytułu reasekuracji biernej obejmują przeterminowane należności od reasekuratorów z tytułu reasekuracji biernej, niestanowiące kwot należnych z umów reasekuracji. Natomiast nieprzeterminowane należności z tytułu reasekuracji biernej stanowią element kwot należnych z umów reasekuracji, za wyjątkiem nieprzeterminowanych należności od reasekuratorów wynikających z reasekuracji biernej w stosunku do świadczeń już wypłaconych, które zgodnie z art. 41 ust. 3 Rozporządzenia delegowanego są prezentowane w pozycji pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach). Spółka dokonuje wyceny powyższych należności stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu aktywa nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	Spółka dokonuje wyceny pozostałych należności (handlowych, innych niż działalności ubezpieczeniowej) stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu aktywa nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są wyceniane według wartości nominalnej powiększonej o zarachowane odsetki. Ze względu na wysoki stopień płynności tych aktywów oraz ich ulokowanie w instytucjach finansowych o wysokiej wiarygodności kredytowej powyższa wycena jest racjonalnym przybliżeniem wartości godziwej. Na dzień 31 grudnia 2017 Gothaer TU S.A. posiadało środki pieniężne na rachunkach walutowych – EUR, GBP, USD. Do przeliczenia ich wartości na walutę krajową Spółka wykorzystała kursy walutowe NBP z 29 grudnia 2017 roku. Z pozycji środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyłączana jest wartość dotycząca środków zgromadzonych na rachunku bankowym ZFŚS.
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	Jako pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach) Spółka klasyfikuje rozliczenia międzyokresowe, które służą jedynie księgowemu rozłożeniu w czasie bezwarunkowo poniesionych kosztów lub otrzymanych przychodów. Na potrzeby Wypłacalności II wartość godziwa wyżej wymienionych aktywów wynosi zero. W pozycji pozostałe aktywa Gothaer TU S.A. prezentuje także nieprzeterminowane należności od reasekuratorów wynikające z reasekuracji biernej w stosunku do świadczeń już wypłaconych. Metodyka wycena powyższych należności jest zbieżna z podejściem, stosowanym do wyceny należności z tytułu reasekuracji biernej, które zostało zaprezentowane w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.

D.2 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Gothaer TU S.A. tworzy rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, przeznaczone na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań, jakie mogą wynikać z zawartych umów ubezpieczenia, umów gwarancji ubezpieczeniowych lub umów reasekuracji.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych:

- jest równa bieżącej kwocie, którą Spółka zapłaciłby przy natychmiastowym przeniesieniu zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczenia lub umów reasekuracji na inny zakład ubezpieczeń lub inny zakład reasekuracji;
- jest równa sumie najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka, które są obliczane oddzielnie;
- ustala się w sposób ostrożny, wiarygodny i obiektywny – obliczenia dokonywane są zgodnie z danymi dostępnymi na rynkach finansowych oraz ogólnodostępnymi danymi na temat ryzyk aktuarialnych;

Przy ustalaniu wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przez Spółkę nie mają zastosowania przepisy wymienione w art. 296 ust. 2 pkt d) - g) Rozporządzenia delegowanego.

Wartość najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w podziale na linie biznesowe została przedstawiona w załączniku nr 4 – S.12.01.02 oraz w załączniku nr 5 – S.17.01.02.

Najlepsze oszacowanie

Najlepsze oszacowanie odpowiada ważonej prawdopodobieństwem średniej przyszłych przepływów pieniężnych przy uwzględnieniu wartości pieniądza w czasie (oczekiwanej obecnej wartości przyszłych przepływów pieniężnych), przy zastosowaniu odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka. Wartość najlepszego oszacowania wynika z kilku czynników, takich jak np.: częstość szkód, rozkład pojedynczej szkody (jej wysokość), struktura stopy procentowej. Wymienione czynniki

są zmiennymi losowymi, w związku z tym niepewność związana z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest całkowicie naturalna.

Obliczenia najlepszego oszacowania są dokonywane w oparciu o aktualne i wiarygodne informacje, realistyczne założenia oraz przeprowadzane są przy zastosowaniu powszechnie znanych metod aktuarialnych opartych na trójkątach szkodowych (zarówno trójkąty oparte na płatnościach szkód, jak i na trójkątach szkód zgłoszonych), takich jak: chain-ladder, Cape-Cod, Bornhuetter-Ferguson. W przypadku linii biznesowych, gdzie niemożliwe jest utworzenie wiarygodnych trójkątów szkodowych stosowane są metody uproszczone.

Prognozy przepływów pieniężnych stosowane do obliczania najlepszego oszacowania uwzględniają wszystkie wpływy i wydatki wymagane do rozliczenia zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych w całym okresie ich trwania.

W skład rezerwy szkodowej wchodzi wszystkie przyszłe przepływy pieniężne związane ze zdarzeniami, które zaszły do dnia bilansowego.

W skład rezerwy składkowej wchodzi wszystkie przepływy pieniężne (z umów zawartych do dnia bilansowego) związane ze zdarzeniami, które zajądą po dniu bilansowym. Nominalna wartość odszkodowań i świadczeń z tych umów oraz koszty ich obsługi podlegają oszacowaniu zgodnie z założeniami planu finansowego przyjętymi przez Zarząd. W skład przyszłych płatności, które zaliczane są do rezerwy składkowej, wchodzi również wszystkie przyszłe składki od ubezpieczonych oraz prowizje agencyjne od tych składek. Rozkład tych płatności jest określony przez odpowiednie zapisy umów z ubezpieczonymi oraz umów agencyjnych.

Najlepsze oszacowanie kalkulowane jest w kwocie brutto, czyli bez uwzględnienia kwot, które mogą być odzyskane zgodnie z zapisami zawartych umów reasekuracyjnych. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych szacowany jest odrębnie.

Tabela 37. Wartość bilansowa wg Wypłacalność II – kwoty należne z umów reasekuracji.

	31.12.2016	31.12.2017
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	389 351	379 884
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	273 302	258 735
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	273 224	258 660
Ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	78	75
Ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	116 049	121 149
Ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	0	0
Ubezpieczeń na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	116 049	121 149
Ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0

Tabela 38. Wartość bilansowa wg Wypłacalność II – rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

	31.12.2016	31.12.2017
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	644 788	629 621
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	621 912	600 471
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0	0
Najlepsze oszacowanie	604 773	583 422
Margines ryzyka	17 139	17 049
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	22 876	29 150
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0	0
Najlepsze oszacowanie	21 755	27 704
Margines ryzyka	1 121	1 446
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	123 174	135 661
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0	0
Najlepsze oszacowanie	0	0
Margines ryzyka	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	123 174	135 661
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0	0
Najlepsze oszacowanie	122 824	134 939
Margines ryzyka	350	752
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0	0
Najlepsze oszacowanie	0	0
Margines ryzyka	0	0
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe		

Tabela 39. Bilans ekonomiczny na dzień 31 grudnia 2017 roku – kwoty należne z umów reasekuracji.

	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych	Różnica
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	379 884	582 538	202 654
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	258 735	457 274	198 539
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	258 660	457 042	198 382
Ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	75	233	158
Ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	121 149	125 264	4 115
Ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	0	0	0
Ubezpieczeń na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	121 149	125 264	4 115
Ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0	0

Tabela 40. Bilans ekonomiczny na dzień 31 grudnia 2017 roku – rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych	Różnica
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	629 621	812 997	183 376
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	600 471	773 608	173 137
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0		
Najlepsze oszacowanie	583 422		
Margines ryzyka	17 049		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	29 150	39 389	10 239
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0		
Najlepsze oszacowanie	27 704		
Margines ryzyka	1 446		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	135 661	142 300	6 639
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0		
Najlepsze oszacowanie	0		
Margines ryzyka	0		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	135 661	142 300	6 639
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0		
Najlepsze oszacowanie	134 939		
Margines ryzyka	722		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	0		
Najlepsze oszacowanie	0		
Margines ryzyka	0		
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe		0	

Tabela 41. Najlepsze oszacowanie kwot należnych z umów reasekuracji na dzień 31 grudnia 2017 roku – linie biznesowe.

	Najlepsze oszacowanie	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	258 735	258 735
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	75	75
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	0	0
Ubezpieczenia pracownicze	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	237 179	237 179
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	42	42
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	0	0
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	11 639	11 639
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	2 166	2 166
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	2 694	2 694
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	0	0
Ubezpieczenia świadczenia pomocy	4 222	4 222
Ubezpieczenia różnych strat finansowych	718	718
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	0	0
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	121 149	121 149
Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	0	0
Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0
Pozostałe ubezpieczenia na życie	0	0
Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	121 149	121 149
Reasekuracja czynna	0	0
Ubezpieczenia zdrowotne (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)	0	0
Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	0	0
Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna)	0	0

Tabela 42. Najlepsze oszacowanie i margines ryzyka rezerw techniczno-ubezpieceniowych na dzień 31 grudnia 2017 roku – linie biznesowe.

	Najlepsze oszacowanie	Margines ryzyka	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	611 126	18 495	629 621
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	27 704	1 446	29 150
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	0	0	0
Ubezpieczenia pracownicze	0	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	419 957	9 569	429 526
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	41 331	2 161	43 492
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	2 421	127	2 548
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	68 851	2 995	71 846
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	32 700	1 598	34 298
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	10 776	423	11 199
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	-496	22	-474
Ubezpieczenia świadczenia pomocy	5 972	92	6 064
Ubezpieczenia różnych strat finansowych	1 910	62	1 972
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	0	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	0	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	0	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	134 939	722	135 661
Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	0	0	0
Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	0	0	0
Pozostałe ubezpieczenia na życie	0	0	0
Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	134 939	722	135 661
Reasekuracja czynna	0	0	0
Ubezpieczenia zdrowotne (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)	0	0	0
Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	0	0	0
Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna)	0	0	0

Margines ryzyka

Margines ryzyka ma wysokość zapewniającą, by wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych odpowiadała kwocie, jakiej Gothaer TU S.A. zażądałoby za przejęcie zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych i wywiązanie się z nich.

Przy obliczaniu marginesu ryzyka nie wprowadzono żadnych zmian w porównaniu do 2016 roku.

Margines ryzyka został wyliczony przy drugim poziomie uproszczeń (aproksymacja indywidualnych ryzyk lub podryzyk w obrębie niektórych lub wszystkich modułów lub podmodułów dla kalkulacji przyszłych SCR-ów).

Tabela 43. Poziomy uproszczenia dla poszczególnych wymogów kapitałowych użytych do kalkulacji marginesu ryzyka.

Moduł/podmoduł	Metodologia	Uwagi
ryzyko rynkowe	nie dotyczy	
ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	aproksymacja	
w tym: typ_1	aproksymacja	najlepsze oszacowanie rezerw na udziale reasekuratora jako współczynnik proporcjonalności
w tym: typ_2	pełna kalkulacja	
ryzyko ubezpieczeń życiowych	aproksymacja	najlepsze oszacowanie rezerwy szkodowej jak współczynnik proporcjonalności
ryzyko ubezpieczeń zdrowotnych	częściowa aproksymacja	
w tym: wyliczane technikami dla ubezpieczeń majątkowych	częściowa aproksymacja	
w tym: ryzyko składki i rezerw	pełna kalkulacja	
w tym: ryzyko rezygnacji z umów	aproksymacja	najlepsze oszacowanie rezerwy składki jako współczynnik proporcjonalności
w tym: wyliczane technikami dla ubezpieczeń życiowych	nie dotyczy	
w tym: ryzyko katastroficzne	aproksymacja	najlepsze oszacowanie rezerwy składki jako współczynnik proporcjonalności
ryzyko ubezpieczeń majątkowych	częściowa aproksymacja	
w tym: ryzyko składki i rezerw	pełna kalkulacja	
w tym: ryzyko katastroficzne	aproksymacja	najlepsze oszacowanie rezerwy składki jako współczynnik proporcjonalności
w tym: ryzyko rezygnacji z umów	aproksymacja	najlepsze oszacowanie rezerwy składki jako współczynnik proporcjonalności
ryzyko operacyjne	pełna kalkulacja	

Uwagi dotyczące użytych aproksymacji:

- a. Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta: SCR typ_1 wyliczany jest zgodnie z formułą standardową, gdzie LGD (loss given default) jest głównym czynnikiem decydującym o poziomie SCR. LGD składa się z sumy najlepszego oszacowania rezerw na udziale reasekuratora oraz efektu mitygacji ryzyka. Idąc dalej, efekt mitygacji skorelowany jest z najlepszym oszacowaniem na udziale reasekuratora z jednym wyjątkiem: efekt mitygacji ryzyka jest silnie skorelowany z ryzykiem katastroficznym. Dlatego też te dwa czynniki: najlepsze oszacowanie rezerw na udziale reasekuratora oraz efekt mitygacji są wzięte pod uwagę przy aproksymacji SCR niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. Biorąc pod uwagę oczekiwaną konsumpcję czasu (poziom skomplikowania) konieczną do przeprowadzenia pełnej kalkulacji obu czynników (najlepsze oszacowanie oraz efekt mitygacji) oraz fakt ich silnego skorelowania z wartością SCR_typ_1 (ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta), dokonano aproksymacji.
- b. Ryzyko ubezpieczeń życiowych: SCR jest wyliczany zgodnie z formułą standardową, gdzie najlepsze oszacowanie rezerwy szkodowej jest głównym czynnikiem decydującym o poziomie SCR. Biorąc to pod uwagę oraz fakt, że SCR (ryzyko ubezpieczeń życiowych) ma bardzo mały wpływ na wielkość łącznej wartości SCR, aproksymacja (przy użyciu najlepszego oszacowania rezerwy szkodowej jako współczynnika proporcjonalności) została zastosowana.
- c. Ryzyko rezygnacji z umów (ubezpieczenia zdrowotne oraz majątkowe): SCR jest wyliczany zgodnie z formułą standardową, według której czynnikiem decydującym o poziomie SCR jest wielkość portfela. Biorąc ten fakt pod uwagę, aproksymacja (przy użyciu najlepszego oszacowania rezerwy składki jako współczynnika proporcjonalności) została zastosowana.
- d. Ryzyko katastroficzne (ubezpieczenia zdrowotne oraz majątkowe): SCR jest wyliczany zgodnie z formułą standardową, według której czynnikiem decydującym o poziomie SCR jest wielkość portfela. Biorąc ten fakt pod uwagę, aproksymacja (przy użyciu najlepszego oszacowania rezerwy składki jako współczynnika proporcjonalności) została zastosowana.

Różnice pomiędzy wyceną do celów wypłacalności, a wyceną na potrzeby sprawozdań finansowych

Pomiędzy wyceną rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w statutowym sprawozdaniu finansowym i bilansie ekonomicznym występują poniższe różnice:

- a. Użycie stopy wolnej od ryzyka do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (wycena na potrzeby sprawozdań finansowych dokonywana jest w wartości nominalnej za wyjątkiem rent wynikających z ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej).
- b. Rezerwa składki do celów wypłacalności to wszystkie przyszłe przepływy wynikające z zawartych umów ubezpieczenia (szkody, koszty, składki, itd.), podczas gdy wycena do celów sprawozdań finansowych oznacza aktywację (odroczenie) w czasie uzyskanego przypisu.
- c. Ograniczenie dla wyceny regresów do celów sprawozdań finansowych wynikające z Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji.
- d. Brak rezerwy na wyrównanie szkodowości dla celów wypłacalności.

Wymienione powyżej różnice dotyczą wszystkich bez wyjątku linii biznesowych.

D.3. Inne zobowiązania

Zmiany w stosowanych podstawach uznawania i wyceny lub w szacunkach w okresie sprawozdawczym

W 2017 roku nie dokonano zmian w zasadach uznawania, wyceny ani w szacunkach w zakresie wyceny zobowiązań.

Gothaer TU S.A. wycenia zobowiązania, zgodnie z art. 223 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, tj. w wartości godziwej, czyli kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać przeniesione lub rozliczone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, kierując się hierarchią wyceny opisaną na początku niniejszego rozdziału. Przy wycenie zobowiązań nie przeprowadza się korekt w celu uwzględnienia zdolności kredytowej Spółki.

W dalszej części sprawozdania umieszczono opisy sposobu wyceny istotnych pozycji zobowiązań występujących w bilansie ekonomicznym (pominięto opis sposobu wyceny dla pozycji uznanych przez Spółkę za nieistotne).

Leasing

Leasing został opisany w rozdziale A.4. niniejszego sprawozdania.

Tabela 44. Wartość bilansowa wg Wypłacalność II – zobowiązania.

	31.12.2016	31.12.2017
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	767 962	765 282
Zobowiązania warunkowe	0	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	9 009	8 654
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	82	158
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	0	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	68 495	74 000
Instrumenty pochodne	0	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	0	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	0	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	2 782	3 472
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	135 104	150 816
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	14 353	12 589
Zobowiązania podporządkowane	49 945	51 412
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	0	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	49 945	51 412
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	0	0
Pozostałe zobowiązania ogółem	1 047 732	1 066 383

Tabela 45. Bilans ekonomiczny na dzień 31 grudnia 2017 roku – zobowiązania.

	Wartość bilansowa wg Wypłacalności II	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych	Różnica	Oznaczenie istotnych różnic
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	765 282	955 297	-190 015	A
Zobowiązania warunkowe	0	0	0	
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	8 654	8 694	-40	
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	158	158	0	
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	0	0	0	
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	74 000	2 394	71 606	B
Instrumenty pochodne	0	0	0	
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	0	0	0	
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	0	0	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	3 472	53 804	-50 332	C
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	150 816	246 846	-96 030	D
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	12 589	12 608	-19	
Zobowiązania podporządkowane	51 412	51 779	-367	
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	0	0	0	
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	51 412	51 779	-367	
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	0	39 998	-39 998	E
Pozostałe zobowiązania ogółem	1 066 383	1 371 578	-305 195	

Tabela 46. Różnice pomiędzy sprawozdaniem statutowym a Wypłacalnością II na dzień 31 grudnia 2017 roku – zobowiązania.

Litera	Pozycja	Różnica	Komentarz
A	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	-190 015	Szczegółowa analiza zmian została przedstawiona w rozdziale D.2 niniejszego sprawozdania.
B	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	71 606	Szczegółowa analiza zmian została przedstawiona na wykresie 5. niniejszego sprawozdania.
C	Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	-50 332	Zgodnie z zasadami Wypłacalności II Spółka wykazała w bilansie ekonomicznym te zobowiązania, których termin płatności minął. Prowizje dla pośredników ubezpieczeniowych od przyszłych składek w kwocie 50 282 tys. PLN zostały uwzględnione przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i stanowią część najlepszego oszacowania. Dyskonto zobowiązań długoterminowych wyniosło 50 tys. PLN.
D	Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	-96 030	Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej zostały pomniejszone o wartość rozrachunków reasekuracyjnych związanych z przyszłymi składkami, która wyniosła 99 240 tys. PLN. Spółka wprowadziła do bilansu ekonomicznego udział reasekuratorów, dotyczący pewnych odzysków i regresów w kwocie 1 850 tys. PLN. Dyskonto zobowiązań długoterminowych wyniosło 1 360 tys. PLN.
E	Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	-39 998	Zobowiązania stanowiące udział reasekuratorów w odroczonej kosztach akwizycji są uwzględniane przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i stanowią część najlepszego oszacowania – kwota 34 762 tys. PLN. Dodatkowo Spółka wyłączyła z bilansu ekonomicznego kwotę 4 879 tys. PLN, która dotyczyła rozliczeń międzyokresowych, kwotę 357 tys. PLN, która dotyczyła funduszy specjalnych.

Tabela 47. Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie zobowiązań.

Zobowiązania	Opis podstaw, metod i głównych założeń stosowanych przy wycenie do celów wypłacalności
Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)	Gothaer TU S.A. tworzy pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe) na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować. W pozycji pozostałych rezerw prezentowana jest: rezerwa na niewykorzystane urlopy, rezerwa na wynagrodzenia, rezerwa na sprawy sądowe oraz rezerwa na inne poniesione, zarachowane, znane koszty dotyczące okresu sprawozdawczego. Spółka dokonuje wyceny pozostałych rezerw stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metody wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	Spółka dokonuje wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metody wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Opis dotyczący wyceny rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego został zamieszczony łącznie z opisem dotyczącym wyceny aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w rozdziale D.1 niniejszego sprawozdania.
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych obejmują kwoty przeterminowane należne ubezpieczającym, zakładom ubezpieczeń i pośrednikom ubezpieczeniowym oraz innym podmiotom związanym z działalnością ubezpieczeniową, które nie są ujęte w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych. Pozycja ta obejmuje także zobowiązania z tytułu reasekuracji czynnej. Spółka dokonuje wyceny powyższych zobowiązań stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej obejmują przeterminowane kwoty należne reasekuratorom z tytułu reasekuracji biernej, niestanowiące kwot należnych z umów reasekuracji. Natomiast nieprzeterminowane zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej stanowią element kwot należnych z umów reasekuracji. Spółka dokonuje wyceny powyższych zobowiązań stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	Spółka dokonuje wyceny pozostałych zobowiązań (handlowych, innych niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej) stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ powyższe zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Zobowiązania podporządkowane	Spółka dokonuje wyceny zobowiązań podporządkowanych stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku. Opis sposobu wyceny został zaprezentowany w rozdziale D.4 niniejszego sprawozdania.
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	Jako pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach) Spółka klasyfikuje rozliczenia międzyokresowe, które służą jedynie księgowemu rozłożeniu w czasie bezwarunkowo poniesionych kosztów lub otrzymanych przychodów. Na potrzeby Wypłacalności II wartość godziwa wyżej wymienionych zobowiązań wynosi zero. Zobowiązania stanowiące udział reasekuratorów w odroczonej kosztach akwizycji są uwzględniane przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i stanowią część najlepszego oszacowania. Wyłączeniu podlegają również zobowiązania dotyczące funduszy specjalnych (ZFŚS, fundusz przewencyjny).

D.4 Alternatywne metody wyceny

Uzasadnienie zastosowania alternatywnych metod wyceny

Na potrzeby Wypłacalności II Gothaer TU S.A. prezentuje aktywa i zobowiązania w wartości godziwej, kierując się hierarchią wyceny. Jeżeli Spółka nie może zastosować do wyceny cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych lub podobnych aktywów lub zobowiązań, to zastosowanie mają alternatywne metody wyceny.

Alternatywne metody wyceny, wykorzystywane przez Spółkę, są spójne z co najmniej jednym z następujących podejść:

- a. Podejście rynkowe, które zakłada wykorzystywanie cen i innych odpowiednich danych z transakcji rynkowych obejmujących identyczne lub podobne aktywa bądź zobowiązania, lub identyczną bądź podobną grupę aktywów i zobowiązań. Metody wyceny spójne z podejściem rynkowym obejmują wycenę macierzową.
- b. Podejście dochodowe, dające pojedynczą wartość bieżącą poprzez dyskontowanie przyszłych kwot takich jak przepływy pieniężne, przychody lub koszty. Wartość godziwa powinna odzwierciedlać obecne oczekiwania rynkowe dotyczące tych przyszłych kwot. Metody wyceny spójne z podejściem dochodowym obejmują metody wartości bieżącej, modele wyceny opcji oraz metodę wielookresowych nadwyżek dochodów.
- c. Podejście kosztowe lub podejście bieżącego kosztu odtworzenia odzwierciedlające kwotę, która byłaby obecnie wymagana w celu zastąpienia funkcji danego składnika aktywów. Z perspektywy uczestnika rynku będącego sprzedającym, cena która byłaby otrzymana w zamian za ten składnik aktywów, opiera się na koszcie, który musiałby ponieść uczestnik rynku będący kupującym, aby nabyć składnik aktywów lub wytworzyć jego zamiennik o porównywalnej jakości, skorygowany o jego aktualne zużycie.

Ocena niepewności wyceny przy użyciu alternatywnych metod wyceny

W przypadku aktywów i zobowiązań, dla których wycena nie opiera się na cenach rynkowych notowanych na aktywnych rynkach, Spółka przynajmniej raz do roku (na koniec roku obrotowego) przeprowadza i dokumentuje ocenę niepewności wyceny aktywów i zobowiązań przy użyciu alternatywnych metod wyceny.

W celu oceny niepewności wyceny przy użyciu alternatywnych metod wyceny Spółka wprowadziła następującą skalę:

- a. ocena 1 – niski stopień niepewności;
- b. ocena 2 – średni stopień niepewności;
- c. ocena 3 – wysoki stopień niepewności.

Adekwatność wyceny przy użyciu alternatywnych metod wyceny

Przy zastosowaniu alternatywnych metod wyceny możliwe jest uzyskanie adekwatnych wartości godziwych spełniających wymogi Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz Rozporządzenia delegowanego w zakresie wyceny aktywów i zobowiązań.

W przypadku aktywów i zobowiązań, dla których wycena nie opiera się na cenach rynkowych notowanych na aktywnych rynkach, Spółka przynajmniej raz do roku (na koniec roku obrotowego) przeprowadza i dokumentuje analizę wskazującą zasadność zastosowania alternatywnych metod wyceny.

W przypadku oceny negatywnej sporządzana jest stosowna pisemna informacja oraz ponownie uruchamiany jest proces wyceny wskazanego składnika bilansu ekonomicznego. O powyższym informowany jest Członek Zarządu odpowiedzialny za Pion Finansowy.

Tabela 48. Alternatywne metody wyceny – aktywa.

Aktywa i zobowiązania wyceniane metodą alternatywną	Opis alternatywnej metody wyceny wraz z uzasadnieniem stosowania
Nieruchomości, maszyny i wyposażenia (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	<p>Z powodu braku aktywnego rynku Spółka dokonuje wyceny środków trwałych stosując ostrożnościowe podejście kosztowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny. Gothaer TU S.A. wykorzystuje następujące metody kalkulacji w zależności od rodzaju środka trwałego:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wartość godziwa sprzętu IT jest ustalana w oparciu o informacje dotyczące sprzedaży sprzętu poleasingowego; b) środki trwałe, inne niż sprzęt IT oraz samochody, których początkowa cena zakupu była równa lub większa niż 3 500 PLN, wycenia się w wartości netto, wykazanej w sprawozdaniu finansowym – w ocenie Spółki, zastosowane uproszczenie nie ma istotnego wpływu na wyniki (w tym na poziom środków własnych, kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego) oraz na proces decyzyjny lub ocenę użytkowników tej informacji (w tym organu nadzoru).
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	<p>Spółka dokonuje wyceny depozytów innych niż ekwiwalenty środków pieniężnych stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu aktywa nie są notowane na aktywnym rynku. Powyższe depozyty wycenia się w wartości nominalnej wraz ze skapitalizowanymi odsetkami. Natomiast depozyty, których termin zapadalności przekracza 6 miesięcy podlegają dodatkowo dyskontowaniu stopą wolną od ryzyka¹⁵.</p>
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	<p>Spółka dokonuje wyceny należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych, stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu aktywa nie są notowane na aktywnym rynku. Wartość godziwa powyższych należności jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności), skorygowanej o odpisy aktualizujące, które uwzględniają stopień prawdopodobieństwa zapłaty należności. Dodatkowo należności długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka. Na potrzeby Wypłacalności II Spółka wprowadza do bilansu ekonomicznego część należności od ubezpieczonych z tytułu składek uznanych za nieściągalne, nieprzedawnione (stanowiące element pozycji pozabilansowych), w przypadku których możliwe jest ich odzyskanie lub sprzedaż. Zgodnie z art. 28 pkt g) Rozporządzenia delegowanego płatności z tytułu odzysków i regresów, w zakresie w jakim nie kwalifikują się jako osobne aktywa, zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości (dalej jak MSR) przyjętymi przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1606/2002, powinny zostać ujęte w prognozie przepływów pieniężnych wykorzystywanych w kalkulacji najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Jeżeli natomiast płatności z tytułu odzysków i regresów spełniają definicję aktywa zgodnie z MSR i kwalifikują się jako osobne aktywa, to powinny zostać zaprezentowane w aktywach bilansu ekonomicznego. Spółka uznaje, że definicję aktywa, zgodnie z MSR, spełniają te odzyski i regresy, w przypadku których zostały zawarte ugody, a spłata należności jest regularna i zgodna z zawartą ugodą.</p>
Należności z tytułu reasekuracji biernej	<p>Spółka dokonuje wyceny należności z tytułu reasekuracji biernej stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu aktywa nie są notowane na aktywnym rynku. Wartość godziwa powyższych należności jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności), skorygowanej o odpisy aktualizujące, które uwzględniają stopień prawdopodobieństwa zapłaty należności. Dodatkowo należności długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka. Należności z tytułu reasekuracji biernej obejmowane są indywidualnym odpisem aktualizującym. Zgodnie z art. 41 ust. 3 Rozporządzenia delegowanego należności od reasekuratorów wynikające z reasekuracji biernej w stosunku do świadczeń już wypłaconych, zostały rozpoznane jako pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach).</p>
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	<p>Spółka dokonuje wyceny pozostałych należności (handlowych, innych niż z działalności ubezpieczeniowej) stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu aktywa nie są notowane na aktywnym rynku. Wartość godziwa powyższych należności jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności), skorygowanej o odpisy aktualizujące, które uwzględniają stopień prawdopodobieństwa zapłaty należności. Pozostałe należności obejmowane są indywidualnym odpisem aktualizującym. Dodatkowo należności długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka. Z pozycji pozostałe należności wyłączana jest wartość dotycząca rozrachunków powiązanych z ZFŚS.</p>
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	<p>Metodyka wyceny nieprzetworzonych należności od reasekuratorów, wynikających z reasekuracji biernej w stosunku do świadczeń już wypłaconych, jest zbieżna z podejściem stosowanym do wyceny należności z tytułu reasekuracji biernej.</p>

¹⁵ Spółka korzysta ze stóp procentowych wolnych od ryzyka, publikowanych (w cyklach miesięcznych) przez EIOPA. Wspomniane stopy są również wykorzystywane przez Gothaer TU S.A. do dyskontowania pozostałych aktywów i zobowiązań.

Tabela 49. Alternatywne metody wyceny – zobowiązania.

Zobowiązania wyceniane metodą alternatywną	Opis alternatywnej metody wyceny wraz z uzasadnieniem stosowania
Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)	<p>Spółka dokonuje wyceny pozostałych rezerw (innych niż techniczno-ubezpieczeniowe) stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metody wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku.</p> <p>Rezerwa na niewykorzystane urlopy</p> <p>Wartość rezerwy na niewykorzystane urlopy ustala się stosując metodę zobowiązań w oparciu o różnicę pomiędzy faktycznym stanem wykorzystania urlopu przez pracowników, a stanem jaki istniałby, gdyby urlopy były wykorzystywane proporcjonalnie do upływu czasu w okresie, za który te urlopy przysługują pracownikom zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Dodatkowo część rezerwy dotyczącą urlopów z lat wcześniejszych niż rok ubiegły jest poddawana dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka.</p> <p>Rezerwa na wynagrodzenia</p> <p>Rezerwa na wynagrodzenia wraz z narzutami (ZUS lub inne obciążenia) składa się z dwóch elementów i jej wartość jest ustalana w oparciu o poniższe metody:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) rezerwa na wynagrodzenia, odpłaty i odszkodowania dla zwolnionych pracowników tworzona jest dla pracowników, którzy do dnia bilansowego, tożsamego z końcem kwartału, otrzymali wypowiedzenia a wypłaty wynikające ze stażu pracy, umów o pracę, przepisów prawa pracy, będą realizowane w kolejnym roku kalendarzowym – wysokość tego świadczenia jest ustalana indywidualnie na każdego pracownika; b) rezerwa na wynagrodzenia zmienne, tworzona jest dla pracowników, którzy uprawnieni są do otrzymywania wynagrodzenia zmiennego, w oparciu o regulaminy premiowania uchwalone dla poszczególnych jednostek organizacyjnych. <p>Rezerwa na sprawy sądowe</p> <p>Spółka dokonuje analizy potencjalnych ryzyk związanych z prowadzonymi sprawami sądowymi i na tej podstawie podejmuje decyzje o konieczności ujęcia skutków tych postępowań w księgach. Gothaer TU S.A. opiera swój szacunek dotyczący wysokości tworzonych rezerw o opinie prawników, dotyczące poszczególnych spraw spornych.</p>
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	<p>Spółka dokonuje wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metody wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku.</p> <p>Na mocy przepisów prawa pracownicy są uprawnieni do otrzymania odpłaty emerytalnej lub odpłaty rentowej w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia w momencie przejścia odpowiednio na emeryturę lub na rentę z tytułu niezdolności do pracy.</p> <p>Wartość godziwa rezerwy wyznaczana jest metodami aktuarialnymi, zgodnie z MSR 19 Świadczenia pracownicze. Rezerwa jest kalkulowana dla każdego pracownika osobno.</p>
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	<p>Spółka dokonuje wyceny zobowiązań z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku.</p> <p>Wartość godziwa powyższych zobowiązań jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności).</p> <p>Dodatkowo zobowiązania długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka.</p> <p>Uwzględniając zapisy art. 28 pkt g) Rozporządzenia delegowanego Spółka rozpoznaje udział reasekuratorów w odzyskach i regresach, w przypadku tych odzysków i regresów, dla których zostały zawarte umowy, a spłata należności jest regularna i zgodna z zawartą umową.</p>
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	<p>Spółka dokonuje wyceny zobowiązań z tytułu reasekuracji biernej stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku.</p> <p>Wartość godziwa powyższych zobowiązań jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności).</p> <p>Dodatkowo zobowiązania długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka.</p>
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	<p>Spółka dokonuje wyceny pozostałych zobowiązań (handlowych, innych niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej) stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku.</p> <p>Wartość godziwa powyższych zobowiązań jest ustalana w kwocie wymaganej zapłaty (z zachowaniem zasady ostrożności).</p> <p>Dodatkowo zobowiązania długoterminowe (których przewidywany termin spłaty przekracza 6 miesięcy) podlegają dyskontowaniu stopą procentową wolną od ryzyka.</p>
Zobowiązania podporządkowane	<p>Spółka dokonuje wyceny zobowiązań podporządkowanych stosując podejście dochodowe, będące jedną z alternatywnych metod wyceny, ponieważ tego typu zobowiązania nie są notowane na aktywnym rynku.</p> <p>Wartość godziwa zobowiązań podporządkowanych jest ustalana w wartości przyszłych zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Stopa dyskonta jest sumą stopy procentowej wolnej od ryzyka i marży, która jest różnicą oprocentowania pożyczki i 10-letniej stopy procentowej wolnej od ryzyka z miesiąca udzielania pożyczki.</p>

Tabela 50. Ocena niepewności i adekwatności wyceny aktywów przy użyciu alternatywnych metod wyceny.

Pozycja	Uzasadnienie zastosowania alternatywnych metod wyceny	Źródło niepewności	Analiza niepewności	Ocena
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	Brak aktywnego rynku	Występuje niepewność wyceny środków trwałych w zakresie zmienności cen, oceny stopnia zużycia i utraty wartości.	W przypadku wyceny sprzętu IT Spółka wykorzystuje ceny z dostępnych serwisów, co w znacznym stopniu minimalizuje ryzyko przeszacowania ich wartości.	1
Obligacje państwowe	Brak aktywnego rynku	Biorąc pod uwagę zmienność otoczenia gospodarczego, istnieje niepewność dokonanych szacunków dotyczących obligacji państwowych w zakresie zmienności stóp procentowych, ratingów oraz kursów walut. Dodatkowo brak płynności części instrumentów finansowych wynika ze strony podaży rynku – jest istotne zainteresowanie instrumentem finansowym, jednakże nie jest on dostępny.	Z uwagi na podaży charakter ryzyka dla części instrumentów finansowych i brak ofert na rynku, należy przyjąć, że ma miejsce nieznaczne niedoszacowanie wartości godziwej dla obligacji państwowych o bardzo długim horyzoncie inwestycyjnym (20-30 letnich). Jednakże, z uwagi na zasadę ostrożności, Spółka przyjęła do wyceny dane z ogólnodostępnego serwisu.	1
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	Brak aktywnego rynku	Źródłem niepewności jest dostępność aktywa w krótkim okresie.	Poziom niepewności wyceny jest oceniany jako bardzo niski, ze względu na zapadalność lokat w krótkim terminie (głównie depozyty overnight) oraz na niskie oprocentowanie lokat bankowych.	1
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	Brak aktywnego rynku	Niepewność wyceny poszczególnych rodzajów należności wiąże się z przyjętymi przez Spółkę, aktualnymi na dzień bilansowy, założeniami w zakresie ustalania odpisów aktualizujących, a także z ryzykiem kredytowym kontrahenta. Dodatkowo niepewność dotyczy przewidywanych kosztów windykacji i przychodów z odzyskiwania należności. Powyższe niepewności oznaczają, że w przypadku zmiany otoczenia rynkowego i sytuacji kredytowej kontrahentów wartości należności ustalone na dzień bilansowy mogą odbiegać od rzeczywistej kwoty, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby zostać wymienione między zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami.	Gothaer TU S.A. dokonuje cyklicznych przeglądów założeń dotyczących ustalania wartości odpisów aktualizujących należności. Spółka współpracuje z podmiotami o bardzo wysokiej jakości kredytowej (zwłaszcza w działalności reasekuracyjnej), która jest potwierdzona w ramach ratingu oraz systemu Wypłacalność II – nadzór organów państwowych. Różnica pomiędzy wartością nominalną i wartością godziwą uwzględnia w głównej mierze efekt zmiany wartości pieniądza w czasie. Z uwagi na powyższe niepewność wyceny należy uznać za niską.	1
Należności z tytułu reasekuracji biernej	Brak aktywnego rynku			1
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	Brak aktywnego rynku			1

Tabela 51. Ocena niepewności i adekwatności wyceny zobowiązań przy użyciu alternatywnych metod wyceny.

Pozycja	Uzasadnienie zastosowania alternatywnych metod wyceny	Źródło niepewności	Analiza niepewności	Ocena
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	Brak aktywnego rynku	Niepewność wyceny rezerwy na niewykorzystane urlopy wiąże się z przyjętymi przez Spółkę, aktualnymi na dzień bilansowy: liczbami niewykorzystanych dni urlopu oraz poziomem wynagrodzeń poszczególnych pracowników, które w przyszłości mogą się zmienić. Brak informacji na temat ostatecznej realizacji poszczególnych parametrów będących podstawą do wyznaczenia nagród i premii powoduje, że istnieje niepewność w zakresie wyceny rezerw na wynagrodzenia zmienne. Stosowane zasady ustalania wysokości rezerw na sprawy sporne w znacznym stopniu pozwalają na zniwelowanie niepewności wyceny tych rezerw.	Różnica pomiędzy wartością nominalną i wartością godziwą uwzględnia jedynie efekt zmiany wartości pieniądza w czasie. Z uwagi na powyższe niepewność wyceny należy uznać za niską.	1
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	Brak aktywnego rynku	Niepewność wyceny rezerwy emerytalnej wiąże się z przyjętymi przez Spółkę, aktualnymi na dzień bilansowy: prawdopodobieństwem dotrwania pracownika do momentu otrzymania świadczenia oraz wartością zdyskontowanego świadczenia (przy użyciu założonej stopy dyskontowej i stopy wzrostu wynagrodzeń).	Z uwagi na młody zespół pracowników Spółki, wartość rezerwy emerytalnej jest niematerialna. Całkowite pominięcie zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników nie miałoby negatywnego wpływu na proces decyzyjny lub ocenę użytkowników tej informacji, w tym organu nadzoru. Z uwagi na powyższe niepewność wyceny należy uznać za niską.	1
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	Brak aktywnego rynku	Zmienność otoczenia rynkowego wartości zobowiązań ustalone na dzień bilansowy mogą odbiegać od rzeczywistych kwot, za jakie na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione między zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami.	Różnica pomiędzy wartością nominalną i wartością godziwą uwzględnia jedynie efekt zmiany wartości pieniądza w czasie. Z uwagi na powyższe niepewność wyceny należy uznać za niską.	1
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	Brak aktywnego rynku			1
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	Brak aktywnego rynku			1
Zobowiązania podporządkowane	Brak aktywnego rynku	Biorąc pod uwagę zmienność otoczenia gospodarczego, istnieje niepewność dokonanych szacunków dotyczących zobowiązań (pożyczek) podporządkowanych w zakresie zmienności stóp procentowych.	Różnica pomiędzy wartością nominalną i wartością godziwą uwzględnia jedynie efekt zmiany wartości pieniądza w czasie. Z uwagi na powyższe niepewność wyceny należy uznać za niską.	1

D.5 Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące wyceny do celów wypłacalności zostały zaprezentowane w niniejszym rozdziale.

Zarządzanie kapitałem

E

Zarządzanie kapitałem

Podstawowym dokumentem regulującym zarządzanie kapitałem Spółki jest Polityka zarządzania kapitałem przyjęta uchwałą Zarządu z 8 listopada 2016 roku.

W ramach gospodarki kapitałowej Gothaer TU S.A. koncentruje się na dążeniu do zachowania wypłacalności i ciągłej zdolności wywiązywania się ze wszystkich zobowiązań, poprzez utrzymywanie takiego poziomu środków własnych¹⁶, który umożliwi Spółce przyjęcie na siebie nieoczekiwanej, dużej szkody w określonym horyzoncie czasu i zapewni terminową wypłatę odszkodowań i świadczeń dla osób uprawnionych.

Adekwatność kapitałowa Gothaer TU S.A. jest zapewniona poprzez:

- a. posiadanie kapitałów odpowiednich do ponoszonego przez Spółkę ryzyka, w szczególności poprzez realizację wymogów w zakresie pokrycia minimalnego wymogu kapitałowego oraz kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi;
- b. realizację wymogu określonego w art. 397 KSH, tj. strata Spółki nie przewyższa sumy kapitałów zapasowego i rezerwowego oraz jednej trzeciej kapitału zakładowego.

Spółka ustaliła, wspólnie z akcjonariuszem, że maksymalnym akceptowalnym poziomem ryzyka jest osiągnięcie pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi na poziomie 110%, natomiast pożądany poziom ryzyka został określony na poziomie 125%. Utrzymywanie wspomnianych wskaźników pokrycia wiąże się ze stosowaniem trzech równoległych działań zarządczych:

- a. optymalizacją zarządzania ryzykiem (m.in. poprzez transfer ryzyka w ramach programu reasekuracji);
- b. utrzymywaniem zobowiązań podporządkowanych na odpowiednim poziomie;
- c. podnoszeniem kapitałów własnych.

Współczynniki wypłacalności są monitorowane w cyklach kwartalnych w ramach bieżących zadań jednostek organizacyjnych. Natomiast uzyskane wyniki są przedstawiane Radzie Nadzorczej przez Zarząd.

Wymóg określony w KSH jest monitorowany w cyklach miesięcznych, z uwagi na niespójność tej normy z Ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Zgodnie z art. 238 ww. ustawy środki własne zakładu ubezpieczeń stanowią aktywa wolne od obciążeń, dostępne na pokrycie strat wynikających z niesprzyjających wahań w obszarze wykonywanej działalności. Przy czym do środków własnych zakładu ubezpieczeń zgodnie z art. 241 ww. ustawy zalicza się nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami oraz zobowiązania podporządkowane. Natomiast zapisy KSH, odmiennie niż przepisy wynikające z systemu Wypłacalność II, nie zaliczają do środków własnych zobowiązań podporządkowanych. Zobowiązania podporządkowane z uwagi na restrykcyjne uwarunkowania prawne stanowią substytut kapitału i zapewniają realizację wszelkich zobowiązań w sytuacji zagrażającej funkcjonowaniu Spółki.

W wyniku działań zarządczych w:

- a. 2017 roku nastąpiło podwyższenie kapitału o 34 000 tys. PLN (w tym 7 771 tys. PLN dotyczyło kapitału zakładowego, a 26 229 tys. PLN kapitału zapasowego – agio);

¹⁶ Środki własne Spółki są równe podstawowym środkom własnym, ponieważ Gothaer TU S.A. nie posiada uzupełniających środków własnych.

- b. 2016 roku nastąpiło podwyższenie kapitału o 25 880 tys. PLN (w tym o 5 915 tys. PLN dotyczyło kapitału zakładowego, a o 19 965 tys. PLN kapitału zapasowego – agio).

W Spółce są wyznaczone osoby i jednostki organizacyjne odpowiedzialne za wyliczanie, raportowanie i monitorowanie współczynników zapewniających adekwatność kapitałową. Zostały również przygotowane zasady raportowania w przypadku ewentualnego spadku współczynników wypłacalności poniżej ustalonych minimalnych poziomów.

Założenia dotyczące przyszłego zapotrzebowania na kapitał są opracowywane w ramach procesu planistycznego, w horyzoncie pięciu lat. W dniu 27 listopada 2017 roku Rada Nadzorcza uchwaliła plan na lata 2018-2022. We wspomnianym okresie Gothaer TU S.A. zamierza kontynuować strategię utrzymywania odpowiedniego stopnia pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi.

E.1 Środki własne

Klasyfikacja środków własnych

Zgodnie z art. 245 i art. 246 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, środki własne są przyporządkowane do jednej z trzech kategorii, w zależności od jakości składników kapitału, i odnoszą się do kwoty dostępnych środków własnych przed zastosowaniem ograniczeń ze względu na kategorię.

Tabela 52. Porównanie dostępnych środków własnych Spółki na dzień 31 grudnia 2016 i 31 grudnia 2017.

Element środków własnych (w tys. PLN)	31.12.2016	Emisja akcji	Wycena na potrzeby Wypłacalność II	31.12.2017
Środki własne kategorii 1	93 635	34 000	-4 604	123 031
Kapitał zakładowy	102 611	7 771	0	110 382
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej, związana z kapitałem zakładowym	54 285	26 229	0	80 514
Rezerwa uzgodnieniowa	-63 261	0	-4 604	-67 865
Środki własne kategorii 2	49 945	0	1 467	51 412
Zobowiązania podporządkowane	49 945	0	1 467	51 412
Środki własne kategorii 3	0	0	0	0
Dodatnia wartość aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	0	0
Środki własne	143 580	34 000	-3 137	174 443

Dodatkowe informacje dotyczące środków własnych zostały zaprezentowane w załączniku nr 9 – S.23.01.01.

Kategoria 1

Uwzględniając zapisy art. 69 Rozporządzenia delegowanego Spółka zaklasyfikowała do kategorii 1 opłacony kapitał zakładowy i powiązaną z nim nadwyżkę ceny emisyjnej powyżej wartości nominalnej akcji oraz rezerwę uzgodnieniową.

W dniu 24 października 2017 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło Uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze XIX emisji akcji, z kwoty 102 611 tys. PLN do kwoty 110 382 tys. PLN, tj. o kwotę 7 771 tys. PLN.

Podwyższenie kapitału zakładowego zostało dokonane w drodze emisji 3 885 714 akcji XIX emisji, które w całości objął Gothaer Finanzholding AG.

W dniu 30 listopada 2017 roku Sąd Rejonowy w Warszawie zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku kapitał zakładowy Gothaer TU S.A., wykazany w sprawozdaniu finansowym, składał się z 55 191 438 nieuprzywilejowanych akcji imiennych o łącznej wartości nominalnej 110 382 tys. PLN (102 611 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2016 roku).

W wyniku różnic pomiędzy cenami nominalnymi i emisyjnymi poszczególnych serii akcji, na dzień 31 grudnia 2017 roku, nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej, związana z kapitałem zakładowym, wyniosła 80 514 tys. PLN (54 285 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2016 roku).

Zgodnie z art. 70 Rozporządzenia delegowanego, rezerwa uzgodnieniowa jest równa nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami (wynikającej z bilansu ekonomicznego), pomniejszonej o pozycje kapitału zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym (opłacony kapitał zakładowy i powiązaną z nim nadwyżkę ceny emisyjnej powyżej wartości nominalnej akcji). Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość rezerwy uzgodnieniowej wyniosła -67 865 tys. PLN (-63 261 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2016 roku).

Schemat 16. Rezerwa uzgodnieniowa na dzień 31 grudnia 2017.

Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami		Kapitał zakładowy + agio		Rezerwa uzgodnieniowa
123 031 tys. PLN	–	190 896 tys. PLN	=	-67 865 tys. PLN

Kategoria 2

Uwzględniając zapisy art. 72 Rozporządzenia delegowanego Spółka zaklasyfikowała do kategorii 2 zobowiązania podporządkowane, wycenione zgodnie z art. 75 Dyrektywy Wypłacalność II.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Gothaer TU S.A. posiadało trzy zobowiązania podporządkowane, które zostały udzielone przez jedyne go akcjonariusza Spółki, tj. Gothaer Finanzholding AG. Łączna wartość nominalna zobowiązań podporządkowanych wyniosła 50 000 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka zarachowała odsetki od powyższych zobowiązań podporządkowanych w kwocie 1 779 tys. PLN (1 749 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2016 roku).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość godziwa pożyczek podporządkowanych wyniosła 51 412 tys. PLN (49 945 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2016 roku).

Tabela 53. Analiza zobowiązań podporządkowanych na dzień 31 grudnia 2017 roku.

	Zobowiązanie podporządkowane 1	Zobowiązanie podporządkowane 2	Zobowiązanie podporządkowane 3
Nominał (tys. PLN)	13 500	21 500	15 000
Data otrzymania	29 grudnia 2015	13 września 2016	21 listopada 2016
Data wymagalności	29 grudnia 2025	13 września 2026	21 listopada 2026
Oprocentowanie	8,14%	8,33%	8,23%

Analiza zapisów art. 73 ust. 1 Rozporządzenia delegowanego:			
niższy stopień uprzywilejowania	✓	✓	✓
brak cech, które mogą spowodować niewypłacalność Spółki	✓	✓	✓
pierwotny termin wymagalności wynosi co najmniej 10 lat	✓	✓	✓
splata lub wykup są opcjonalne i zależą od uprzedniego uzyskania zgody organu nadzoru	✓	✓	✓
ograniczone bodźce do spłaty lub wykupu	✓	✓	✓
zawieszenie spłaty lub wykupu w przypadku, gdyby zachodziła niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	✓	✓	✓
wstrzymanie wypłat jeżeli zachodzi niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	✓	✓	✓
określenie warunków wypłaty kiedy zachodzi niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	✓	✓	✓
zobowiązanie podporządkowane jest wolne od obciążeń	✓	✓	✓
zobowiązanie podporządkowane wykazuje cechy z art. 71 dla pozycji z art. 69 lit. b), ale przekracza limit z art. 82 ust. 3.	✓	✓	✓

Kategoria 3

Uwzględniając zapisy art. 76 Rozporządzenia delegowanego Spółka nie rozpoznała środków własnych kategorii 3, ponieważ Gothaer TU S.A. nie osiągnęło dodatniej wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Dopuszczalność i limity środków własnych

Zgodnie z art. 82 Rozporządzenia delegowanego, Spółka monitoruje poziom poszczególnych kategorii dostępnych środków własnych, wykorzystując limity ilościowe, które określono jako procent:

- a. kapitałowego wymogu wypłacalności:
  - kategoria 1 – co najmniej 50% kapitałowego wymogu wypłacalności;
  - kategoria 3 – mniej niż 15% kapitałowego wymogu wypłacalności;
  - kategoria 2 i 3 łącznie – nie więcej niż 50% kapitałowego wymogu wypłacalności;
- b. minimalnego wymogu kapitałowego:
  - kategoria 1 – co najmniej 80% minimalnego wymogu kapitałowego;
  - kategoria 2 – nie więcej niż 20% minimalnego wymogu kapitałowego.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku żadne z powyższych ograniczeń, dotyczących kapitałowego wymogu wypłacalności, nie zostało przekroczone, dlatego Spółka mogła dopuścić na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności wszystkie dostępne środki własne w kwocie 174 443 tys. PLN.

Analogiczna sytuacja miała miejsce na dzień 31 grudnia 2016 roku, kiedy Gothaer TU S.A. mogło dopuścić na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności wszystkie dostępne środki własne w kwocie 143 580 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku minimalny wymóg kapitałowy został w całości pokryty dopuszczonymi środkami własnymi kategorii 1 (nieograniczonej). Jednak zgodnie z powyższymi ograniczeniami wartość środków własnych dopuszczonych na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego wyniosła 133 278 tys. PLN i była mniejsza od wartości środków własnych dostępnych na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego.

Analogiczna sytuacja miała miejsce na dzień 31 grudnia 2016 roku, kiedy Gothaer TU S.A. mogło dopuścić na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego część dostępnych środków własnych w kwocie 103 587 tys. PLN.

Tabela 54. Dostępne i dopuszczone środki własne na pokrycie SCR i MCR na dzień 31 grudnia 2017.

Dostępne i dopuszczone środki własne na pokrycie SCR i MCR (w tys. PLN)	Ogółem	Kategoria 1	Kategoria 2	Kategoria 3
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie SCR	174 443	123 031	51 412	0
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	174 443	123 031	51 412	
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	174 443	123 031	51 412	0
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	133 278	123 031	10 247	
SCR	113 855			
MCR	51 235			
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	153%			
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	260%			

Kapitał własny ze sprawozdania finansowego, a nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami

Na potrzeby Wyptacalności II Spółka wprowadza do bilansu ekonomicznego korekty, które mają na celu zaprezentowanie wartości godziwej aktywów i zobowiązań (w tym rezerw techniczno-ubezpieczeniowych).

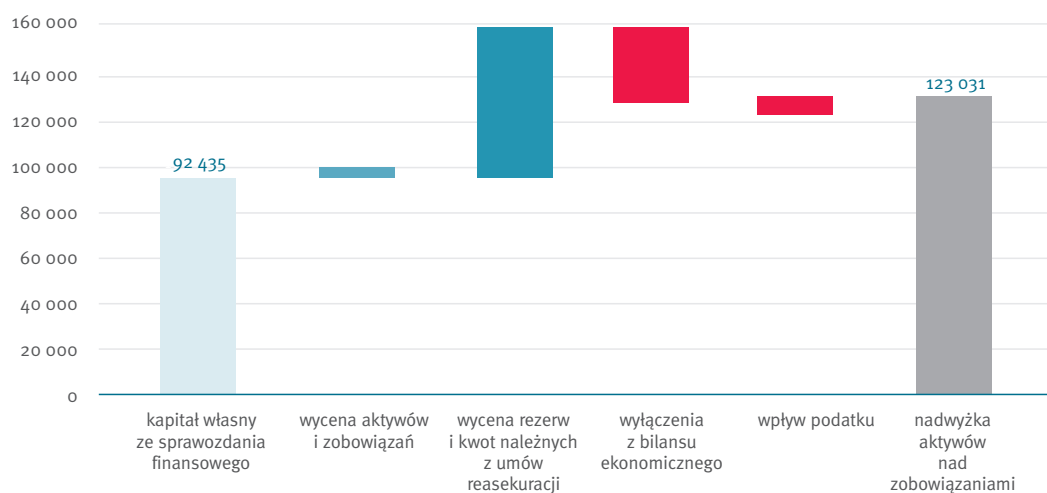
Na dzień 31 grudnia 2017 roku kapitał własny ze statutowego sprawozdania finansowego wyniósł 92 435 tys. PLN (59 507 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2016 roku).

Na potrzeby Wyptacalności II Spółka dokonała:

- wyceny aktywów i zobowiązań (innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe) do wartości godziwej;
- obliczenia najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, a także najlepszego oszacowania kwot należnych z umów reasekuracji;
- wyłączenia wybranych pozycji z bilansu ekonomicznego;
- ujęcia wpływu podatkowego będącego pochodną powyższych punktów.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami wyniosła 123 031 tys. PLN (93 635 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2016 roku).

Wykres 6. Kapitał własny ze sprawozdania finansowego a nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami na dzień 31 grudnia 2017.

Uzupełniające środki własne

W latach 2017 oraz 2016, Gothaer TU S.A. nie posiadało uzupełniających środków własnych.

Przepisy przejściowe

W latach 2017 oraz 2016 Gothaer TU S.A. nie posiadało środków własnych, które podlegały przepisom przejściowym, o których mowa w art. 308b ust. 9 i art. 308b ust. 10 Dyrektywy Wyptacalność II.

Mechanizm pokrywania straty

Gothaer TU S.A. nie posiada podstawowych środków własnych, określonych w art. 69 lit. a) ppkt (iii), (v) oraz art. 69 lit. b) Rozporządzenia delegowanego, dlatego dla Spółki nie mają zastosowania przepisy określone w art. 71 ust. 1 lit. e) Rozporządzenia delegowanego.

E.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

Dyrektywa Wypłacalność II definiuje dwa osobne poziomy wypłacalności dla zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji:

- a. kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR), który odpowiada wysokości środków własnych pozwalającej zakładowi ubezpieczeń lub zakładowi reasekuracji przetrwać nawet w bardzo niekorzystnych warunkach i po poniesieniu znacznych strat, a tym samym daje klientom istotną gwarancję realizacji zobowiązań ubezpieczeniowych;
- b. minimalny wymóg kapitałowy (MCR), który odpowiada wysokości środków własnych, poniżej której dalsze prowadzenia działalności przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji naraża jego klientów na nieakceptowalny poziom ryzyka.

W celu zachowania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa Spółki, konieczne jest zapewnienie nieprzerwanego spełniania powyższych wymogów kapitałowych.

Kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR)

Do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności Gothaer TU S.A. wykorzystuje formułę standardową, w której rozpoznaje wszystkie moduły ryzyka wynikające z Dyrektywy Wypłacalność II. W kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności Spółka nie stosuje uproszczeń, ani parametrów specyficznych.

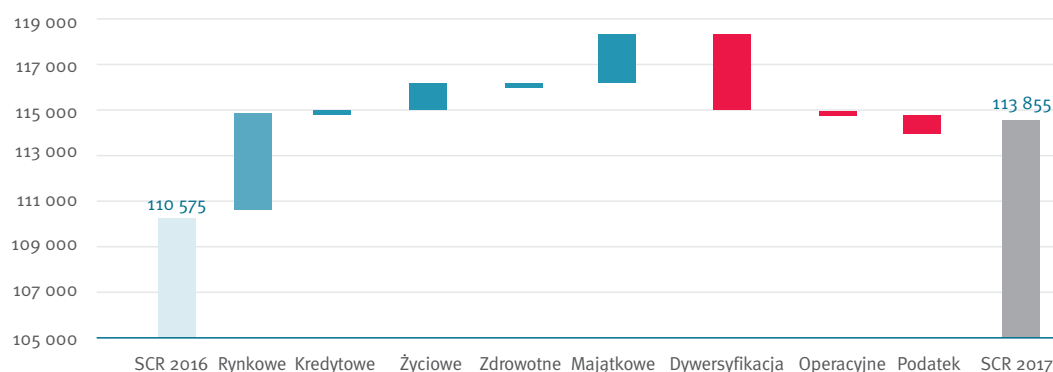
W okresie sprawozdawczym Spółka spełniła wszystkie ustawowe wymogi w zakresie bezpieczeństwa finansowego i wypłacalności. Na dzień 31 grudnia 2017 roku kapitałowy wymóg wypłacalności wyniósł 113 855 tys. PLN wobec środków własnych na poziomie 174 433 tys. PLN, co odpowiadało wskaźnikowi pokrycia na poziomie 153%. Na dzień 31 grudnia 2016 roku kapitałowy wymóg wypłacalności wyniósł 110 575 tys. PLN wobec środków własnych na poziomie 143 580 tys. PLN, co odpowiadało wskaźnikowi pokrycia na poziomie 130%.

Dane wykorzystane przez Spółkę do kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności zostały zaprezentowane w załączniku nr 9 – S.25.01.21.

Tabela 55. Kapitałowy wymóg wypłacalności na dzień 31 grudnia 2016 i 31 grudnia 2017.

	31.12.2016	31.12.2017
Ryzyko rynkowe	23 064	27 191
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	25 454	25 856
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	1 427	2 154
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	10 613	10 692
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	87 531	89 789
Dywersyfikacja	-35 010	-38 060
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	0	0
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	113 079	117 622
Korekta w wyniku agregacji funduszy wyodrębnionych	0	0
Ryzyko operacyjne	19 349	18 941
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	0	0
Zdolność odroczonego podatku do pokrywania strat	-21 853	-22 708
Wymóg kapitałowy zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	0	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	110 575	113 855
Ustanowione wymogi kapitałowe	0	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	110 575	113 855

Wykres 7. Zmiana kapitałowego wymogu wypłacalności: 31 grudnia 2016 w porównaniu do 31 grudnia 2017.

Opis dotyczący planowanych zmian ryzyk wchodzących w skład kapitałowego wymogu wypłacalności w okresie planowania biznesowego został zaprezentowany w rozdziale C. Profil ryzyka niniejszego sprawozdania.

Minimalny wymóg kapitałowy (MCR)

Minimalny wymóg kapitałowy definiuje poziom, poniżej którego nie powinna spaść wysokość środków własnych zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji.

Spółka wyznacza minimalny wymóg kapitałowy za pomocą wzoru uwzględniającego wartość najlepszego oszacowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych pomniejszoną o kwoty należne z tytułu reasekuracji oraz w oparciu o składki przypisane netto, w rozbiciu na poszczególne linie biznesowe. Minimalny wymóg kapitałowy jest ograniczony z dołu i z góry przez odpowiedni procent kapitałowego wymogu wypłacalności, tak aby możliwe było narastające stopniowanie działań nadzorczych, oraz aby wyliczenia były łatwo sprawdzalne.

Dane do wyliczenia minimalnego wymogu kapitałowego pochodzą z systemów informatycznych Spółki i podlegają kontrolom wewnętrznym. Zapewnienie odpowiedniej jakości danych zostało uregulowane poprzez określenie ról i odpowiedzialności poszczególnych biur merytorycznych w procesie sprawozdawczym dotyczącym Wypłacalności II.

W okresie sprawozdawczym Spółka spełniła wszystkie ustawowe wymogi w zakresie bezpieczeństwa finansowego i wypłacalności. Na dzień 31 grudnia 2017 roku minimalny wymóg kapitałowy wyniósł 51 235 tys. PLN wobec środków własnych na poziomie 133 278 tys. PLN, co odpowiadało wskaźnikowi pokrycia na poziomie 260%. Na dzień 31 grudnia 2016 roku minimalny wymóg kapitałowy wyniósł 49 759 tys. PLN wobec środków własnych na poziomie 130 587 tys. PLN, co odpowiadało wskaźnikowi pokrycia na poziomie 208%.

Dane wykorzystane przez Spółkę do kalkulacji minimalnego wymogu kapitałowego zostały zaprezentowane w załączniku nr 10 – S.28.01.01.

Tabela 56. Minimalny wymóg kapitałowy na dzień 31 grudnia 2016 i 31 grudnia 2017.

	31.12.2016	31.12.2017
Linowy minimalny wymóg kapitałowy	60 601	59 861
Kapitałowy wymóg wypłacalności	110 575	113 855
Górny próg minimalnego wymogu kapitałowego	49 759	51 235
Dolny próg minimalnego wymogu kapitałowego	27 644	28 464
Łączny minimalny wymóg kapitałowy	49 759	51 235
Nieprzekraczalny dolny próg minimalnego wymogu kapitałowego	16 009	15 724
Minimalny wymóg kapitałowy	49 759	51 235

Opis dotyczący planowanych zmian ryzyk wchodzących w skład kapitałowego wymogu wypłacalności w okresie planowania biznesowego został zaprezentowany w rozdziale C. Profil ryzyka niniejszego sprawozdania.

E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała ekspozycji, wobec których konieczne byłoby zastosowanie ryzyka cen akcji opartego na duracji.

E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

W latach 2017 oraz 2016 do obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności Gothaer TU S.A. wykorzystywało formułę standardową, w której rozpoznawało wszystkie moduły ryzyka, wynikające z Dyrektywy Wypłacalność II. W kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności Spółka nie stosowała uproszczeń, ani parametrów specyficznych.

E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka spełniła wszystkie ustawowe wymogi w zakresie bezpieczeństwa finansowego i wypłacalności (Gothaer TU S.A. posiadało dopuszczone środki własne na poziomach przewyższających wymogi kapitałowe).

E.6. Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje dotyczące zarządzania kapitałem zostały zaprezentowane w niniejszym rozdziale.

Załączniki

do Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej
na dzień 31 grudnia 2017 roku i za rok obrotowy zakończony tego dnia
Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.

S.02.01.02

Pozycje bilansowe

		Wartość bilansowa wg Wypłacalność II
Aktywa		C0010
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	66 823
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	1 701
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	703 060
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	0
Akcje i udziały	R0100	21
Akcje i udziały – notowane	R0110	21
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	0
Dłużne papiery wartościowe	R0130	673 646
Obligacje państwowe	R0140	673 646
Obligacje korporacyjne	R0150	0
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	0
Instrumenty pochodne	R0190	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	29 393
Pozostałe lokaty	R0210	0
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0
Pożyczki pod zastaw polis	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	R0270	379 884
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	258 735
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0290	258 660
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	75
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	121 149
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	121 149
Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0
Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	35 158
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	108
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	2 113
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	516
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	51
Aktywa ogółem	R0500	1 189 414

Zobowiązania		Wartość bilansowa wg Wyplacalność II
		C0010
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	629 621
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	600 471
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	583 422
Margines ryzyka	R0550	17 049
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	29 150
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	27 704
Margines ryzyka	R0590	1 446
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	135 661
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0
Margines ryzyka	R0640	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	135 661
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	134 939
Margines ryzyka	R0680	722
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	0
Margines ryzyka	R0720	0
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieceniowe	R0730	0
Zobowiązania warunkowe	R0740	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieceniowe)	R0750	8 654
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	158
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	74 000
Instrumenty pochodne	R0790	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	3 472
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	150 816
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	12 589
Zobowiązania podporządkowane	R0850	51 412
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0870	51 412
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	0
Zobowiązania ogółem	R0900	1 066 383
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	123 031

5.05.01.02

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych

		Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia					
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060
Składki przypisane	R0110						
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0120	53 369	0	0	299 083	70 574	4 209
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0130	0	0	0	0	0	223
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0140						
Udział zakładu reasekuracji	R0200	448	0	0	231 165	224	119
Netto		52 921	0	0	67 918	70 350	4 313
Składki zarobione	R0210						
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0220	52 349	0	0	297 387	88 948	4 440
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0230	0	0	0	40	0	160
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0240	0			0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0300	447	0	0	229 716	224	119
Netto		51 902	0	0	67 711	88 724	4 481
Odszkodowania i świadczenia	R0310						
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0320	23 783	0	0	199 752	53 771	1 940
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0330	0	0	0	495	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0340						
Udział zakładu reasekuracji	R0400	14	0	0	182 503	99	-1
Netto		23 769	0	0	17 744	53 672	1 941
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	R0410						
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0420	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0430	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0440						
Udział zakładu reasekuracji	R0500	0	0	0	0	0	0
Netto	R0550	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R1200	29 323	0	0	60 061	28 132	1 962
Pozostałe koszty	R1300						
Koszty ogółem	R1300						

		Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na życie					
		Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
Składki przypisane							
Brutto	R1410	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1420	0	0	0	0	0	0
Netto	R1500	0	0	0	0	0	0
Składki zarobione							
Brutto	R1510	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1520	0	0	0	0	0	0
Netto	R1600	0	0	0	0	0	0
Odszkodowania i świadczenia							
Brutto	R1610	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1620	0	0	0	0	0	0
Netto	R1700	0	0	0	0	0	0
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych							
Brutto	R1710	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R1720	0	0	0	0	0	0
Netto	R1800	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R1900	0	0	0	0	0	0
Pozostałe koszty	R2500						
Koszty ogółem	R2600						

nia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna)						Linie biznesowe w odniesieniu do: reasekuracja czynna nieproporcjonalna				Ogółem
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Ubezpieczenia zdrowotne	Pozostałe ubezpieczenia osobowe	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia majątkowe	
Co070	Co080	Co090	Co100	Co110	Co120	Co130	Co140	Co150	Co160	Co200
107 093	41 786	13 599	4 973	12 308	4 732					611 726
8 852	1 596	0	0	0	493					11 164
										0
17 154	5 758	7 296	0	6 634	2 429	0	0	0	0	271 227
98 791	37 624	6 303	4 973	5 674	2 796	0	0	0	0	351 663
101 562	40 415	9 146	4 355	13 339	4 736					616 677
9 546	1 897	0	0	0	763					12 406
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 643	0
17 668	5 564	4 839	0	6 698	2 533	0	0	0	1 643	267 808
93 440	36 748	4 307	4 355	6 641	2 966	0	0	0	0	361 275
60 713	14 629	9 767	124	6 567	2 121					373 167
2 684	967	0	0	0	0					4 146
										0
9 693	1 503	8 688	0	6 317	1 106	0	0	0	0	209 922
53 704	14 093	1 079	124	250	1 015	0	0	0	0	167 391
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
										0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
48 568	19 427	904	3 870	8 756	1 199	0	0	0	0	202 202
										19 401
										221 603

Zobowiązania z tytułu reasekuracji ubezpieczeń na życie		Ogółem
Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń na życie	
Co270	Co280	Co300
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
0	0	0
		0
		0

S.05.02.01

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju

		Kraj siedziby	Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) -Zobowiązania związane z ubezpieczeniami innymi niż na życie					Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby
		Co010	Co020	Co030	Co040	Co050	Co060	Co070
	R0010							
		Co080	Co090	Co100	Co110	Co120	Co130	Co140
Składki przypisane								
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	611 726						611 726
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120	11 164						11 164
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R0140	271 227						271 227
Netto	R0200	351 663						351 663
Składki zarobione								
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	616 677						616 677
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220	12 406						12 406
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R0240	267 808						267 808
Netto	R0300	361 275						361 275
Odszkodowania i świadczenia								
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	373 167						373 167
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320	4 146						4 146
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R0340	209 922						209 922
Netto	R0400	167 391						167 391
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieceniowych								
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0						0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420	0						0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0						0
Netto	R0500	0						0
Koszty poniesione	R0550	202 202						202 202
Pozostałe koszty	R1200							19 401
Koszty ogółem	R1300							221 603

		Kraj siedziby	Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) - Zobowiązania związane z ubezpieczeniami na życie					Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby
		Co150	Co160	Co170	Co180	Co190	Co200	Co210
	R1400							
		Co220	Co230	Co240	Co250	Co260	Co270	Co280
Składki przypisane								
Brutto	R1410	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R1420	0						0
Netto	R1500	0						0
Składki zarobione								
Brutto	R1510	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R1520	0						0
Netto	R1600	0						0
Odszkodowania i świadczenia								
Brutto	R1610	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R1620	0						0
Netto	R1700	0						0
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieceniowych								
Brutto	R1710	0						0
Udział zakładu reasekuracji	R1720	0						0
Netto	R1800	0						0
Koszty poniesione	R1900	0						0
Pozostałe koszty	R2500							0
Koszty ogółem	R2600							0

S.12.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie

		Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym			Pozostałe ubezpieczenia na życie		
				Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami		Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0010	0	0			0		
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0020	0	0			0		
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka								
Najlepsze oszacowanie								
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	0		0	0		0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0080	0		0	0		0	0
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090	0		0	0		0	0
Margines ryzyka	R0100	0	0			0		
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych								
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0110	0	0			0		
Najlepsze oszacowanie	R0120	0		0	0		0	0
Margines ryzyka	R0130	0	0			0		
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ogółem	R0200	0	0			0		

S.17.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja						
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0050	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka								
Najlepsze oszacowanie								
Rezerwy składek								
Brutto	R0060	13 653	0	0	96 067	29 073	479	24 574
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0140	75	0	0	-25 635	0	0	555
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składek netto	R0150	13 578	0	0	121 702	29 073	479	24 019
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia								
Brutto	R0160	14 051	0	0	323 890	12 258	1 942	44 277
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0240	0	0	0	262 814	42	0	11 084
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy na odszkodowania i świadczenia	R0250	14 051	0	0	61 076	12 216	1 942	33 193
Łączna kwota najlepszego oszacowania brutto	R0260	27 704	0	0	419 957	41 331	2 421	68 851
Łączna kwota najlepszego oszacowania netto	R0270	27 629	0	0	182 778	41 289	2 421	57 212
Margines ryzyka	R0280	1 446	0	0	9 569	2 161	127	2 995
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych								
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0290	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0300	0	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0310	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ogółem								
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – Ogółem	R0320	29 150	0	0	429 526	43 492	2 548	71 846
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0330	75	0	0	237 179	42	0	11 639
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0340	29 075	0	0	192 347	43 450	2 548	60 207

Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja czynna	Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	Ubezpieczenia zdrowotne (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna)	Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie)
				Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami			
Co090	Co100	Co150	Co160	Co170	Co180	Co190	Co200	Co210
0	0	0	0			0	0	0
0	0	0	0			0	0	0
134 939	0	134 939		0	0	0	0	0
121 149	0	121 149		0	0	0	0	0
13 790	0	13 790		0	0	0	0	0
722	0	722	0			0	0	0
0	0	0	0			0	0	0
0	0	0		0	0	0	0	0
0	0	0	0			0	0	0
135 661	0	135 661	0			0	0	0

Reasekuracja czynna					Reasekuracja czynna nieproporcjonalna				Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	
Co090	Co100	Co110	Co120	Co130	Co140	Co150	Co160	Co170	Co180
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 716	13 953	-910	4 399	37	0	0	0	0	188 041
583	6 439	0	2 922	28	0	0	0	0	-15 033
6 133	7 514	-910	1 477	9	0	0	0	0	203 074
25 984	-3 177	414	1 573	1 873	0	0	0	0	423 085
1 583	-3 745	0	1 300	690	0	0	0	0	273 768
24 401	568	414	273	1 183	0	0	0	0	149 317
32 700	10 776	-496	5 972	1 910	0	0	0	0	611 126
30 534	8 082	-496	1 750	1 192	0	0	0	0	352 391
1 598	423	22	92	62	0	0	0	0	18 495
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34 298	11 199	-474	6 064	1 972	0	0	0	0	629 621
2 166	2 694	0	4 222	718	0	0	0	0	258 735
32 132	8 505	-474	1 842	1 254	0	0	0	0	370 886

5.19.01.21

Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

Ogółem zobowiązania z tytułu działalności ubezpieczeniowej innej niż ubezpieczenia na życie

Rok szkody / rok zawarcia umowy   Z0010   1 - Rok zajścia szkody

Wyplacone odszkodowania i świadczenia brutto (na zasadzie niekumulatywnej)

(wartość bezwzględna)

Rok zmiany													W bieżącym roku	Suma lat (skumulowana)
Rok	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +		Co170	Co180
Wcześniejsze lata	Co010	Co020	Co030	Co040	Co050	Co060	Co070	Co080	Co090	Co100	Co110			
R0100												13 950		
N-9 R0160	126 947	57 069	8 931	6 788	4 471	2 643	5 715	3 221	4 724	1 653			13 950	13 950
N-8 R0170	147 672	69 954	12 570	6 884	7 969	4 833	3 341	2 450	811				1 653	222 162
N-7 R0180	176 117	76 785	16 371	5 723	5 272	5 115	3 319	2 015					811	256 484
N-6 R0190	144 747	58 870	8 968	6 532	4 328	4 023	3 424						2 015	290 717
N-5 R0200	155 000	61 083	9 594	7 919	6 493	4 758							3 424	230 892
N-4 R0210	156 689	62 511	8 361	6 571	2 684								4 758	244 847
N-3 R0220	178 862	69 658	10 872	9 181									2 684	236 816
N-2 R0230	213 001	82 369	17 735										9 181	268 573
N-1 R0240	224 003	89 678											17 735	313 105
N R0250	183 380												89 678	313 681
													183 380	183 380
Ogółem													329 269	2 574 607

Niezdykontowane najlepsze oszacowanie dla rezerwy na niewyplacone odszkodowanie i świadczenia brutto

(wartość bezwzględna)

Rok zmiany													Koniec roku (dane zdyskontowane)
Rok	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +		Co360
Wcześniejsze lata	Co200	Co210	Co220	Co230	Co240	Co250	Co260	Co270	Co280	Co290	Co300		
R0100												39 434	
N-9 R0160									8 807	6 215			36 060
N-8 R0170								12 688	12 351				5 659
N-7 R0180							14 345	11 948					11 270
N-6 R0190						16 548	13 172						10 873
N-5 R0200					21 923	15 933							11 746
N-4 R0210				32 532	20 348								14 415
N-3 R0220			52 564	40 598									17 444
N-2 R0230		84 192	60 994										34 882
N-1 R0240	194 460	79 290											50 933
N R0250	186 719												64 667
													165 135
Ogółem													423 084

5.22.01.21

Wpływ środków w zakresie gwarancji długoterminowych i środków przejściowych

		Kwota wraz ze środkami w zakresie gwarancji długoterminowych i środkami przejściowymi	Wpływ środka przejściowego dotyczącego rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	Wpływ środka przejściowego dotyczącego stóp procentowych	Wpływ korekty z tytułu zmiany przyjętej jako zero	Wpływ korekty dopasowującej przyjętej jako zero
		Co010	Co030	Co050	Co070	Co090
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	R0010	0	0	0	0	0
Podstawowe środki własne	R0020	0	0	0	0	0
Dopuszczone środki własne na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności	R0050	0	0	0	0	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0090	0	0	0	0	0
Dopuszczone środki własne na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego	R0100	0	0	0	0	0
Minimalny wymóg kapitałowy	R0110	0	0	0	0	0

S.23.01.01

Środki własne

		Ogółem	Kategoria 1 - nie-ograniczona	Kategoria 1 - ograniczona	Kategoria 2	Kategoria 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35						
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	110 382	110 382		0	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0030	80 514	80 514		0	
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040	0	0		0	
Podporządkowane fundusze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050	0		0	0	0
Fundusze nadwyżkowe	R0070	0	0			
Akcje uprzywilejowane	R0090	0		0	0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110	0		0	0	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	-67 865	-67 865			
Zobowiązania podporządkowane	R0140	51 412		0	51 412	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160	0				0
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180	0	0	0	0	0
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wyplacalność II						
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wyplacalność II	R0220	0				
Odliczenia						
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	R0230	0	0	0	0	
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	R0290	174 443	123 031	0	51 412	0
Uzupełniające środki własne						
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300	0			0	
Nieopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310	0			0	
Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320	0			0	0
Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330	0			0	0
Akredytywy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340	0			0	0
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350	0			0	0
Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360	0			0	0
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370	0			0	0
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390	0			0	0
Uzupełniające środki własne ogółem	R0400	0			0	0
Dostępne i dopuszczone środki własne						
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie SCR	R0500	174 443	123 031	0	51 412	0
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	R0510	174 443	123 031	0	51 412	
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	R0540	174 443	123 031	0	51 412	0
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	R0550	133 278	123 031	0	10 247	
SCR	R0580	113 855				
MCR	R0600	51 235				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	153,22%				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	260,13%				

		C0060
Rezerwa uzgodnieniowa		
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	123 031
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	0
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	0
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	190 896
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	-67 865
Oczekiwane zyski		
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	0
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	0
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Ogółem	R0790	0

S.25.01.21

Kapitałowy wymóg wypłacalności - dla podmiotów stosujących formułę standardową

		Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto	Parametry specyficzne dla zakładu	Uproszczenia
		Co110	Co080	Co090
Ryzyko rynkowe	R0010	27 191		brak
Ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta	R0020	25 856		
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	R0030	2 154	brak	brak
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	10 692	brak	brak
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	89 789	brak	brak
Dywersyfikacja	R0060	-38 060		
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0		
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	117 622		

Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności		Co100
Ryzyko operacyjne	R0130	18 941
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	0
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	R0150	-22 708
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	113 855
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	113 855
Inne informacje na temat SCR		
Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji	R0400	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0

5.28.01.01

Minimalny wymóg kapitałowy - działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		C0010		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieceniowe łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)
MCR _{net} Wynik		R0010	59 571		
				C0020	C0030
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	27 629		52 922	
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	0		0	
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	0		0	
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	182 778		67 917	
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	41 289		70 561	
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	2 421		4 102	
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna tych ubezpieczeń	R0080	57 212		98 169	
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	30 534		37 623	
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna	R0100	8 082		6 302	
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	0		4 973	
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	1 750		5 674	
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	1 192		2 772	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	0		0	
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	0		0	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	0		0	
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	0		0	

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie

		C0040		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieceniowej łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych)	Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))
MCR Wynik		R0200	290		
				C0050	C0060
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210	0			
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	R0220	0			
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230	0			
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240	13 790			
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250				0

Ogólne obliczenie MCR

		C0070	
Liniowy MCR	R0300	59 861	
SCR	R0310	113 855	
Górny próg MCR	R0320	51 235	
Dolny próg MCR	R0330	28 464	
Łączny MCR	R0340	51 235	
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350	15 724	
		C0070	
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	51 235	